

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מונקדת ומפסקת

פרשת ויצא תשפ"ב

היכל הקודש קרית ברסלב ליבערטי
Heichal Hakodesh Kiryas Breslev
181 Huschke Road
Liberty NY 12747

היכל הקודש בארא פארק
Heichal Hakodesh
Boro Park
1011 41 Street
Brooklyn NY 11219
1-718-384-1652

היכל הקודש וויליאמסבורג
Heichal Hakodesh
Williamsburg
27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
1-718-384-1652

היכל הקודש קרית יואל
Heichal Hakodesh
Kiryas Joel
8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
1-845-243-0563

היכל הקודש קרית יואל
Heichal Hakodesh
Kiryas Joel
8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
1-845-467-5299

היכל הקודש מאנסי
Heichal Hakodesh
Monsey
32 Dolson Road
Monsey NY 10952
1-347-733-7551

**היכל הקודש ברסלב
בלומינג גראוו**
Heichal Hakodesh
Blooming Grove
24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
1-845-238-0804

נדפס ע"י קרן הדפסה היכל הקודש
181 Huschke Rd. Hurleyville, NY 12747
718-387-2691

www.BreslevCenter.com

צו הערן די הערליכע שיעורים
פונעם ראש ישיבה שליט"א רופט:

**חיוזק פאר די
אידישע שטוב
212-444-9169**

**קול
ברסלב
212-444-9191**

קצת ראש השנה. ראווה בית דין – פרק שלישי דף כט עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" תוספות

1 **ברכת הלחם – זמעה.** וברכת היין הקדוש מביעה לא דוקא, מהו כיון ולא זמנתון הן.

1 ברכת הלחם – של אכילת מצה, שמברכין לפני (לפני) המוציא. וברכת היין – שמברכין לפני קדושו. מהו – ע"ל אכילת מצה ומקדשו ישראל – ולא תיכבי לך, רחובה ניהו – ומפיק, אלא ברכת המוציא וברכת היין מיבעיא לך, שאין באות אלא לפי שהמברך צריך שישמע, ואי אפשר ליהנות כלא ברכתא לא בני לא טעים אידו – אי אפשר דלא ידוב

הדרן עלך ראווה בית דין

2 **אבל** לא במדינה – לא בירושלים ולא בגבוליה.
3 בדפריש בקנטרס, הוא קמתי כל עיר
4 שוראה וזמנתה תוקעין בה – היינו לאחר חורבן,
5 שתיקין רבו יוחנן בן זבאי. ארת: מיש מלולב
6 שהיה ניטל אפילו בגבולין במונן שבדמין קיים.
7 כדמשמע ברילוב (הגול) ותרבהו (סוכה) ד מגא.
8 (ושם שדיו מולדין לולביקן לובחינו ור"ל: דשאני
9 לולב שאינו אלא טלולב בעלמא, הואיל ואשתרי
10 במקדש – לא התמירו במדינה. אבל תקיעת שופר
11 – ממשעת הכמה. ומדוח קשיא: דלאחר חורבן
12 הבית הקדול טפי בשופר מבלולב, שתיקין רבן
13 יוחנן בן זבאי שדיו תוקעין בכל מקום שיש ברב.
14 אבל לולב לא אשתרי. כדמשמע החם דמוקף לה
15 הואיל ומולדין לולביקן במונן בית המקדש
16 ובגבולין משמע דבמונן שאין בית המקדש קיים –
17 לא הותר בשום מקום ור"ל: דשופר שהוא
18 להעלות ובחינתם של ישראל לאבדוק בשמיים
19 – לא רע לנטל למנהי, ויכו דהקן בחי בר –
20 תקן בכל מקום שיש ברב, אפי"פ שבמונן הבית לא
21 היה אלא במקדש דוקא, ועד ור"ל: ורבין הוא
22 רלולב דחה דחה בגבולין יותר משופר, שבראש
23 השנה לא היה ידוע קביעת החודש אלא
24 בירושלים, אבל יום ראשון דלולב – היה ידוע
25 בגבולין.

1 ליה לחוד מנייחיה למטעמ, ובעי ברכה, מאי כיון
2 חובבה תמי – אכילת מצה רחבה עליו, וכן
3 קדושו הוה חובבה עליו, ואי אפשר שלא
4 בראתא, רגנאה אי אפשר בלא ברכה – נמצאת
5 המצוה תלויה בברכת הגאון, ומפיק, או דלמא
6 – ברכת הגאון לאו רחבה למצוה אחיא, שאף
7 בכל התעוה היא נותנת, לא אפי"פ – ברכת
8 המוציא, כדאמרין לעיל שאנה רחבה עליהם
9 – לא אבולו ולא ירכבו.

ברכת הקלחם של מצה, וברכת היין של קדושה הלחם, מהו? כיון חובבה הוא – מפיק, או דלמא ברכה לאו חובה היא? תא שמע: דאמר רב אשי: פי הוינן בי רב פפי הנה מקדש לה. תני רבנן: לא יפרוס אדם פרוסה לאורחין אלא אם כן אוכל עמהם. אבל פורס הוא לבניו ולבני ביתו, קר לחבניו בפצות. ובהלכה ובמנהלה, אף על פי שצניא – מוציא.

הדרן עלך ראווה בית דין

משנה יום טוב של ראש השנה שחל להיות בשבת, במקדש היו תוקעין, אבל לא במדינה. משתרב בית המקדש, התקין רבן יוחנן בן זבאי שיהיו תוקעין בכל מקום שיש בו בית דין, אמר רבי אלעזר, לא התקין רבן יוחנן בן זבאי אלא ביבנה בלבד. אמרו לו, אהר יבנה ואהר כל מקום שיש בו בית דין. ועוד זאת היתה ירושלים יתירה על יבנה, שכל עיר שהיא וואה ושומעת וקרובה ויכולה לבוא, נזמרא מנא הני מילי. אמר רבי לוי בר לחמי, אמר רבי חמא בר חנינא, כתוב אהר אומר 'שבתון ורחון תרוענה', וכתוב אהר אומר 'יום תרוענה יהיה לכם'. לא קשיא, כגון ביום טוב שחל להיות בשבת, כגון ביום טוב שחל להיות ביום ראשון. אמר רבא, אי מראווייתא היא, במקדש היכי תקעין, ועוד, הא לאו מלאכה היא, דאצטריך קרא למעוטי דתנא דבי שמואל, כל מלאכת עבודה לא תעשו, יתתה תקיעת שופר ורדיית הפת שהיא חקמה ואינה מלאכה. אלא אמר רבא, מראווייתא מישאר שרי, ורבנן הוא דגזור ביה. דרבה, דאמר רבה, הכל חייבין בתקיעת שופר, ואין הכל בקיאין בתקיעת שופר, גזירה שמא יטלנו בידו וילך אצל תפקי ללמדו ועבירונו ארבע אמות ברשות הרבים, ותנינו טעמא דלולב, ותנינו טעמא דמניניה: משתרב בית המקדש התקין רבי יוחנן בן זבאי כ"ו: תני רבנן, פעם אחת הל ראש השנה להיות בשבת, [היו כל הערים מתכנסין]. אמר להם רבן יוחנן בן זבאי לכני בתירה, נתקע. אמרו לו, נדון. אמר להם נתקע, ואחר כך נדון. לאחר שהקעו, אמרו לו, נדון. אמר להם, כבר נשמעתו קרן ביבנה, ואין מלאכה, לאחר מעשה: אמר רבי אלעזר, לא התקין רבן יוחנן בן זבאי אלא ביבנה בלבד. אמרו לו, אהר יבנה ואהר כל מקום שיש בו בית דין: אמרו לו, היינו תנא קמא, אימא בינייהו, כי דינא דאקראי: אמרו לו אהר יבנה ואהר כל מקום שיש בו בית דין: אמר רב הונא,

1 **יום טוב של ראש השנה שחל להיות בשבת**
2 במקדש היו תוקעין – בגמרא מפרש לה.
3 אבל לא במדינה – לא בירושלים, ולא בגבולין.
4 אלא ביבנה – שהיתה שם סנהדרין גדולה בימיו.
5 וכן בכל מקום שגלתה סנהדרין. אבל לא בבית
6 דין של עשרים ושלושה. ועוד זאת היתה
7 ירושלים – בעודה בנינה. ויתירה בתקיעת שבת
8 על יבנה, שכל עיר שהיא – את ירושלים.
9 ושומעת ויכולה לבא ב' – מפרש בגמרא מאי
10 תנא דאמר יעודי. גמ' וכוון תירען – ולא
11 תרעה משמע, אלא מקראות של תרעה יאמרו.
12 מלאכה היא – בתמימה. נודה שפא שילנו וכו' –
13 ובמקדש של גמור, דאין אסור שבת דרבנן
14 במקדש, והיו כל הקרים – סניכות וכו'.
15 מתכנסים – לשם, לשמוע תקיעה משלוחי בית
16 דין, לפי שדיו רגילין בן בירושלים. בני בתירה –
17 גדולי הדור היו. נדון – אם יש לגזור אף במקום
18 בית דין, שפא טילנו. משיבין קמא – אמרו לו,
19 יבנה היא שצניא לעו מטיעם על עצמנו. בית
20 דין דאקראי – לתנא קמא – תקעין, ותנא
21 דאמר רב טובי: אחר יבנה ואחר כל מקום שיש
22 בו בית דין קבוע, דומיא דרבנן.
23 ועם

26 **רדיית הפת** – פירש רבתי זמנאל: רדייה דהבא
27 לאחר אפייה, ומיירי לכתחלה. רדייה
28 דריש מסכת שבת (דף ג.ב) דהתירו לו ליהות
29 חתום, שזבא ליה אפייה דאיסור סקילה, או לא
30 התירו, דמשמע דאיסור מורבן – בירודה הפת
31 בעד שדא עישה, דהוא ענין של שפירוב
32 שחורדו כתיב. ונכנס דוק, דקד דהבא בני לא
33 שריא אלא מדאווייתא. כדמוכח בפרק 'כל
34 כתבי' (שבת דף ק.ז.) גבי מיל פל מן התנא.
35 שמציל מוון שלשה סעודות דאמא. כשהוא
36 רחיל לא ירדה ממדה אלא בסכין. כן תקיעת
37 שופר אסור מורבנן. כדמוכח בפ' 'כספי הדין'
38 (חולין דף פ.ב.) דקאמרין: תקיעת שופר בגבולין

29 **רדיית הפת** – פירש רבתי זמנאל: רדייה דהבא
30 לאחר אפייה, ומיירי לכתחלה. רדייה
31 דריש מסכת שבת (דף ג.ב) דהתירו לו ליהות
32 חתום, שזבא ליה אפייה דאיסור סקילה, או לא
33 התירו, דמשמע דאיסור מורבן – בירודה הפת
34 בעד שדא עישה, דהוא ענין של שפירוב
35 שחורדו כתיב. ונכנס דוק, דקד דהבא בני לא
36 שריא אלא מדאווייתא. כדמוכח בפרק 'כל
37 כתבי' (שבת דף ק.ז.) גבי מיל פל מן התנא.
38 שמציל מוון שלשה סעודות דאמא. כשהוא
39 רחיל לא ירדה ממדה אלא בסכין. כן תקיעת
40 שופר אסור מורבנן. כדמוכח בפ' 'כספי הדין'
41 (חולין דף פ.ב.) דקאמרין: תקיעת שופר בגבולין
42 **שמא** יטלנו ועברנו ארבע אמות – דאין נקט שמא יציגנו מרשות היחיד לרשות הרבים, פי קמטין כסוכה (דף מג.א.) משום דלא פסיקא. דאם הובדו על מנת להצניעו, ומלך הוציא
43 ספור – קשיא: רבני העברת ד' אמות בני לא מייחדי אלא א"כ הובדו על מנת להעבירו ד' אמות ונראה מרשות היחיד לר"ה אית ליה הכרא, וליכא למינא, אבל ברשות הרבים
44 – ומינן ולא אדעתיה, ומעבר ארבע אמות. ועיין תוספות מגילה ד' תוס' סוכה מג' ב' יז. –
45

ראש השנה. יום טוב - פרק רביעי דף עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזליץ)" קצ"ז
רש"י

1 ועם בית דין - הוא תוקעין, אלא דאילו בירושלים - תוקעין בשבת יחידים שאינן שלוח
2 ביד. הוא מילתא חסדה ממתנותיו, ומביע לן לתרועה הכי. בין כזמן בית דין - עד שש
3 שעות שעה בית דין עושין, בין שלא בזמן בית דין - שרולמו לבתחין, איבא רמתי לה
4 וכי - מנא ידעין בית דין (כ"ד) קדמאר רב הונא - בזמן כ"ד. ודא ליבא לפרושי האי
5 ועם כ"ד בפני ב"ד - ודא "ככל ארבעם" כתיב
6 (ויקרא ה'ה) ויברח' או חיי תוקעין - לא יחיד תוקעין - לא חיי תוקעין - לא חיי
7 לזכות בשבטה, אלא כביד הגדול של סמתידין
8 הגדולה המקורשין או החדשים, ורבי אלעזר
9 היא. כי מסיים שליחא דציבורא ב"ד - ואג' ב"ד
10 שחל להיות בשבת, דלתיב נקט יבנה, אלא לא
11 דאילו ביביל תוקעין - ויחידים בין בזמן בית דין
12 כ"ד, לא, לעולם בזמן כ"ד - והכי קאמר ביביל
13 כל יחיד ויחיד תוקע בזמן פני א"ש שלא בפני
14 ב"ד, וברח' בפני ב"ד - אג' שלא בפני ב"ד -
15 לא, אימר' נמי - כרב הונא, אין תוקעין -
16 יחידים ביהודי ביביל, אלא בזמן שביד יושבין
17 במקומן, והתוקעין תוקעין בכל הדעי. ענקי
18 למקד - נעקרו ממושבם כדי לעמוד ולילך,
19 מיתר' באשמונה חילין לולב ניפיל בפקדש
20 בטענה - דכתיב (שם כ"ג) 'ושמחתם לפני ה'
21 אלהיכם שבעת ימים', ומבדתי את אחד -
22 דכתיב (שם ת"ק) 'ולקחתם לכם ביום הראשון',
23 ושיא' את ה'ש' אקלח ארובת כל ימי'
24 כילו אסור לטבול מן החדש. ומבאר' ויחיד
25 משתארי מורח מותר, כדארמית' במנחות דק'
26 (סו"א) כתוב אחד אומר' 'עד עצם היום הזה'
27 וכתוב אחד אומר' 'עד הביאכם וגו' וכן כיבד'
28 בזמן הבית - עומר מותר, ובזמן שאין עומר -
29 עצם היום מותר, וכן 'גמ' כי אקלח ארובת כל ימי'
30 - סיפיה דקראי' 'ויחיד הוא דרוש שאין להי', כפי
31 כעמא - גזר עליה. דאיכני אימת - שיהא לט'
32 לחדש עכשיו לכך, הרי האיר מרח' התיך - ודא'
33 לא היה מנחה, אלא דאיכני בחמישי - שיהא
34 שעות לקבוע מנחה במוצאי יום, ולחייבו אלא
35 במנחה. מנחת היום ולחיל' לישתי' - ושהיא
36 לא לגזור עליה רבן יוחנן אלא עד הצות היום.
37 ואי נמי מותר, ובה. ויאמרו אשחקי מי לא
38 אבטל מנחת היום ולחיל' - השתא נמי ניכיל -
39 שפיר אבילי. ואפי' הירוקים מירושלים שלא
40 ראו הקרבתו יש להם לסמוך ודאאי ק"ב כבד'
41 דאמר מה' הירוקין דהו' מותרין בזמן הבית
42 מנחת היום ולחיל' כ"י. לא איבא דאיכני סמוך
43 לשקיעת החמה בחמישי' אי נמי דאיכני בלילה
44 - רבן יוחנן חושש לשמא יבנה לשקיעת החמה
45 או בליל ששה עשר בחצי הלילה, או סמוך
46 לבקר, שלא ידא שחול לקערתו והבחושו
47 באבוב של קלאין וחזונו הירוקות והקרבות
48 עד הצות. ואי הו' רגילי למכיל חדש מנחת
49 היום בזמן הזה - לתיב נמי כילו הווא יומא
50 דכי, ועבדי איסורא. ואם תאמר' ודכי משבת
51 לה דאיכני בחמישי ב"ד, ודאיכני בלילאי' ודא'
52 קיימא לן במשבת שבעות דק' (ט"ו) דאין בנין
53 בחמישי לא ב"ד ולא בלילה דהי מילי בנין ב"ד
54 אדם, אבל בנין העתיד לבא - ב"ד שמי' הוא.
בשבת

41 התיך, השתא דאיבא עומר - עומר מותר. - דמיכני אימת' אולימא דאיכני בשתפר - הרי האיר מותר התיך. אלא דאיכני
42 בחמישי - מנחת היום ולחיל' לשרי', ודא תגן: הירוקין מותרין מנחת היום ולחיל', לפי שאין בית דין מתעצלים בזה -
43 לא נצטרקא, דאיכני בחמישי סמוך לשקיעת החמה, אי נמי - דאיכני בלילאי'. אמר רב נתנן בר יצחק: רבן יוחנן בן זבאי
בשבת

1 ויבכנה בפני בית דין אין שלא בפני ב"ד לא - הוא דלא שמוע איניש לק אונח מקל תקיעה
2 דידודאי - הייט שהווי באין לתקוע בפני בית דין, שלא שמוע תקיעת בית דין,
3 דאזון שיטאו - אסור להם לזוז ולתקוע, דיש איסור שבות דבר לתקוע בחנם בשבת.
4 לא לעולם בזמן בית דין - תמה דנמל מקום קסא: לישנא דרב הונא לא אמר אלא בפני
5 בית דין, והבא קתני איש בביתו ויל: שירש דהא
6 קתני בגבולין איש בביתו - איביל קאי, ולא
7 אראש השנה. ומיהו, או ריש בגבולין בלא איר, ולא
8 ולא ארסינו ובגבולין - לא יחבן לומר כן, ושמו
9 יפרש דהאי בגבולין - איירי בירושלים דוקא,
10 ומיהו, מילבב ארבעם' (ויקרא כ"ד) - ככל מקום
11 שבארץ ישראל איירי.
12 א"ן תוקעין אלא בזמן שביד יושבין - פי'
13 כבטורסי: ביביל, וטראה שאף ב"ד אתא
14 לאשמועתי' דאפי' בפני בית דין תוקעין אלא כל
15 זמן שישתבין, ונתקלקלו

16 בית דין וכן שלא בזמן בית דין, ויבכנה, בזמן בית
17 דין - אין, שלא בזמן בית דין - לא. הא בזמן בית דין - מיהא תוקעין, ואפילו שלא
18 בפני בית דין - לא. דאילו בירושלים - תוקעין בין בפני בית דין בין שלא בפני בית
19 דין, ויבכנה בפני בית דין - אין, שלא בפני בית דין - לא. איבא דמתני' לזאז דרב הונא
20 אהא, דכתיב 'ביום הפפורים תעבירו שופר בכל ארצכם' - מלמד שכל יחיד ויחיד חייב
21 לתקוע, אמר רב הונא: ועם בית דין, מאי 'ועם בית דין' - בזמן בית דין, לאפוקי שלא
22 בזמן בית דין, דלא. מתיב רבא: תקיעת ראש השנה ויובל הוהא את השבת בגבולין, איש
23 ויביתו, מאי 'איש ויביתו'? אולימא איש ואשתו - אימתא מי מיתקבא? והא מצות עשה
24 שהזמן קרוא הוא, וכל מצות עשה שהזמן קרוא - גשים פטורין! אלא לאו: איש בביתו,
25 ואפילו שלא בזמן בית דין! - לא, לעולם בזמן בית דין. מתיב רב ששת: שנה הויביל
26 לראש השנה לתקיעה ולברכות, אלא שפיביל תוקעין בין בבית דין שקדשו בין באר השנה
27 ובין בבית דין, שלא קדשו בו את החדש, וכל יחיד ויחיד חייב לתקוע. ובראש השנה
28 לא היו תוקעין אלא בבית דין שקדשו בו את החדש, ואין כל יחיד ויחיד חייב לתקוע.
29 מאי 'אין כל יחיד ויחיד חייב לתקוע'? אולימא דפיביל תוקעין ויחיד ובראש השנה אין
30 תוקעין ויחידין - והא פי אהא רב יצחק בר יוסף אמר: פי הוה מסיים שליחא דציבורא
31 מקיעתא בביבנה לא שמע איניש קל אוניה מקל תקועאי [ירחויא]. אלא לאו: [דאיניו]
32 פיביל - תוקעין בין בזמן בית דין בין שלא בזמן בית דין, ובראש השנה בזמן בית דין
33 - אין, שלא בזמן בית דין - לא. קתני מיהת: פיביל, בין בזמן בית דין בין שלא בזמן
34 בית דין! - לא, לעולם בזמן בית דין, והכי קתני: פיביל, בזמן בית דין - תוקעין בין
35 בפני בית דין בין שלא בפני בית דין. בראש השנה תוקעין בזמן בית דין ובפני בית דין,
36 אימר' נמי, אמר רבי הויה בר גמדיא אמר רבי יוס' בן שאול אמר רבי: אין תוקעין אלא
37 כל זמן ששית דין וישבין, כעו רבי זדא: נעטרו לעמוד ולא עמדו, מהו? בית דין וישבין
38 כענין - והא איבא, או דלמא זמן בית דין כענין - וליבא? - תיקו. "ועוד זאת היתה
39 וירושלים ויתרה על יבנה וכו'". רואה - פרט ליושבת בנהל, שומעת - פרט ליושבת בראש
40 הנהר, קרובה - פרט ליושבת חיזו לתחום, ויכולה לבוא - פרט למפסקי לה נהרא. משנה
41 בראשונה היה תלולב ניפל במקדש שבעת ויבמדינה יום אחד, משתרב בית המקדש התקין
42 רבן יוחנן בן זבאי שיהא לילב ניפל במדינה שבעה, ובר' למקדש ושהיא יום הגף פול'
43 אסור. גמרא ומגיל' דעבדינו ובר' למקדש? דאמר קרא 'פי אעלה ארובת קד' ומפמולתו
44 אפאך נאם ה' פי נהרה דעבדינו קד' ציון היא דרוש אין לה' מקלל דבגא דרשה. "ושאין"
45 יום הגף פול' אסור". מאי טעמא? מדהר יבנה בית המקדש, ויאמרו: אשתקד מי לא א'
46 כלנו בהאיר מורח - עקשיו נמי ניכיל. ולא ידעו דאשתקד לא הוה עומר - האיר מורח

1 ונתקלקלו הלוים בשר - במיד של בין הערבים, כדמפרש בגמרא. אבל במיד של
 2 שור - לא תקנו שר של ימי, כדפרש בקומטרס. לפי שכתוב הענין אין
 3 הערים באין קודם תמיד של שחר, וספק יתקדש היום ספק לא יתקדש. ואיה ואמאי לא
 4 חשיב לקלקל של סוקס, שלא להקריב סוקס של ירוח שאור תמיד אין יכולין להקריבו,
 5 כדדרשנו: עליה שלם, כפי "תמיד נשחטו"
 6 (פסחים ד' בתו רשב) וזכי תימא תמעה ומילן
 7 בראשו של מזהב, ועדמה השלע לא שריא אלא
 8 בהקטרה, ואין מקטיר עד למחר - והנחא למאן
 9 דאמר כפי "זמנחב סוקס" (מוכסין דף פ"א) אין
 10 לינה מועלת בראשו של מזהב, אבל למאן דאמר
 11 מועלת - מאי איכא למימר? וכי תימא דהקריבו
 12 כבש אתר עד תנאי, דאם יבואו ערים - יתא
 13 מוסק, ואם לאם יבואו ערים - יתא תמיד, דאם
 14 במאי לקלקלו במתויד? דאי משום דהוה דרבי
 15 שלא יבאו ערים, ואמר שר של חול - והו
 16 לקלקל לא היה במיד אלא במוקס של ר"ח,
 17 שאמרו עליו שר של תמיד של חול, וענה למידי
 18 שלא אמרו שריה כל עיקר - היינו לפי שהיו
 19 ממוחנין כל שעה ושעה שאם שרין יבאו ערים,
 20 ולא הוה יודעין מה שרי יאמרו, והשתא אם בא
 21 ערים ולא היה להם שדות ביום למחר שרי - איכ
 22 עדיין תמעה יורח בשאר קרבנות שלא קרבו
 23 מידה, אפשר לומר שריה, אבל לפיכך לא היה
 24 להם לקלקל אלא בשרי, ולא דאחר תמיד הוה
 25 להקריב סוקס של ר"ח משום דאית עשה דרבס
 26 ודחי עשה דהשלמה, כדאמרין פרק "השלחה"
 27 (גיטין דף ל"ח.) גבי שחרר עבדו השלמו ושלחו
 28 - מזהב דרבס שאני, ויגו עשה דהשלמה אמרי
 29 נמי בפרק "תמיד נשחט" (פסחים דף ט"א ושב)
 30 שנתיה שמיך עשה דפסח שיש בו ברת, ומי
 31 שלח הקרן (חולין ד' קנ"א.) נמי אמרי דעשה
 32 דמזמור דהוה עשה דשלח משום שלום בין איש
 33 לאשתו, ומדחי, שר של חול, ונתקלקלו בשרי
 34 וחלא בשעת נסכים היה השיר, כדאמרין בכל
 35 דרבנא (רבינו דף ה"א.) אין אמרו שריה אלא
 36 על דין, ויתאם פסקי בני דערבין (דף י"א ושב)
 37 ויכול להחמין מלהביא נסכים עד תלילה, וא
 38 למחר, כדבאתא ב"הקמטין וזמא" (מנחות דף ט"ו.)
 39 דמביא אדם ביום היום ונסכים ומאן ועד עשה
 40 נשים, ובפי' דהמורה (דף ד"א.) "מנחתם וסכריה
 41 - אפילו בלילה, "מנחתם ונסכים" - עד למחר,
 42 ותיאה לו רב' לתחלה יש להביא נסכים עם הובת,
 43 דאי מנחה בלילה - אין יכול לומר שריה,
 44 כדאמרין בפי' שני דערבין (דף י"א.) מה כפרה
 45 ביום - אף שריה ביום, ולמחר נמי, אם מביאה -
 46 מביעה כל דהם (דף י"א.) אם טענין שריה,
 47 דאיבעיא לה: נסכין הובאים בפני עצמן, כלומר
 48 שחביא קרבן עבור היום ונסכין למחר - טענין
 49 שריה ואן טענין טענין שריה ולא איפשט, והא
 50 דאמר רבי חננה (דף י"א.) דשרי מביע הקרבן -
 51 היינו נסכים דבאין עם הובת, שקרבו בשעת
 52 שחיטתה והוא קרבן אלא ביום, כדאמרין

37 בפי' שני דהמורה (דף י"א.) ואתון טענין שריה, ואפי' אם תמצו לומר דבא בפני עצמן
 54 טענין שריה - מינו נוסכין עם הובת, כדי שאמרו אכילה ושהיה, כדאמר תתם
 55 בערבין (דף י"א.) וא דלמא אכילה ושהיה אמרה, אשתיה לזדריה לא אמרה, והויא
 56 דמביא אדם ובזח היום ונסכין מוכאן ע' י' מימי' - משום דלתחלה יכול לעשות כן - הני
 57 מילי בקרבן יחיד, דאין טענין שריה, דאין אמריים שריה אלא על קרבן צבור הקבוע היום ומן, כדמוכח היום בערבין (דף י"א.)

בשפת ר' יהודה אמרה - דאמר: מן הותרה אסור כל היום בזמן הזה, דקסבר עד וער
 בכלל, א"ר יהודה נבי' - ולא נסי': אמר לו ר' יהודה - שחרר לא ארזו ממנו, אבל
 תמה בדורו על תקנת רבן יוחנן בן זבאי, ואמר: מה חידוש חידש ר' יוחנן בן זבאי? הלא
 מן הותרה אסור, מדרבנא קאמר - כלומר, הוא בא לכוון עליו משום הוואו עמע דלעיל.
 דשמיא כנה, ורש והקין - דרש להם המקרא,
 והתקין שיתנו איסור, לפי שער עמישי היה
 הדין ברב משקרב העומ, העומר עמישי.
מתני' בראשונה היו מקבלין עדות החדש בו,
 הלוים בשר - בגמרא מפרש, נתיים חזית היום
 קודש - בריה קא, ומשחחתי ערושים
 ותשעה נהנו בו קודש, שמיא יבואו עדים מחר
 ויקשעוהו ביד, ומנצא שהלילה הזה ליל ריט
 הוא, וכן למחר כל היום עד המנחה, ואם באו
 ערים וקום עומתה - ביד מקדיש את החדש,
 ונודע שופה נהנו בו קודש, ואם מן המנחה
 ולמעלה באו, אפי' שאר ביד מקבלין אותו
 לקדשו היום, ויעברו את אלו ויקדשוהו למחר
 - אפי' עמישי נמרים אתו בקדושה, ואסור
 מלאכת, דלמא אתו ללווי' לילה שנה באה
 ויעשו בו מלאכה כל היום, ויאמר: אשתק
 נהנו בו קודש תם, ומן המנחה ולמעלה חורט
 ונהנו בו חול' **גמ'** הו' מאי קלקלו קלקלו
 הלוים כו', ולא נסיקן ח'י, אבל תנינ' - חלב
 בבבל, שלא אמרו שריה כל עיקר - במיד של
 בין הערבים, לפי שלא ידעו מה שרי יאמרו,
 שמת עד סוף הערבים לבוא היום, ושיר של ריט
 של לומר, או לא יבוא, ומנצא שיהא חול, ולא
 בתמידי של שחר - אין ספק, שמתוך שכרוב
 השפסן אין הערבים באין קודם תמיד של שחר,
 ותקדש את ספק לא ספק לא יתקדש - לא תקנו
 שיר של ריט שחרית בריה, כדחני למקו' תמיד
 של ר"ח שחרית קרב כהכלתו, ויבא למחיר של
 בין הערבים תקנו שיר של ריט, שכלר באו
 הערים, לפיכך, אותה שנה שנשתרה לכא לא
 ידעו מה יאמרו, פוק תני לוח' - לבני בבל
 האומרים לא אמרו שריה כל עיקר, שנה להם
 ברייתא זו, שמנחה לימדו שאמרו שיר של חול,
 ואמריים הלוים על נסכיו שיר
 תמיד (פ'ו משפט ר.) השיר שהלוים היו אמריים
 בבית המקדש בינם דראשון כו', היינו לאלהי
 עיקב - וכל המזמור והוא שיר של חמישי
 בשבת בשחרית בחול, ואומרין אותו על מוספי
 ר"ה לפי שהיו אותה תרועה, קול ח' יחיל סריב
 כדו להוכיח בריה ובזח קול שירופות של מותן
 ותרועה, ואל ר"ה בחמישי נשבת - ובא עדים
 קודם תמיד של שחר, לא היו אמריים שחרית -
 וכלו של חול, היינו דריני' דריני' מפני שחרור
 ופועלו שנה במוסף, חפי' - המזמורה וספרותי
 נסבל שכוון - משום ובריה יצא איש מביט
 האסורים, ואם באו עדים - בחמישי נשבת אתר
 תמיד של שחר, בדשעת של תמיד לא היו

בשפת ר' יהודה אמרה - דאמר: מן הותרה אסור כל היום בזמן הזה, דקסבר עד וער
 בכלל, א"ר יהודה נבי' - ולא נסי': אמר לו ר' יהודה - שחרר לא ארזו ממנו, אבל
 תמה בדורו על תקנת רבן יוחנן בן זבאי, ואמר: מה חידוש חידש ר' יוחנן בן זבאי? הלא
 מן הותרה אסור, מדרבנא קאמר - כלומר, הוא בא לכוון עליו משום הוואו עמע דלעיל.
 דשמיא כנה, ורש והקין - דרש להם המקרא,
 והתקין שיתנו איסור, לפי שער עמישי היה
 הדין ברב משקרב העומ, העומר עמישי.
מתני' בראשונה היו מקבלין עדות החדש בו,
 הלוים בשר - בגמרא מפרש, נתיים חזית היום
 קודש - בריה קא, ומשחחתי ערושים
 ותשעה נהנו בו קודש, שמיא יבואו עדים מחר
 ויקשעוהו ביד, ומנצא שהלילה הזה ליל ריט
 הוא, וכן למחר כל היום עד המנחה, ואם באו
 ערים וקום עומתה - ביד מקדיש את החדש,
 ונודע שופה נהנו בו קודש, ואם מן המנחה
 ולמעלה באו, אפי' שאר ביד מקבלין אותו
 לקדשו היום, ויעברו את אלו ויקדשוהו למחר
 - אפי' עמישי נמרים אתו בקדושה, ואסור
 מלאכת, דלמא אתו ללווי' לילה שנה באה
 ויעשו בו מלאכה כל היום, ויאמר: אשתק
 נהנו בו קודש תם, ומן המנחה ולמעלה חורט
 ונהנו בו חול' **גמ'** הו' מאי קלקלו קלקלו
 הלוים כו', ולא נסיקן ח'י, אבל תנינ' - חלב
 בבבל, שלא אמרו שריה כל עיקר - במיד של
 בין הערבים, לפי שלא ידעו מה שרי יאמרו,
 שמת עד סוף הערבים לבוא היום, ושיר של ריט
 של לומר, או לא יבוא, ומנצא שיהא חול, ולא
 בתמידי של שחר - אין ספק, שמתוך שכרוב
 השפסן אין הערבים באין קודם תמיד של שחר,
 ותקדש את ספק לא ספק לא יתקדש - לא תקנו
 שיר של ריט שחרית בריה, כדחני למקו' תמיד
 של ר"ח שחרית קרב כהכלתו, ויבא למחיר של
 בין הערבים תקנו שיר של ריט, שכלר באו
 הערים, לפיכך, אותה שנה שנשתרה לכא לא
 ידעו מה יאמרו, פוק תני לוח' - לבני בבל
 האומרים לא אמרו שריה כל עיקר, שנה להם
 ברייתא זו, שמנחה לימדו שאמרו שיר של חול,
 ואמריים הלוים על נסכיו שיר
 תמיד (פ'ו משפט ר.) השיר שהלוים היו אמריים
 בבית המקדש בינם דראשון כו', היינו לאלהי
 עיקב - וכל המזמור והוא שיר של חמישי
 בשבת בשחרית בחול, ואומרין אותו על מוספי
 ר"ה לפי שהיו אותה תרועה, קול ח' יחיל סריב
 כדו להוכיח בריה ובזח קול שירופות של מותן
 ותרועה, ואל ר"ה בחמישי נשבת - ובא עדים
 קודם תמיד של שחר, לא היו אמריים שחרית -
 וכלו של חול, היינו דריני' דריני' מפני שחרור
 ופועלו שנה במוסף, חפי' - המזמורה וספרותי
 נסבל שכוון - משום ובריה יצא איש מביט
 האסורים, ואם באו עדים - בחמישי נשבת אתר
 תמיד של שחר, בדשעת של תמיד לא היו

יודעין את יתקדש היום, וי'ל "הסידור" או שמת חול הוא ושיר דריני' - יאמרו
 ודרינונו מוסק, ויחורו ויאמרו אתו מוסק, ומנצא שכלפוד, אפי' שהפיר שלו אמרו
 ובפול' - אפי' שהפירשה של מזמור הוה תואא אמורה ובפולה היום.
שאנ'
 חזיר

ראש השנה. יום טוב - פרק רביעי דף לא עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)" קלג

רש"י

1 שאני התם דשריה דיומיה היא - דלעולם כל דיבא דנחמאפסא מילתא, בנח בנחנה, דאי
 2 היום קודש - לא שייך לנימיר רדל, ואי הוא חול - לא שייך לנימיר קודש - לא אמרינן
 3 כלא, ודאי היינו עוממא דאמר שירה דתול בחמישי בשבת - דשריה דיומיה היא, שר
 4 דראי לאמר דיום היום הוא, ואפי' דאמר השנה אמרת שירת החול בכל תמיד השנה, אלא
 5 בחמישי בשבת ודו מולתין אורו שרום פיהל.
 6 הלכך, בן מסתקאן לך - מעום ספק פיהל לא
 7 נסתגלון על תמיד. לה' הארץ - כל
 8 המזמור, שנתה - שמיים וארץ, וחקת - חבל
 9 וישיב בה, כלומר קנה כדי להקנות, וישלי
 10 בקולמו - חרדי, שלא נבראו המלאכים עד יום
 11 שני, שחילק מעשיו - הדבר רקיע בין עליונים
 12 לתחתונים, ונתעלה וישב במרום, דוגמת שבנו
 13 בערו ודר קושיא, שיליה ארץ - מקום מצב
 14 ערעה, שנאמר (בדברים א) 'ותראה בשבת'
 15 בשלישי נאמר, שברא חמה - ברביעי, שברא
 16 עופות המים, ונתעלה לשבת - בשאדם רואה
 17 עופות ערעה, ונתעלה לשבת - בשאדם רואה
 18 ליום שכולו שבת - מעתה העולם לחיות דרב
 19 ואין אדם, וכל המלאכות שונות - על אותו
 20 יום אומרים שר של שבת, מה ראה ר' עקיבא
 21 לחלק בין הפשיטות הללו - שכל ששת ימים
 22 נאמרין הפרקים הללו על שם שבעה, ועל שבת
 23 על שם להבא וקא פיעלי דרבך קמיא - רב
 24 נחמה לית ליה דרב קטנא אלא אבאי, הלכך
 25 ליכא למימר על שם יום אחד שכולו שבת -
 26 דהא רתי פנינו, מופסא דרשאר - מאי שר
 27 אמרי, 'הו'י לך' - פרישת שירת הנתיב לרוב
 28 אותה לששה פרקים, הראשון - האזינו, השני -
 29 וכוז ימות עולם, השלישי - ריבבנו על במוזר
 30 ארץ, הרביעי - וראה ה' ונאץ, עד כאן שר
 31 פסוקים לפרש, ומכאן איילך שנתה פסוקים
 32 לפרש, החמישי - לולי כעס ארבע אנו, הששי -
 33 כי ידן ה' עמו, בדרך שחלוקין - בפרק השירה
 34 הזאת, כי כל הלוקין בבית המדרש -
 35 קראין אותה ששה הקראין כספר תורה
 36 והדבעי עמך מן השירה הללו, ואי שיר -
 37 שיר הים עד ימי מובנה, ופי מובנה - עד
 38 סוף השירה, ואי שיר - ישראל, דיעלי באר
 39 (במדרב בא), בולז בוז שבתא אביי חלו -
 40 הלוי, והוי חילקין הפרקי בניעמית הקול
 41 לדפיסי, ובמחלפות כלי שיר ובתקיעת
 42 חצוצרות, או רלמא - כל פרק ופרק לשבת אחר

שאיני התם, השרה דיומיה היא. תניא, רבי יהודה
 אומר משום רבי עקיבא: בראשון מה היו אומרים -
 'לה' הארץ ומלאהה' על שם שנקנה והקנה ושלט
 בעולמו. בשני מה היו אומרים 'גדול ה' וגדול
 מאד', על שם שחילק מעשיו ומלך עליהן. בשלישי
 היו אומרים 'אלהים נצב בעדת אל' על שם שגילה
 ארץ בהקמתו והכין חבל לעדתו, ברביעי היו אומרים
 'אל נקמות ה'' - על שם שברא חמה ויבנה,
 ונתיד לפרע מעובריהו, בחמישי היו אומרים 'הרביעי
 לאלהים עונתו' - על שם שברא עופות ודגים לשבח
 לשמו. בששי היו אומרים 'ה' מלך גאות לבש' -
 על שם ששבר מלאכתו, ומלך עליהן. בשביעי היו
 אומרים 'ממור שור ליום השבת' - ליום שכולו
 שבת. אמר רבי נחמיה: מה ראו חכמים לחלק בין
 הפרקים הללו? אלא: בראשון - שנקנה והקנה ושלט
 בעולמו. בשני - שחילק מעשיו ומלך עליהם, בשלישי
 - שגילה ארץ בהקמתו והכין חבל לעדתו, ברביעי -
 שברא חמה ויבנה ונתיד לפרע מעובריהו, בחמישי
 שברא עופות ודגים לשבח לשמו. בששי - שגבר
 מלאכתו ביום השבת, בשביעי - על שם ששבת.
 ומפיילי דרב קמינא. אמר רב קמינא: שיתא אלפי
 שני תהו עלמא ותד חרוב, שנאמר 'ונגשבו ה' אלפי
 ביום תהו'. אמר אביי: תרי חרוב, שנאמר 'ותיני
 מיומים'. במוספי דשבתא מה היו אומרים? אמר
 רב ענן בר רבא אמר
 רב: 'הו'י לך'. ואמר רב
 חנן בר רבא אמר רב:
 בדרך שחלוקים כאן -
 כך הלוקין בבית הכנסת.
 במנחתא דשבתא מה היו
 אומרים? אמר רבי יוחנן: 'אין ישיר' ו'מי כמוך' ו'אין

פרק אחד. עך שרשיאנה - שירת המוספין חזרת חלילה פעם אחת, שנייה - שירת
 המנחה של תמיד הערבים, חזרת שנים - דרדום שית פירק, וזאת תלוא: האזינו בשבת
 אחת, וכוז בשבת שניה, וכן כולם. עשר מפקות בו' - משום דאיידי מניי' בתקנה של
 יבנה נקט להו הכא, למימר ששם גלחה סנהדרין רבין כמי רבין וזתן, שיהיה גלוח ראשנה
 שגלו מירושלים, נשכתי נשכתי - להחלק מעל
 ישראל מעט מעט בשטחא. ספירת - שדיחה
 הרכיבם עשישה שלמה, העומדן בארץ אחד
 לעפון הארץ ואחד לדרום, ומכרוב למפתן -
 הבית, ומפתן הבית לחצי - לעורה בין האולם
 ולמזבח, ומחצי למזבח - החיצון, ומפזב לנג
 ומנג לחומת העדות ומחומת לעיר - לירושלים.
 ושירי לחר - החיתים כל שילוקים הללו - לפי
 שקבשוש שיהיה למזבח, ומפתן שישורו וירכב על
 כרוב לא רסנין, ורחווא ביציאת מערים קאמר.
 והכי רסנין מפתח לכרוב, ומכרוב למפתן,
 דכתבו: 'וערתי לך שם וגו' ו'וכבד אלה
 ישראל גלעה מעל הכרוב אשר היה עליו אלה
 מפתן הבית' - למדנו שחלולת עיקר שכנה
 דיתה על הכפרת, ובימי יוחנאל נסתלקה משם
 לכרוב, ושתחה שם כהן ימים, כרתיבו: 'מעל
 הכרוב אשר היה עליו (מעטם) מפתן, ויבאל
 הבית וע' - ביוחנאל כתיבו, אחר סילוק מן
 הכרוב אל המפתן, נצב על המזבח - ואיני'
 דהאי קרא עמוס קאמר ליה, ועמוס מקמי
 יוחנאל דרות רבה - היה נתמבב על העתיד,
 ועל בדרך סילוק סכרן היה, ויהי יציאת חנן
 טוב לשבת על פנת נג - מאשת מדינא ובית
 ליה, והשכינה אמרו שלמה המלך, טוב ליה
 להחלק אל נג משבת עם אשת מדינא - בסנת
 ישראל שהעמידה עלם בדיכל, ובית חבר - בית
 שחברו בו את המטל עם השכינה, טוב לשבת
 בארץ מדינא - סיפיה דקאי מאשת מדינא
 ו'כעס', עך אמר אימטו - שחיוקין אל עצמם
 אמטו, ו'עטם אבי מנהם - מעום נסתלק
 מהם, שילבת הנית לחטיות - תהויה שע
 לום כרוב הבית וששבו, ולמד שלא רב דניי
 נפשות, דחוו דנפשי רוצינן, כדאמרי
 בסנהדרין (דף קא), וכל וכן גליתו וסנהדרין
 דבית שני קאמר, ומסעות דשכינה - בבית
 ראשון קאמר.

ומיבא

43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83

ישיר' איבעיה להו: הני כוליהו בחד שבתא אמרו להו, או דלמא כל שבתא ושבתא אמרי חד? תא שמע, דתניא, אמר רבי יוסי: עד
 שפיראשנה אומרת אחת - שניה חזרת שמים, שמע מיה: כל שבתא ושבתא אמרי חד, שמע מיה, אמר רב יהודה בר אבדי אמר
 רבי יוחנן: עשר מפקות נקטו שכניה, מקרא, ונגנדרו גלחה סנהדרין, מנגרא. עשר מפקות נקטו שכניה, מקרא: מפקרת לכרוב,
 ומכרוב לכרוב ומכרוב למפתן, ומפתן לחצי, ומחצי למזבח, וממזבח לנג, ומנג לחומה, ומחומה לעיר, ומעיר לחר, וגיהר למפרז,
 וממדבר לעלה ושבה במקומה - שנאמר 'אלף אשוקה אל מקומי'. מפקרת לכרוב, מכרוב לכרוב, ומכרוב למפתן - דכתבו
 'ונעדרתי' לך שם דברתי' אחר מעל הפפורת, וכתבו 'ורכב על פרוב ויעץ' ו'כבוד אלהי מעלה מעלה הכרוב אשר
 היה עליו אל מפקות דברתי'. ומפתן לחצי - דכתבו 'ומלא הבית את העץ והתקצר מלאה את נגה כבוד ה', מחצי למזבח - דכתבו
 'ואיתי את ה' נצב על המזבח', וממזבח לנג - דכתבו 'טוב לשבת על פנת נג', מנג לחומה - דכתבו 'והנה ה' נצב על חומת
 אגך'. מחומה לעיר - דכתבו 'קול ה' לעיר יקרא', ומעיר לחר - דכתבו 'ונעל כבוד ה' מעל תוף העיר
 ונעמד על ההר אשר מקדם לעיר', וגיהר למפרז - דכתבו 'טוב שבת בארץ מדינא'. וממדבר לעלה ושבה
 במקומה - דכתבו 'אלף אשוקה אל מקומי' וגו'. אמר רבי יוחנן: ששה חדשים נתקבבה שכינה לישראל במדבר,
 שמא תהוו בתשובה, בין שלא תהוו אמרו תיפח עצמן, שנאמר 'ועניו רשעים תכלינה ומנוס אבד מניה
 ותקוהם מפח נפש'. ובגנדרו גלחה סנהדרין, מנגרא: מולשפת הנות לחנות, ומחנות לירושלים, ומירושלים ליבנה,
 ומיבנה

32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44

ראש השנה. יום טוב - פרק רביעי דף לא עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)"

תוספות

1 רובע לקטו - פ' בקנטריס רובע שקל, ודיינו דמי דמי. וכן משמע לכאורה ביומא בפ' 2
3 'הדציאו לר' (דף ה.ב. ט.ש) אדראוה ומילתא דהוה רב. דקאמר. ונשקול ארבע וזו
4 ונשרי בנדרה. ודינו ארבע וזו שפיר. וזו צרי. ודינו מרינה אחו משנתנה בדינו
5 צרי. ומיהו. בפ' בו דכריתות (דף י.ב. ט.ש) נכחכ בודיא דהו רובע דמי על הדא עדמו
6 קים ברבתינו. וחס רחמנא עליה דילות ולא
7 מיתוי אלו חס משיתו. בעשרות. ודינו כבש
8 כסלע. וסלע ארבע דיני - הרי אדח ארבע עשרה
9 הוא רובע דיני. ואת דנקט ביומא ארבע וזו. נקט
10 לפי דזוקר שרגילין להתיק עמינם עד דב' ויע'ע'
11 ברוס מנחות קוב דיה כבשו.
12 וביקשן ר'א להפקיר לעניים - בפ' ב' דרשבועה
13 (דף ט.א. ט.ש) ונספקא לן ב'רא א' סבר
14 קדשה ראשונה קדשה לשעתה בר' או לא קדשה.
15 ומכאן לא מצעו למפשט מדי. והוצרך
16 להלכות משום דהו רבר שבמנין. כדאמרין בפ'
17 קמא בדיב' דף ה.ב. ט.ש) ואת ואם לא קדשה
18 - הוה מדי מרודים עמינ' הרי לא יוכל לארבל
19 בירושלים אם בטלה קדשהו ויש לומר. דביבולין
20 לחל לא שילא שנה על שנה פריהו. און ריהא מתקשר (ב"ב
21 דף ט.א.) הקדש שוה חס מנחה שנה על שנה פריהו
22 - מחלל. ואנ' דברק החוב' (שם) פליגי
23 בשתלוי א' ידברו או לתחילה - דא מספקין
24 בסוף 'תמקיש שדר' (ערכין דף ט.א.) בדמון
25 דהא אפילו לתחילה. מניה. און ריהא מתקדש
26 למעשר שנה. וכרס כפר דפ' 'התקבל' (גיטין דף
27 סה.א.) גבי עשירין על מעשר שנה. דמשני. הכא
28 במאי מספקין - במעשר שני במונ' חז' רבנן.
29 ופריך. ואמה העברה במונ' חז' מי איכא? והוה ליה
30 לאשויי מעשר שני במונ' חז' מה הערטה
31 עריך? ודלא על שנה פריהו יכול לחלל הכל. קין
32 וחמש ומיהו. הלכות גדולות ובשאלות דרב
33 אחאי פסק בדמעשר שני ובכרס רביעי יכול לחלל
34 שנה על שנה פריהו. והוא ר'התקבל' שפיר
35 דהו מצי פריך עלה.

מתחיל

1 ומבנה לאושא, ומאושא לבנה, ומבנה לאושא,
2 ומאושא לשפרעם, ומשפרעם לבית שפרים, ומבית
3 שפרים לצפורי, ומצפורי למפרא. ומפרא עמוקה
4 מקולו, ששגאמי 'ושפלת מארין תדרב'. רבי אלעזר
5 אומר: ששגלות, ששגאמר "כי השם וזשבי מרום קריה
6 נשגבה ושפלתה ושפלתה עד ארץ יגיענה עד נפר".
7 אמר רבי יוחנן: ומשם עתידין ליגאל. ששגאמר
8 "התערי מעפר קומי שבי". משגבה אמר רבי יהושע
9 בן קריה: ועוד זאת התקין רבן יוחנן בן זבאי: שאפילו
10 ראש בית דין בכל מקום - שלא יהו העדים הולכין
11 אלא למקום הועיד. גמרא ה' איתא איתא דאומנה
12 דלניא דאמימר בנהרדעי, אלא איתא דאומנה,
13 ולא אולה בתייה. כתב פתיחא עילויה. אמר ליה רב
14 אשי לאמימר: והא אנן תנן: אפילו ראש בית דין בכל
15 מקום - שלא יהו העדים הולכין אלא למקום הועיד!
16 אמר ליה: הני מילי - לעגנן עדות התנן, דאם בן
17 נמצאת מבשילן לעתיד לבא. אבל הכא - 'עבר ליה
18 לאיש מלוה'. תנו רבנן: אין פהנים רשאין לעלות
19 בפגדלתיהן לדוקן, לא אחד ממשע קפנות שהתקין רבן
20 יוחנן בן זבאי. שית דתא פריקא, והדיא פירקא קמא.
21 ואידך, דתניא: גר שנתגיר במונ' היה צריך שפירש
22 רובע לקטו. אמר רבי שמעון בן אלעזר: כבר נמנה
23 עליה רבן יוחנן ובישלה מפני התקלה. ואידך -
24 פליגתא דרב פפא ורב נחמן בר יצחק. רב פפא אמר:
25 ברם רבעי, רב נחמן בר יצחק אמר: לשון של והורית.

1 ויבמא לאויא - כשהיה תהשיב דו. בו. כיון שהיה תהשיב עמו, כשהתחיל הוא או
2 בנו למקום אחר - עולה הישיבה אחריו. יבנה בימי רבן יוחנן, בימי אבא רבן גמלאל,
3 וחרור מארשא ליבנה. ויבמי רבן שמעון בן חזון כרונתא לקמן בפרקין (דף לב.א)
4 וכשקדשו בית דין בו. בית שפרים ועיפורה וטמריא כולן בימי רבי יהוה. כדאמרין (מסכתין
5 דף לב.ב.) אחרי רב לבית שפרים. ושוב כשהלה
6 תהיה לצפורי, כדאמרין בבבויטו. ופבר' 7
8 (הקדמה) וכדאמרין היה בימי אבא רבן גמלאל. ופבר' 9
עיקוק פבולן - שפלים היו אז מכל המסעות
10 שגלו. שש גלות - השח - חזא, שישלנה - תרי,
11 שישלה - תלה, עד ארץ - ארבע, יגיענה -
12 תמשה עד עפר - שש. ומצי למימר: שישלנה
13 עד ארץ לעפר. מרתי' אמר רבי יהושע בן
14 קריה ב' שאפ' ראש בית דין בכל מקום -
15 שנצרך לפרוש ממקום הועיד ויהי כמקום אחר.
16 שהיה עיקר החדש תלמי' בו, כדתנן בפרקין
17 לדעיל (דף כד.א.) ראש ב' דאמר 'מקדשה',
18 ולפיכך מקרא. לא ידו - עריכין עד החדש
19 לחלק אחריו. אלא למקום הועיד - של ישיבה
20 גמ' ומתדקן קדשהו בלא ראש ב' ד.
21 נב' פתיחא - ששע שנתא. דא' - אם אתה
22 ממתקין. אין תהנים רשאין לעלות במסלתיהן
23 לזבון - שנשאין בפתן. ובמסכת סוטה פפרש
24 טעמא בפרק 'אילו נאמרין' (דף מ.א.) שית דהא
25 ויהי כדאמרין. ורובע ומשע ומתני: התקין שרדו
26 תוקען, ושדא לזכר נטיל שבעה. ושדא שם
27 חתה נטיל אסור. ושדא מקבלין כל היום. וסמ' 28
29 יהו עבר והולכין אלא למקום הועיד. והוא
30 דפירקא קמא - (דף כ.ב.) שלא ידו מחללין
31 אלא על כיון וחדשי בבל. צריך שפירש רובע
32 לקטו - רובע שקל. ודינו שתי צדו. חזן חן ומי
33 קן. כדתנן (בכורות דף ט.א.) עמוד קטין בו ביום
34 ברבעותה. שהני חיוב בקרבן, (שם) דף 35
36 ט.א.) יבכב כגר יחיד - כאבותיכם. שם 37
38 אבותיכם לא נכנסו לבית אלא במילה וטבילה
39 והראת דמים וזאת דמים - דכתבו: יחסי 36
40 משה את הדם ויחוקך וגו ואין הואה בן 37
41 טבילה. והראת דמים - דכתבו: חזיו' וזהו דוק 38
42 על דמובחן. אף דם לא נכנסו אלא במילה 39
43 וטבילה. והראת דמים בו. במסכת בכורות 40
44 בראש פק' 'אברעה מחסריס כרי'. (שם) מסק 41
42 מילתא דסני ליה בעולת העוק, הלכך יפירש 43
44 רובע לקטו. שמא יבנה בית ומקדש בימיו. 44
45 וקריקו. מפני התקלה - לדמא אתי לאתהונו 45
46 מניה. היה עולה לירושלים - הפירות עצמן. 46
47 אע"ג דהוה תורה בן מעשר שני בין ברבי 47
48 נפרס ומתחללים בפסעה אחת חזן לתחנה - 48
49 רבנן גזר בכל מחלך של זים אחד שיעולם 49
50 ויאכלום. שם. כדי לעשר שוקי ירושלים. פריה 50
51 לזר - היינו בין לזר לירושלים. שהרי ירושלים 51
52 למורה של לזר היה. לחפיו לעניים - 52
53 ששדא שם פירות ויאכלום. שם. שדח עליו 53
54 טורח להעלותו. והתירו. לפחות להעלות 54
55 הדמים. וכן דרבהו ירושלים - לא שנהל 55
56 חכמים לעשרה מעתה. פי' הוה לשון של והורית 56
57 מליבין - בימי שדח רבן יוחנן מרה הוראת 57
58 ומתקן תקנתו. ותנן פשידי' בחי'ס תקין - 58
59 תקנתו. אלמא: לאורי חזרובן היה שנה או 59
60 שתיים. וכיון דארבעים שנה קודם וזרבו לא 60
61 הלכין לשלשון ביום הפפורים - נמצא שלא 61
62 הלכין בתוך שנותיו האחרונים, שלמדו ביום 62
63 לאחרים ותיקן תקנתו.
64 וקבעו

1 **בשעת** השמר שנו - ואנשי עטמלה גורת השמר - לא עבדין כדמקרא. איני דריוין
 2 מקדימין למצות, דהיינו שמו יחזור דבר לקולקלו. ולפירוש הירושלמי נהיא
 3 טפי, דמפרש שם שדמו האריכים שטאספו לתקע תרועת מלחמה, ועמד עליהם הרעם.
 4 ולכך תקנו תקיעת ורכובת במוסף. רבי דוד דקרו בקריאת שמע ותמחילין וקריין בתורה
 5 וחרוץ ותמחילין ותוקעין - אמרי: בנימסיריהו
 6 אינון שסקין, כלו: בתוקדמה ובתורתה.
 7 **גמרא** מלקיטין בגוין: "מי אני וי נאם ה' אלהים" **אם**
 8 **לא** ביד הוקח ובוזע נטייה ובחכה שפכה אַמְלוך
 9 **עליכם**. ואף על גב דאָמר רב נתנן: **כל** פי האי
 10 ריתחא ליתח קודשא בריך הוא עלן, וילפוקינו, פון דבריתחא אמור - אַדְבָרֵי ריתחא
 11 בריש שתא לא מדברינן, וקרוין - גנון "ויוצר כי בשר המוח" וגו'. שופר - גנון "תקעו שופר
 12 בקנעת" וגו'. אבל אם בא לומר מלכות וקרוין שופר של פורענות של גוים - אומר: מלכות
 13 - גנון "ה' מלך ירגו עמים" וקנון "ה' מלך עולם ועד אבדו גוים מארצו", וקרוין - גנון
 14 "ויוצר ה' לבני אדם" וגו'. שופר - גנון "וה' אלהים בשופר יתקע והלך בפסעות חינו"
 15 וכתבו "ה' צבאות יגן עליהם". אין מפורין וקרוין של יחיד ואפילו לטובה, גנון "וכרני ה'
 16 ברצון עמך" וקנון "וכרה לי אלהי לטובה". פקדונות חרי הן מוכרונות, גנון "וה' פקד את
 17 ירדן" וקנון "פקוד פקדתי אֲחֵכֶם", דברי רבי יוסי. רבי יהודה אומר: אינן מוכרונות. ולרבי
 18 יוסי, נתי נמי דפקדונות חרי הן מוכרונות - "וה' פקד את ירדן" פקרון ד'יחיד הוא! - פון
 19 דאָתו רבים מינה - קרבים דמניא. שאו שערים ראשיכם והנשא פתחי עולם ונבוא מלך
 20 הכבוד מי (הוא) זה מלך הכבוד ה' עוזו ונבור ה' נבור מלחמה שאו שערים ראשיכם ונשא
 21 פתחי עולם ונבא מלך הכבוד מי הוא זה מלך הכבוד ה' צבאות הוא מלך הכבוד סלה.
 22 ראשונה - שתיים, שניה - שלש, דברי רבי יוסי. רבי יהודה אומר: ראשונה - אחת, שניה -
 23 שתיים. ימרו אלהים ומרו ומרו למלכטן ומרו כי מלך כל הארץ אלהים" - שתיים, דברי רבי
 24 יוסי. רבי יהודה אומר: אחת. ושון "במלך אלהים על גוים אלהים ישב על כסא קדש" שהיא אחת. וקרוין שיש בו תרועה, גנון
 25 "שפתון וקרוין תרועה מקרא קדש" - אומרה עם הזכרונות ואומרה עם השופרות, דברי רבי יוסי. רבי יהודה אומר: אינו אומרה
 26 אלא עם הזכרונות בלבד. מלכות שיש עמו תרועה, גנון "ה' אלהיו עמו ותרועת מלך בו" - אומרה עם המלכות ואומרה עם
 27 השופרות, דברי רבי יוסי. רבי יהודה אומר: אינו אומרה אלא עם המלכות בלבד. תרועה שאין עמה לא בלום, גנון "יום תרועה
 28 יתה לכם" - אומרה עם השופרות, דברי רבי יוסי, רבי יהודה אומר: אינו אומרה כל עיקר. "מתחיל בתורה ומשלים בנביא. רבי
 29 יוסי אומר אם השלים בתורה יצא". "אם השלים", דיעבד - אין, לכתחילה - לא. והתניא, רבי יוסי אומר: המשלים בתורה חרי
 30 זה משפחה! - אימא: משלים. - והא "אם השלים" קתני, דיעבד - אין, לכתחילה - לא! - הכי קאמר: מתחיל בתורה ומשלים
 31 בנביא. רבי יוסי אומר: משלים בתורה, ואם השלים בנביא - יצא. תניא נמי הכי, אמר רבי אלעזר ברבי יוסי: ויתקין היו משלימין
 32 אותה בתורה. בשלמא זכרונות ושופרות - אימא טובא. אלא מלכות תלת הוא דתניין "ה' אלהיו עמו ותרועת מלך בו" ויהי
 33 כישורין מלך" ה' ימולך לעולם ועד" ואנן בעינן עשר. וליפא? - אמר רב הונא, תא שמע: "שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד" -
 34 מלכות, דברי רבי יוסי. רבי יהודה אומר: אינה מלכות. וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלהים אין עוד" - מלכות,
 35 דברי רבי יוסי. רבי יהודה אומר: אינה מלכות. "אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלהים אין עוד מלבדו" - מלכות, דברי רבי יוסי.
 36 רבי יהודה אומר: אינה מלכות. **משנה** העובר לכני התיבה ביום טוב של ראש השנה - השני מתקע, ובשעת החלל - הראשון
 37 מקרא את החלל. **גמרא** מאי שנא שני מתקע - משום ד"כרוב עם חדרת מלך", אי הכי חלל נמי נמיא בשני משום דכרוב עם
 38 חדרת מלך! אלא: מאי שנא חלל דבראשון - משום דריוין מקדימין למצות, תקיעה נמי נעבד פראשון, משום דריוין מקדימין
 39 למצות, אמר רבי יוחנן בשעת השמד שנו. מדקאמר "בשעת חלל" - מפלל דבראש השנה ליפא חלל, מאי טעמא? - אמר רבי
 40 אבהו: אמרו מלאכי השרת לכני הקדוש ברוך הוא: ובונו של עולם, מפני מה אין ישראל אומרים שיה לפנך בראש השנה ובוים
 41 תפפורים? - אמר להם: אפשר מלך ישב על כסא דין וספרי חיים וספרי מתים תהוין לפניו - וישראל אומרים שיהיה? **משנה**
 42 שופר של ראש השנה - אין מעבירין עליו את התחום, ואין מפסקין עליו את חלל, לא עולין באילן, ולא רוכבין על גבי בהמה,
 43 ולא שתי על פני המים, ואין חותכין אותו בין בדרך שהוא משום שבות ובין בדרך שהוא משום לא תעשה. אבל אם רצה ליתן
 44 לתוכו מים או יין - יתן. אין מעבדין את התחומות מלתקע, אבל מתעסקין עמקו עד שלקמו. ותמחילין לא יצא, ותשמעו עין
 45 המתעסק - לא יצא. **גמרא** מאי טעמא? שופר עשה הוא. ויום טוב עשה ולא תעשה, ואין עשה דוחה את לא תעשה ועשה.
 46 "לא עולין באילן ולא רוכבין על גבי בהמה כו". השתא דרבנן אמרת לא, דאורייתא מבעיא! - "ו אין צריך לומר זו" קתני.

ואין

1 **בשעת** השמר שנו - ואנשי עטמלה גורת השמר - לא עבדין כדמקרא. איני דריוין
 2 מקדימין למצות, דהיינו שמו יחזור דבר לקולקלו. ולפירוש הירושלמי נהיא
 3 טפי, דמפרש שם שדמו האריכים שטאספו לתקע תרועת מלחמה, ועמד עליהם הרעם.
 4 ולכך תקנו תקיעת ורכובת במוסף. רבי דוד דקרו בקריאת שמע ותמחילין וקריין בתורה
 5 וחרוץ ותמחילין ותוקעין - אמרי: בנימסיריהו
 6 אינון שסקין, כלו: בתוקדמה ובתורתה.
 7 **גמרא** מלקיטין בגוין: "מי אני וי נאם ה' אלהים" **אם**
 8 **לא** ביד הוקח ובוזע נטייה ובחכה שפכה אַמְלוך
 9 **עליכם**. ואף על גב דאָמר רב נתנן: **כל** פי האי
 10 ריתחא ליתח קודשא בריך הוא עלן, וילפוקינו, פון דבריתחא אמור - אַדְבָרֵי ריתחא
 11 בריש שתא לא מדברינן, וקרוין - גנון "ויוצר כי בשר המוח" וגו'. שופר - גנון "תקעו שופר
 12 בקנעת" וגו'. אבל אם בא לומר מלכות וקרוין שופר של פורענות של גוים - אומר: מלכות
 13 - גנון "ה' מלך ירגו עמים" וקנון "ה' מלך עולם ועד אבדו גוים מארצו", וקרוין - גנון
 14 "ויוצר ה' לבני אדם" וגו'. שופר - גנון "וה' אלהים בשופר יתקע והלך בפסעות חינו"
 15 וכתבו "ה' צבאות יגן עליהם". אין מפורין וקרוין של יחיד ואפילו לטובה, גנון "וכרני ה'
 16 ברצון עמך" וקנון "וכרה לי אלהי לטובה". פקדונות חרי הן מוכרונות, גנון "וה' פקד את
 17 ירדן" וקנון "פקוד פקדתי אֲחֵכֶם", דברי רבי יוסי. רבי יהודה אומר: אינן מוכרונות. ולרבי
 18 יוסי, נתי נמי דפקדונות חרי הן מוכרונות - "וה' פקד את ירדן" פקרון ד'יחיד הוא! - פון
 19 דאָתו רבים מינה - קרבים דמניא. שאו שערים ראשיכם והנשא פתחי עולם ונבוא מלך
 20 הכבוד מי (הוא) זה מלך הכבוד ה' עוזו ונבור ה' נבור מלחמה שאו שערים ראשיכם ונשא
 21 פתחי עולם ונבא מלך הכבוד מי הוא זה מלך הכבוד ה' צבאות הוא מלך הכבוד סלה.
 22 ראשונה - שתיים, שניה - שלש, דברי רבי יוסי. רבי יהודה אומר: ראשונה - אחת, שניה -
 23 שתיים. ימרו אלהים ומרו ומרו למלכטן ומרו כי מלך כל הארץ אלהים" - שתיים, דברי רבי
 24 יוסי. רבי יהודה אומר: אחת. ושון "במלך אלהים על גוים אלהים ישב על כסא קדש" שהיא אחת. וקרוין שיש בו תרועה, גנון
 25 "שפתון וקרוין תרועה מקרא קדש" - אומרה עם הזכרונות ואומרה עם השופרות, דברי רבי יוסי. רבי יהודה אומר: אינו אומרה
 26 אלא עם הזכרונות בלבד. מלכות שיש עמו תרועה, גנון "ה' אלהיו עמו ותרועת מלך בו" - אומרה עם המלכות ואומרה עם
 27 השופרות, דברי רבי יוסי. רבי יהודה אומר: אינו אומרה אלא עם המלכות בלבד. תרועה שאין עמה לא בלום, גנון "יום תרועה
 28 יתה לכם" - אומרה עם השופרות, דברי רבי יוסי, רבי יהודה אומר: אינו אומרה כל עיקר. "מתחיל בתורה ומשלים בנביא. רבי
 29 יוסי אומר אם השלים בתורה יצא". "אם השלים", דיעבד - אין, לכתחילה - לא. והתניא, רבי יוסי אומר: המשלים בתורה חרי
 30 זה משפחה! - אימא: משלים. - והא "אם השלים" קתני, דיעבד - אין, לכתחילה - לא! - הכי קאמר: מתחיל בתורה ומשלים
 31 בנביא. רבי יוסי אומר: משלים בתורה, ואם השלים בנביא - יצא. תניא נמי הכי, אמר רבי אלעזר ברבי יוסי: ויתקין היו משלימין
 32 אותה בתורה. בשלמא זכרונות ושופרות - אימא טובא. אלא מלכות תלת הוא דתניין "ה' אלהיו עמו ותרועת מלך בו" ויהי
 33 כישורין מלך" ה' ימולך לעולם ועד" ואנן בעינן עשר. וליפא? - אמר רב הונא, תא שמע: "שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד" -
 34 מלכות, דברי רבי יוסי. רבי יהודה אומר: אינה מלכות. וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלהים אין עוד" - מלכות,
 35 דברי רבי יוסי. רבי יהודה אומר: אינה מלכות. "אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלהים אין עוד מלבדו" - מלכות, דברי רבי יוסי.
 36 רבי יהודה אומר: אינה מלכות. **משנה** העובר לכני התיבה ביום טוב של ראש השנה - השני מתקע, ובשעת החלל - הראשון
 37 מקרא את החלל. **גמרא** מאי שנא שני מתקע - משום ד"כרוב עם חדרת מלך", אי הכי חלל נמי נמיא בשני משום דכרוב עם
 38 חדרת מלך! אלא: מאי שנא חלל דבראשון - משום דריוין מקדימין למצות, תקיעה נמי נעבד פראשון, משום דריוין מקדימין
 39 למצות, אמר רבי יוחנן בשעת השמד שנו. מדקאמר "בשעת חלל" - מפלל דבראש השנה ליפא חלל, מאי טעמא? - אמר רבי
 40 אבהו: אמרו מלאכי השרת לכני הקדוש ברוך הוא: ובונו של עולם, מפני מה אין ישראל אומרים שיה לפנך בראש השנה ובוים
 41 תפפורים? - אמר להם: אפשר מלך ישב על כסא דין וספרי חיים וספרי מתים תהוין לפניו - וישראל אומרים שיהיה? **משנה**
 42 שופר של ראש השנה - אין מעבירין עליו את התחום, ואין מפסקין עליו את חלל, לא עולין באילן, ולא רוכבין על גבי בהמה,
 43 ולא שתי על פני המים, ואין חותכין אותו בין בדרך שהוא משום שבות ובין בדרך שהוא משום לא תעשה. אבל אם רצה ליתן
 44 לתוכו מים או יין - יתן. אין מעבדין את התחומות מלתקע, אבל מתעסקין עמקו עד שלקמו. ותמחילין לא יצא, ותשמעו עין
 45 המתעסק - לא יצא. **גמרא** מאי טעמא? שופר עשה הוא. ויום טוב עשה ולא תעשה, ואין עשה דוחה את לא תעשה ועשה.
 46 "לא עולין באילן ולא רוכבין על גבי בהמה כו". השתא דרבנן אמרת לא, דאורייתא מבעיא! - "ו אין צריך לומר זו" קתני.

ואין

ראש השנה. יום טוב - פרק רביעי דף לג עמוד א - מתוך הדורות "אבן ישראל" (שטיינליץ) קמא

תוספת

1 **הא** רבי יודיה הוא רבי יוסי - אמר ר' אבהו: ארבע דסותם מתניין כרבי יהודה - הלכה כר
2 יוסי, תימון עמו. ומעשה בר דרמנא תפלין (עירובין דף ז, א וט) מיכל בת שאול
3 ויהיה מנת תפלין, ואשתו של לונה שהייתה עולה לרגל. והוא שדבר אפי' ר' אבהו
4 (מגילה דף טו, ב וט) הדאבדוה לנרות נשים תסבכו עליו לנשים. כד' לעשות נר תרז לנשים.
5 ומתורת לברך על מצת עשה שהומן גרמא.
6 אג'נ' דפירותו מן דרבי המצא הדאמ, מתקסקת
7 בתה, כמו מיכל בת כושי שהיתה עם מנכרת.
8 ותרג' דאמרנין פרק "ודעב"ל (ב"ק דף א, א) אמר
9 רב יוסף: מעיקרא אמרו: מאן דאמר הלכה כרבי
10 יהודה - עבדינא זימא טבא לורבנן, ולא מפיקנא
11 ועבדינא. ואם במקום דפרוה מן דרבי ועשהו
12 אסור מלברך - אם כן אמאי עבדינא זימא טבא?
13 והלא היה פספסי ברבות ציצית ולולב ותפילין
14 ונעילה ויהי נחבה וסוכה ודבדלה. וקדוש היום.
15 וברכות של קיש שהיית וערביה, וכל הברכות
16 מלון דאמרינן בפ' "ודעב"ל (ש"ל דף ל, א) האי מאן
17 דבעי למיהוי סידא - לקיים מילי דברכות. ועד
18 אמרינן פרק "עירבי פסחים" (פסחים דף טו, א)
19 סומא פטור מלמנה דהנהגה. ופרין מרב יוסף דרב
20 שעת דהיי אמרי אגדתא כל חד חוד בביניה.
21 ומתורמא ארתי' ידי רובחין ממע מנה מתורמין.
22 תנשני' משום דקסברי מצה במונן הוה דרבנן. אבל
23 מנה דהיי תורמין - לא מקדוש מצה מעה
24 היכי תפרישי - שרי לברוכי. ומשום דמברך דרב
25 שאנה צריכה וקעבר משום "בל תשא" - ליכא.
26 דהדיא ורשה דרבנן, דהא אמר בפיר' מי שמחר
27 (ברכות דף כא, א) ספק קרא אמת יוסף טבע לא

28 קרא - חזיר וקרא. ולא אסרינן מספק משום "לא תשא". ומצא שם שמע' למשל. דאסרינן בפ' דתמורה (דף ג, א ד, ט) מדכתיב: "אד את אלוהך תירא" - הני מילי בלא ברב. ומיהו אין
29 לך כל ראי' שמטא לאשה. ואג'נ' דסומא פטור מדאורייתא - מדרבנן מיהו חיוב. כדומכא דהיא ידעריב פסחים, דמשני: קסברי רב שישת רב יוסף מצה במונן דרבנן, ולכן דהיי ויכלין
30 להוציא ארתי' - שי' דאיתו בני מדרבנן - ויכלין מלברך. כמו בני נחבה וכל מצת דרבנן. ומיהו: שר' לוחת. דהשת יכיל להוציא רב דחובא דרבנן, כמו קטן דמברך
31 לאביו, בפיר' מי שמחר (ברכות דף כ, ב) ויהי עולמ' כשעת. ומצא ארתי' ידי רובחין מנגילה לר' יהודה, דהשת יכיל לדיקך מנתן בפיר' דהקרא את המנגילה עומד
32 (שם דף כ, ב, א וט) ר' יהודה אמר כל שלא ראה מאורות מימיו - לא יפסח על ששע' משמע: הא ראה, אף על גב דתסומא עינו - פורס. ואמאי? הא פטר רבי יהודה סומא מכל המצת
33 שבתה בפיר' "ודעב"ל (ב"ק דף פ, א) אבל אי מדרבנן חיוב - ניהא. ומשה היה שמח רב יוסף במאי: מדאורייתא לא יפסק עבדי, משום שהיה יכיל לומר בכל מצת, ויכול רבא "ועגור
34 כיון תורמין מדרבנן, כדאמר בפ' "בבב' מדליקין" שבת דף כג, א) היכן ענו - מילא תסור", אבל אשה - אפילו מדרבנן לא מייחדי' אצותע עשה שהומן גרמא. כדברומה בפיר' מי שמחר
35 (ברכות דף כ, ב) גבי נשים חיבות בקדוש היום, דבעי למימרא מדרבנן, ופרין עלה דר' אבהו: כל מצת עשה שהומן גרמא יחייבו מדרבנן, ולענין סוכה מוכח בהדיא ברש סוכה (דף כ, ב) דאפילו
36 מדרבנן לא מייחדיב, דהיי אמרו: "ועגור" בירושלמי משני שניא ארתי' אקאטי' רבי יהודה אר' יהודה, וכל של ראה מאורות, דפרין לה בירושלמי, מעלה לה בירושל' בביב
37 אופי'. כך אי אמת הדישב בבב' אופי' לא יפסח על ששע' משמע: שיר' לא מייחדיב מדרבנן, ושלל' במגילה (דף כ, א) ויהי סומא. ואינו סומא. ומנגילה בני פריך לה בירושל' עלה דר' אבהו, ואין רסת
38 הירושל' מכותות לא מנכוחת ולא מנגילה. ומיהו בני דין מנגילה (דף כ, ב) לא משמע הכי, אלא משמע דמיידי' כסומא ממש, דמפרש טעמא דר' יהודה משום דאיתו גרמא מן המאורות.
39 ומפרש: רבנן - אית ליה נהא, רבי יוסי, שראה סומא ואבוקה בידו, ואמר לו: בני! אבוקה זו למא' לה: כל זמן שאבוקה זו בידו - ואין איתו בני' ארם מעליה' איתו מן פדחתיו מן
40 דברקני'. וכאדם שראה יפה אלא שגבר במנהגו ולא ראה מאורות מעולם - לא שייך היא טעמא. ולפי מה שפי' דסומא חיוב מדרבנן ואשה פטורה - יש ליתן טעם בדרב' דהדחמיו רבנן
41 כסומא - משום דהיי מינא דרב דחובא, ועוד: שלא יראה כנבוי', דאם פטרת ליה בכל מצת - נמצא דאיתו גרמא תחורת ישראל כלל. אבל אשה, אי פטרת לה בכל מצת עשה שהומן גרמא
42 - יש עדיין מצת מדומיית דהו' רבי ר' דהיה פיר' ראי' דרשמי' מברכות על כל מצת עשה שהומן גרמא. מראמרין' מנגילה (דף כ, א) הבל עילה למנן שבעה ואה, אשה, ואפי' קטן.
43 ואג'נ' אי אמת איה מקוה לעוסק בתורה, כדאמר בפיר' קטן דהיי (דף כ, א) ויריש "בכל מערבין" (עירובין דף כ, א) אורתי' דאין זו ראי' דהתורה לפרה לאחרייה ולא משום תלמוד
44 תורה, שאפילו רבי "חריב נא" לא נפטר בימינו רבד' - ותרין. ומכרן. ויהי' במקום שאין לוי כזן קורא מנכוס לוי ומכרן, אפי' ש' שבת רבן בקריאה ראשונה. ועוד, דאיכא טעמא
45 דהא דאשה עולה - דהיי באמצע, שלא דר' רגיל' לברך, כדאיכא בפיר' "הקרא את המנגילה עומד" (דף כ, א) הנה פוחת מברך לפניה. ויהוה מברך לאחריה. והאיכא כולוה מברכין -
46 מיהו משום הנבסיים ומשום היוצאים. ומיהו, דלמנין שבעה משמע בסוף שבעה. ומקטן ומברך ברב' דהוון אף על פי שהוא פטור אין ראי' לאשה, דקטן בא לכלל חיוב חיובי לחבוב,
47 ואינו מחזיר על "לא תשא".

48 **תנאי** הני גבי מתקסקים בהם - ענין גרמא כדכתיב. ומתוך פי' מנשע שקי' היה הניגא: מתקסקין בתו עד שלמדו אפילו בשבת, ואין מעבדין התנוקות מלקוע בשבת ואין צריך לומר
49 ברי' או נפא קשיא: אמרת מתקסקין עד שלמדו אפילו בשבת, אלמא לכתחילה אמרי' (וחקטן וחדר תני אין מעבדין, עיכובי ודא ואלא מעבדין, הא לכתחילה - לא אמרינן ודלו
50 תקעו! ליק' כאן - בקטן שאני' לחנוך, כאן - בקטן לא הגיע לחנוך. ופי' בקטנתי: שהגיע לחנוך - מתקסקים בתו עד שלמדו, וכי' שאן מעבדין. ובר' תימה הוה: אחיך יכול לומר
51 דבקטן שהגיע לחנוך מתקסקים ואפילו בשבת? והלא אין מצת היום בשופרו ועוד, דגבי קטן שלא הגיע לחנוך קתי: אין מעבדין מלקוע בשבת, אבל לכתחילה - לא, אמאי? הא אפילו
52 בתרע' לחנוך שר' לתקסק בו כדי שלמדו ומיהו, ל' לפי', דהאי לכתחילה לא אמרי' לזו תקע' - דהיי ר' אבהו צריך לומר לזו תקע, ולא מייחדי' כלמנדו, כיון דלא הגיע לחנוך, אבל
53 איסורא - ליכא. ונראה לי אפיכא: דקטן שהגיע לחנוך, אין מעבדין בשבת, אבל לכתחילה לא אמרינן לזו תקע, כיון דאיכא איסורא דרבנן, ומכל מקום לא מייחדי' להפריש, דאי לא
54 שבת - היה מצת דהוה בשופר, וקטן שלא הגיע לחנוך - מתקסקים, כלומר: שרי לתקסק אפילו בשבת, ולאו משום דמייחדי' לתקסק, ויגריא אחרת הכתוב בספרי' ומכאח כפירוש זה
55 שכתבו בני עד שלמדו, דהיי אמת, אבל התנוקות מלקוע בתו, הא שבת - מעבדין. הא אמרת רישא אפי' שבת אין מעבדין ל' כאן - בקטן שהגיע לחנוך, כאן -
56 בקטן שלא הגיע לחנוך, ואג'נ' דרנאי' ביכמות בפ' "ודרש" (ק"ד א, א) אית ארם לתנוק הבא לי משתח, שבת לי חותם, אלא מנעדו תולש ומנעדו ודק, ומתוך כלל שהגיע תולש - בעצמין
57 שאני' נקוב, חוק - כבשרת' דרבנן. כי היכי דלא תישעו מנה' דקטן אובל בינולא אין ביד' מצוין להפרישו. ומשום דהיי אמת דרבנן מני' לא פסלי' פיה בדידי' - מכל מקום שרי לתקסק בו
58 לתקוע אפי' בשבת, כיון דרומן איכא מצת בתקיעת שופר, ולא רמי' לשאר איסוריה'. וכמו שפי' מוכח ברש' עירובין דף כ, ב (שם) דהדיא דמעבדין מתקסקא בניגעי לחנוך, דאמרין דהם: הבל
59 חיביים בחקיעת שופר, לאתיי' קטן שהגיע לחנוך. דתנן: אין מעבדין התנוקות לתקוע.

שער

1 ואין חותבים אותו - אם בא לתקנו, לא כדבר שהוא משום שבות - כלי שאין דרכו
2 לחנוך בו שפירות. כגון מגילא שרפי' בלעז'. דתיקן בלאחר יד הוא, ואין בו אלא משום
3 שבות. סביטא - דדרכו בכך, דהיי מלאכה גמורה. תנוקות הוא ודלא מקבלין - דבעי
4 לתנוכיהו. הא נשים מקבלין - דפירות לגמרי, דמצת עשה שהומן גרמא הוא, וכי
5 תקע - איכא ר' ל' תוספי'. בני ישראל אפילו אדם כי
6 דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אדם כי
7 יקריב מבכם וגו' ותיכח בההוא ענין זוסמן יוד
8 וגו' וסביטא - שרות - אלאמא, אף על גב
9 דפרימיתו קרא - ליכא איסורא. והיה למצות
10 עשה שהומן גרמא.

11 **מני - אבא שאלוהי. הניגאי, אבא שאלוהי: מים או יין - מותר, כדי ליתחזקו,**
12 **מי רגלים - אסור, מפני הקבדו. "אין מעבדין את התנוקות מלקוע".** הא נשים -
13 **מעבדין. והניגאי אין מעבדין לא את הנשים ולא את התנוקות מלקוע ביום טוב -**
14 **אמר אבהו: לא קשיא; הא - רבי יהודה, הא - רבי יוסי ורבי שמעון. והניגאי, "יבר**
15 **אל בני ישראל" - בני ישראל סומכין ואין בנות ישראל סומכות, דברי רבי יהודה. רבי**
16 **יוסי ורבי שמעון אומרים: נשים סומכות לרות. "אבל מתקסקין בהם עד שלמדו". אמר**
17 **רבי אלעזר: אפילו בשבת. תנאי, אמר בני הכי: מתקסקין בתו עד שלמדו, אפילו בשבת. ואין**
18 **מעבדין התנוקות מלקוע בשבת, ואין צורך לומר ביום טוב. הא נפא קשיא; אמרת**
19 **מתקסקין בתו עד שלמדו ואפילו בשבת - אלמא לכתחילה אמרינן תקעו, וחדר תנא: אין**
20 **מעבדין עפובא הוא דלא מעבדין. הא לכתחילה - לא אמרינן תקעו! - לא קשיא: כאן -**
21 **בקטן**

22 **קרא - חזיר וקרא. ולא אסרינן מספק משום "לא תשא". ומצא שם שמע' למשל. דאסרינן בפ' דתמורה (דף ג, א ד, ט) מדכתיב: "אד את אלוהך תירא" - הני מילי בלא ברב. ומיהו אין**
23 **לך כל ראי' שמטא לאשה. ואג'נ' דסומא פטור מדאורייתא - מדרבנן מיהו חיוב. כדומכא דהיא ידעריב פסחים, דמשני: קסברי רב שישת רב יוסף מצה במונן דרבנן, ולכן דהיי ויכלין**
24 **להוציא ארתי' - שי' דאיתו בני מדרבנן - ויכלין מלברך. כמו בני נחבה וכל מצת דרבנן. ומיהו: שר' לוחת. דהשת יכיל להוציא רב דחובא דרבנן, כמו קטן דמברך**
25 **לאביו, בפיר' מי שמחר (ברכות דף כ, ב) ויהי עולמ' כשעת. ומצא ארתי' ידי רובחין מנגילה לר' יהודה, דהשת יכיל לדיקך מנתן בפיר' דהקרא את המנגילה עומד**
26 **(שם דף כ, ב, א וט) ר' יהודה אמר כל שלא ראה מאורות מימיו - לא יפסח על ששע' משמע: הא ראה, אף על גב דתסומא עינו - פורס. ואמאי? הא פטר רבי יהודה סומא מכל המצת**
27 **שבתה בפיר' "ודעב"ל (ב"ק דף פ, א) אבל אי מדרבנן חיוב - ניהא. ומשה היה שמח רב יוסף במאי: מדאורייתא לא יפסק עבדי, משום שהיה יכיל לומר בכל מצת, ויכול רבא "ועגור**
28 **כיון תורמין מדרבנן, כדאמר בפ' "בבב' מדליקין" שבת דף כג, א) היכן ענו - מילא תסור", אבל אשה - אפילו מדרבנן לא מייחדיב אצותע עשה שהומן גרמא. כדברומה בפיר' מי שמחר**
29 **(ברכות דף כ, ב) גבי נשים חיבות בקדוש היום, דבעי למימרא מדרבנן, ופרין עלה דר' אבהו: כל מצת עשה שהומן גרמא יחייבו מדרבנן, ולענין סוכה מוכח בהדיא ברש סוכה (דף כ, ב) דאפילו**
30 **מדרבנן לא מייחדיב, דהיי אמרו: "ועגור" בירושלמי משני שניא ארתי' אקאטי' רבי יהודה אר' יהודה, וכל של ראה מאורות, דפרין לה בירושלמי, מעלה לה בירושל' בביב**
31 **אופי'. כך אי אמת הדישב בבב' אופי' לא יפסח על ששע' משמע: שיר' לא מייחדיב מדרבנן, ושלל' במגילה (דף כ, א) ויהי סומא. ואינו סומא. ומנגילה בני פריך לה בירושל' עלה דר' אבהו, ואין רסת**
32 **הירושל' מכותות לא מנכוחת ולא מנגילה. ומיהו בני דין מנגילה (דף כ, ב) לא משמע הכי, אלא משמע דמיידי' כסומא ממש, דמפרש טעמא דר' יהודה משום דאיתו גרמא מן המאורות.**
33 **ומפרש: רבנן - אית ליה נהא, רבי יוסי, שראה סומא ואבוקה בידו, ואמר לו: בני! אבוקה זו למא' לה: כל זמן שאבוקה זו בידו - ואין איתו בני' ארם מעליה' איתו מן פדחתיו מן**
34 **דברקני'. וכאדם שראה יפה אלא שגבר במנהגו ולא ראה מאורות מעולם - לא שייך היא טעמא. ולפי מה שפי' דסומא חיוב מדרבנן ואשה פטורה - יש ליתן טעם בדרב' דהדחמיו רבנן**
35 **כסומא - משום דהיי מינא דרב דחובא, ועוד: שלא יראה כנבוי', דאם פטרת ליה בכל מצת - נמצא דאיתו גרמא תחורת ישראל כלל. אבל אשה, אי פטרת לה בכל מצת עשה שהומן גרמא**
36 **- יש עדיין מצת מדומיית דהו' רבי ר' דהיה פיר' ראי' דרשמי' מברכות על כל מצת עשה שהומן גרמא. מראמרין' מנגילה (דף כ, א) הבל עילה למנן שבעה ואה, אשה, ואפי' קטן.**
37 **ואג'נ' אי אמת איה מקוה לעוסק בתורה, כדאמר בפיר' קטן דהיי (דף כ, א) ויריש "בכל מערבין" (עירובין דף כ, א) אורתי' דאין זו ראי' דהתורה לפרה לאחרייה ולא משום תלמוד**
38 **תורה, שאפילו רבי "חריב נא" לא נפטר בימינו רבד' - ותרין. ומכרן. ויהי' במקום שאין לוי כזן קורא מנכוס לוי ומכרן, אפי' ש' שבת רבן בקריאה ראשונה. ועוד, דאיכא טעמא**
39 **דהא דאשה עולה - דהיי באמצע, שלא דר' רגיל' לברך, כדאיכא בפיר' "הקרא את המנגילה עומד" (דף כ, א) הנה פוחת מברך לפניה. ויהוה מברך לאחריה. והאיכא כולוה מברכין -**
40 **מיהו משום הנבסיים ומשום היוצאים. ומיהו, דלמנין שבעה משמע בסוף שבעה. ומקטן ומברך ברב' דהוון אף על פי שהוא פטור אין ראי' לאשה, דקטן בא לכלל חיוב חיובי לחבוב,**
41 **ואינו מחזיר על "לא תשא".**

1 **שיעור** תרועה כששל נבבת - מרש בקנטוס: שלשה קולות בעלמא כל שזוא. ולקמן
 2 (דף ל"א) אמרין דאתקין רבי אבדו בקסרי שקריק קשיק קריק, משום דמסופק
 3 בתרועה דקראי א תרועה נמש מה שאנו קרוין תרועה, דדא ילולי ילול, או שבריש דגנזי
 4 גנת או שבריש תרועה שנייה דקר' לרעהה. דלמא גנזו עור גנזי לילול ילול. ונריר לידר

בשברים שלא יתא מרעל על כל אחד בפני עצמו
 5 כבי יבובת של שלשה קולות כל שזוא. דאן כן -
 6 נעשה תקיעה ויהי עבריים. דהא שרע תקיעה
 7 בתרועה. ושיעור תרועה נמי יבבזת. ונראה שרבי
 8 אדם להאריך בתקיעה של שקריק יותר משל
 9 שקריק, ובשל שקריק יותר משל קריק. דהא שיעור
 10 תקיעה בתרועה, וקסריק אנו עשים משום
 11 ספקא גנזת וילולי. נמצא שצריך להאריך
 12 בתקיעת של שקריק כשיעור שלשה שברים וגי' או
 13 יבבזת. ובהקשר של שקריק בשיעור ג' שברים,
 14 דהא עברין שקריק משום ספקא דגנזי גנת
 15 ובתקיעת של שקריק בשיעור תרועה שזוא ילולי
 16 ילול. ומזה, אם מאריך בכל התקיעת כוללת
 17 שקריק - אין לחוש, דיכול להאריך כמו שירצה,
 18 כדנתן; ומשך שלשה שברים - אין בידו אלא
 19 אחת. ומשך שלשה שברים - אין עשה ארבעה
 20 ותשעה שברים. שהשברים במקום תרועה, ודו'
 21 לת תרועה אריכתא, כמו שאנו מאריכין ביבבזת.
 22 וריבא ודרי' כי דריר מאיד מפרשים דיבבא היא
 23 שלש בתים של שזוא. נמצאת תרועה תשע
 24 כחות, ושיעור תקיעה כך דהא. וליפרושין אן
 25 לחוש אם מאריך קצת בשברים. ונריר למשך
 26 לתקיעה של שקריק וקרישם כשיעור ג' שברים
 27 תשע כחות. ומה שלא משך התקיעות כשיעור
 28 וזה, משך קצת בשברים - לא קיים מצוה לא
 29 במר לאל כמר. ורבינו גנזאל פי' בפרוש
 30 הקונטרס. ועכשוו נהנין לתקיע בישיבה לאחר
 31 קריאת התורה שלשים קולות: ג' שקריק וגי' שקריק
 32 וגי' קריק. ובתפלה ואשפות אמלכות שקריק
 33 ואוכרות שקריק ואשפות שקריק. ולפום סוגיא
 34 בדבליה פירקין היה ראוי לתקוע בשעת תפלה
 35 אמלכות שקריק שקריק קריק, וכן אבדו, וכן
 36 אשפות, או לא אחר תפלה כוללת. אבל קודם
 37 תפלה - לא אשכחן. כדנתן מי שביקר ואחד
 38 נהנהו לא שופר. אלא אשכחן בפרק קמא לעיל
 39 (דף ט"ז) אמר למה תוקעין ומריעין בשותן יושבין,
 40 ותוקעין ומריעין כשתן עומדין - כדי לערבב את
 41 השתן, ויהיו כרעבינן. מיהו, בלאחר נראה
 42 לתקוע בתפלה כמו כן אמלכות וכרות ושופרות וקריק
 43 כדנתן, ושלישם בלזש, ושלישם על הסדר - כגור נמא פעות דפעיא אימיה דסיסרא. ואלין (ונשרה) אינן כשגומרין כל התפלה קול תקיעיא ויחידאי - ומתביעי למיהו (ונשרה) השרת
 44 השתן הרי"א, חם נמא, ועל מנהגו של ר' תמיה רת: דקריק של מלכות וקשיק דוכרותו וקריק דשופרות סותרין זה את זה. דאנן וילול - כוללו בעי למיעבד שקריק. ואי גנז לחוד
 45 כוללו בעי למיעבד שקריק, ואי ילול - כוללו קריק. ונדבגי רבנו גם במקומות תקיעה גם אוכרות ושופרות שקריק כמו במלכות, ודשאת נפקי מכל ספקי, וליכא אלא חספק, ובדכי
 46 טו, שלא לשנות הנהגת דבור. דהא אמרין קושט תשע תקיעות בני שעות חייב, וצא. ונראה שיש צעת ליתן טעם על הנהגת רבננו. דסבר לה נאמן דאמר בספוקן. אחת מדברי תורה שחייב
 47 מדברי סופרים, וכזן עששו בישיבה כל הספיקות של תורה ושל סופרים - לא חשו לחזור ולעשות בשעת תפלה אלא ספקא דארייתא. ובקדושת ד"אן הסודר - שעתה ר' שמשון ב"י ינה
 48 כתיב: כון ארבעים קולות בדיעו - והיינו כמנהגינו. וכן בסדר רב עומרם. אלא שכתב דבספ מריע תרועה אחת בלא תקיעה. ואי' אתר דשיבה היכי נפקי? דהא תניא בספ' (דף ל"ב)
 49 תקיעת ורביכל של ראש השנה ויום הדין - מעבבת זו את זו. אלא, בעינן עלותא בעי למיעבד לא פירבא דהא, דאיג' ומשמע מותין פי' הקונטרס דאם מירך את תקיעה ולא תקיע ולא
 50 בדרך פירוש "מירך" - מלכות ורבות ושופרות - אי אפשר למרן. ודדתינא (לשם) שתי עיריות, באחת תוקעין ובאחת מנכרין, כשזאת תולך - דתולך למקום שתוקעין, ואין תולך
 51 למקום שמנכרין. והנן: מי שביקר ואח"כ נודמה לו שופר - משמע שבלא שופר יולי לברך. אלא תקיעות ורבות מעבבת זו את זו - דייניו שדתיקשת מעבבת זו את זו. והרבות מעבבת
 52 זו את זו. כשביקר מלכות וכרות ושופרות - יבקר שלשתן, או לא יבקר כלל. וכן תקיעות, שברים תרועות, אם יבקר בשלשתן - יתקע, ולא יבקר - לא יתקע. ונריר לדיקדק באותן שלשים
 53 קולות שאנו תוקעין בישיבה, כשנשמעים השלשה שקריקים מתחיל הקשיקים או כשנשמעים הקשיקים ומתחיל הקריקים - למה לו שתי תקיעות זו אחת זו? ומה נפקי יפטר בתקיעה אחת:
 54 דאי גנז וילול - דרי יצא בשלשה שקריק, ואי גנז לחדר - אחת תקיעה ארבעה שקריק אחרת תעלה לו למנין שקריק. וכן אלו ילול - אחת תקיעה ארבעה שקריק אחרת תעלה לו
 55 למנין קריק ושמא. כיון שעשו התקיעה לשם פשוטה שאחר התרועה - לא רמו שתעלה לשם פשוטה שלפניה. ומיהו אשכחן ומשך בשעה כתיבם, שהיה עולה לשתיים. אי לאו משום
 56 דמפוקי תקיעה בתרתי לא מוספקין.

1 קמן שתיעי לחינך - מתעסקין בתון שלימדו, וכל שאין מעבבין. מתעסק הוא דלא
 2 - שאינו מחבין לתקיעה. ואפילו לראו מצוה. אלא מנכב בנודו. או שדיה נופח בשופר
 3 ועלמה בידו תקיעה. אבל תוקע לשיר, שנחבין לתקיעה בעלמא - וצא. תניא **סו"א** וגי'
 4 מתעסק - ועלולם השומעין מן המשמיעי לעצמן, שלא נחבין לדווציא את השומעין - אל
 5 יצא. **מתני'** כד תרועה קולת שבי כו' - אחת
 6 למלכות ואחת לכרותה ואחת לשופרות. שלש
 7 של של שלש - תקיעה ותרועה ותקיעה לכל
 8 אחת אחת. שלש יבבות - שלש קולות בעלמא.
 9 כל שזוא. תקע בראשונה - פשוטה שלפני
 10 התרועה תקע דוכרה. ומשך בשנה - תקיעה
 11 של אתר התרועה משך כתיבם. לציאת בה ידי
 12 שותים. שדיה צריך לעשות זו פשוטה שלאחריה
 13 תמלכות. ופשוטה שלפניה וכרותה. אין בידו
 14 אלא אחת - דמפוקי תקיעה אחת לשתיים לא
 15 מוספקין, מי שביקר - ההפלה תפלת מוספין,
 16 ובכך תשעה בריכות. ותוקע ויביע ותוקע שלש
 17 פעמים - תוקע ומריע ותוקע כשבכל מלכות
 18 וכן כשביל זכרותו, וכן כשביל שופרות.
 19 **גמ'** תנא דרין קא חשיב דבולחו בני - דהבי
 20 ונתנו תנא דרין קא חשיב תקיעת בשלש התרועות.
 21 ותנא ברא קא חשיב ויחידא כנא - שיעור
 22 התקיעה כשיעור התרועה, ותרידו חזא
 23 מילתא אמרי. שברים - ארביים מיבבות. אמר
 24 אב"י ברא דהא ודאי פליגי - אציג דאקוטנא
 25 דבריטא לא פליגי. על כדך כהא סיפא פליגי,
 26 דלית לשנוי בה מדי, והיינו פלוגתא.
 27 ארבעות - תרועה - וכנא. ובאומיה דסיסרא
 28 כתיב נמי דהא ליטנא "ותיב", מאן דאמר
 29 שברים סבר נחוי נח - בארם הנהגת מלכו,
 30 כדך החוללים שאתריבן בגנותיהן. וילוי ילול
 31 - בארם הוכחה ומקוץ, קולות קערים סמוכין זה
 32 לזה.

שאן

1 **ילול** תנו רבנן: מנין שבשופר תלמוד לומר "והעברת שופר תרועה", אין לי אלא ביובל,
 2 בראש השנה מנין? תלמוד לומר "בחדש השביעי", שאין תלמוד לומר "בחדש השביעי", וזה
 3 תלמוד לומר "בחדש השביעי" שיהיו כל התרועות של חדש שביעי זה קוה. ומנין שבשופר
 4 לפני תלמוד לומר "והעברת שופר תרועה". ומנין שבשופר לאחריה תלמוד לומר "תעברו
 5 ושאן" ואין לי אלא ביובל, בראש השנה מנין תלמוד לומר "בחדש השביעי",
 6 שאן

נעביר

ראש השנה. יום טוב - פרק רביעי דף לר עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שנינוילין)" קמחה

35 שבר אמר ותקעתם תרועה ונסע מזרח פלוגי. כי הדר אמר ותקעתם תרועה ונסע מזרח
 36 פלוגי - פשיטא ושנית היא. תמא תקיעה שניה לה - והכי קאמר ותקעתם תקיעה שנית
 37 לתרועה. ה"ל: ששלש תרועות נאמרו ברה"ק שבתון וכוון תרועה" והעברת שופר
 38 תרועה" יום תרועה יהיה לכם" ושתי תקיעות לכל אחת ואחת. מציע למדן ליה"ל שלש
 39 תרועות ושש תקיעות, שתיים מדברי תורה
 40 ואחת מדברי סופרים: "העברת שופר תרועה"
 41 "שבתון וכוון תרועה" - מרה"ק, יום תרועה
 42 יהיה לכם" - להלמדו הוא בא רבי שמואל בר
 43 רחמימי אמר אחת מרה"ק ושתיים מרה"ק: "העברת
 44 שופר תרועה" - מרה"ק, שבתון וכוון תרועה"
 45 ר"מ להלמדו הוא בא רבי, שתיים מרה"ק - הרי
 46 מאי להלמדו הוא בא רבי, שתיים מרה"ק - הרי
 47 קראי דרוש למנינא, ברכתיני אוילי: "העברת
 48 שופר תרועה" שבתון וכוון תרועה" - מרה"ק
 49 כלומר, מבאן נלמדו שתיים, יום תרועה יהיה
 50 לכם" - לא תרשימי למנינא, שחרי להלמדו
 51 הוא בא רבי שמואל בר רב הונא שדרש "תרועה"
 52 לגיש. אלא סופרים אמרו, כדי להשוות
 53 מלכות וחכמות ושופרות לתקיעותיהן. רבי
 54 שמואל בר רב הונא אמר בי"ב מאי להלמדו הוא
 55 בא - בשלמא חד לגיש, איך למאי? לא מספיק
 56 ליה - למדרש פשוטה לפניה. דרך
 57 העברתו - למעטי הפכו והקכו, בר כרמון
 58 (לעיל דף כו.ג), ניעבדיה ביד - ואי לא הוה
 59 חביבה - לא היה משתמע תעבורו לשון
 60 תקיעה. מספיק ליה - ועבר תרועתו. ורמא
 61 גנוחי הוא - ואין לך לעשות תרועת כבות, וקא
 62 מפסקא תרועה בין שברים לפשוטה שלאחריה.
 63 ורמא יוליה הוא - ואין לנו שברים, וקא מפסק
 64 שברים דקשרי' דר' אבהו בין תקיעה ראשונה
 65 לתרועה, ואין כאן פשוטה לפניה. ברישא גנוחי
 66 נח - גזירות ארכות, קונפליציא בלע"ז. והדר
 67 מילל - רצודיר בלע"ז.

1 שאין תלמוד לומר בחדש השביעי - דהא כהן לן בבמה מקומות דיום הכפרים בחדש
 2 השביעי הוא, והבא הדיק כתיב, והקבצת - פשוטה משמע, העברת קול אחד, ביה"כ
 3 תעבירו - הרי העברה החילה וסוף, ותרועה כתיבא ביתנים, וענין שלש של שלש
 4 - מן הדיק פשוטה לפניה לאחריה, ותרועה באמצע בעדן תלתא זמני, למלכות
 5 תדא, ולכרונת דהא, ולשפורת דהא, ת"ל -
 6 תרועה תלתא זמני, לכל אחת פשוטה לפניה
 7 ופשוטה לאחריה, וענין ליתא את האפור ליה זה
 8 כזה כו' - לפי שלשלת תרועות הללו לא נאמרו
 9 במקום אחד, שהשתיים נאמרו בראש השנה
 10 והאחת כובל, מנין ליתא האמרות בראש השנה
 11 ביובל, וליתן האמורה ביובל ברה שיהו כאן
 12 וכאן שלש, שביעי שביעי לגיש - נאמר ברה-
 13 "בחדש השביעי" נאמר ביובל: "העברת שופר
 14 תרועה בחדש השביעי, והוא מעיקרא איתי
 15 בחקישא - למדנו זה מה מניין שבטופר
 16 ופשוטה לפניה לאחריה גמר ריה מיבל
 17 בחקישא, דהא ת"ל "בחדש השביעי" אלא
 18 להקיש כל תרועות של חדש השביעי שיהו
 19 שוות, ולפי שכן בגיש" - ליתן האמור ליה זה
 20 כזה - את זמני חתיי בחקישא, אלא כדכתיב:
 21 שיהו שתיים ברה ואחת ביובל - אין תרועות
 22 של חדש השביעי שוות, ח"ל אי לאו י"ב - אי
 23 לא נאמרה גיש זו למשה מסיני לזונה, הייתי
 24 מביא וכל בחקישא, כלומר ממצמו, ואחי איתי
 25 מייתי לה מפריד - שתדא פשוטה לפניה
 26 ופשוטה לאחריה, תקיעה בפני עצמה כו' - רלא
 27 תימא דהא ג"כ, והכי קאמר יהי תוקעין
 28 תרועה, אלא הדיק ותקעתם תקיעה, ואחריה
 29 דרשי תרועה, או אינו - אלא אחת היא, והכי
 30 קאמר, וחי תוקעין תרועה, כשהוא אומר תתקע:
 31 ולא תריעו - מכלל דבטשתת תתקעו ותרעו
 32 קאמר, ותרועה לא קרי לה תקיעה - דרעי על
 33 כרדך תקיעה בפני עצמה כו', תלמוד לומר
 34 ותקעתם - והדר תרועה, שאין ת"ל שנית -
 1 שאין תלמוד לומר "בחדש השביעי", ומה תלמוד
 2 לומר "בחדש השביעי" שיהו של תרועות החדש
 3 "השביעי זה - כהן, ומנין לישלש של שלש -
 4 תלמוד לומר "והעברת שופר תרועה" "שבתון וכוון
 5 תרועה" "יום תרועה יהיה לכם". ומנין ליתן את
 6 האמור של זה בזה ושל זה בזה - תלמוד לומר
 7 שביעי שביעי לגיורה שוה, הא כיצד? שלש שהן
 8 תשע, שיעורו תקיעה בתרועה, שיעורו תרועה בשלשה
 9 שברים, היא תפא, מעיקרא מייתי לה בחקישא,
 10 והשתא מייתי לה בגיורה שוה - הכי קאמר: אי
 11 לאו גיורה שוה, הוה מייתינא לה בחקישא, השתא
 12 דאתנא גיורה שוה - תוקישא לא צריך, ותנא תפא
 13 מייתי לה בגיורה שוה ממדבר, דתנאי: "ותקעתם
 14 תרועה" - תקיעה בפני עצמה ותרועה בפני עצמה.
 15 אהא אמר אמר תקיעה בפני עצמה ותרועה בפני עצמה.
 16 או אינו אלא תקיעה ותרועה אחת היא? בשווא
 17 אמר "ובהקחיל את הקהל לתקעו ולא תריעו" - הוי
 18 אמר: תקיעה בפני עצמה ותרועה בפני עצמה, ומנין
 19 שששבוטה לפניך - תלמוד לומר "ותקעתם תרועה".
 20 ומנין שששבוטה לאחריה - תלמוד לומר "תרועה
 21 ותקעו". ובי תשמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקא
 22 אמר: אינו צריך, הרי הוא אמר "ותקעתם תרועה
 23 שנית", שאין תלמוד לומר "שנית", ומה תלמוד לומר
 24 "שנית" - זה בנה אב: שכל מקום שנאמר תרועה -

תשע
 25 תמא תקיעה שניה לה, אין לי אלא מפריד, בראש השנה מנין - תלמוד לומר "תרועה" "תרועה" לגיורה שוה, ושלש תרועות
 26 נאמרו בראש השנה: "שבתון וכוון תרועה", "יום תרועה", "והעברת שופר תרועה". שתי תקיעות לכל אחת ואחת, מצינו למדן:
 27 שלש תרועות ושלש תקיעות נאמרו בראש השנה, שתיים מדברי תורה ואחת מדברי סופרים, "שבתון וכוון תרועה" "והעברת שופר
 28 תרועה" "מדיברי תורה", "יום תרועה יהיה לכם" - תלמודו הוא בא. רבי שמואל בר רחמימי אמר רבי יוחנן: אחת מדברי תורה,
 29 ושתיים מדברי סופרים: "והעברת שופר תרועה" - מדברי תורה, "שבתון וכוון תרועה" ו"יום תרועה יהיה לכם" - לתלמודו הוא,
 30 בא. מאי תלמודו הוא בא? - מבעי: ביום ולא בלילה. - ואיך? ביום ולא בלילה? מנא ליה? - נפקא ליה מ"ביום הכפרים".
 31 או ביום הכפרים ל"ף - נגזמו נמי מנייה לפשוטה לפנייה ופשוטה לאחרייה! - "והעברת" -
 32 "תעבירו" - לא משמע להו. - אלא מאי דרשי בהו? - והעברת - כדרב מתנא, דאמר רב
 33 מתנא: "והעברת" - דרך העברתו, "תעבירו" דקאמר רחמימי נעבריה ביד, ואיך, דרב מתנא
 34 מרשני דרבינוריה, תעבירו ביד - לא מצית אמרה, דגמר "עברה" "עברה" ממש, כתיב הכא
 35 "והעברת שופר תרועה" וכתיב התם "ועזו משה ויעבירו קול בפתגה" מה להלן בקול - אף
 36 כאן בקול. - ולתני תנא מייתי לה ממדבר, או מה להלן חצוצרות - אף כאן חצוצרות! -
 37 ליום תנא? - או זהו זה שהרש"ל מחפפה בו - הוי אמר זה ראש השנה, וקאמר רחמימי "שופר". אתקון רבי אבהו בפקרי: תקיעה,
 38 שלשה שברים, תרועה, תקיעה - מה נפשך? או יולוי ילוי - לעבדי תקיעה תרועה ותקיעה, ואי גנוחי גנח - לעבדי תקיעה שלשה
 39 שברים ותקיעה! - מספיק ליה אי גנוחי גנח אי יולוי ילוי. - מתקוף לה רב עוינא: ודלמא ילויי הוה, וקא מפסקי שלשה שברים
 40 בין תרועה לתקיעה! - דהדר עבדי תקיעה תרועה ותקיעה. - מתקוף לה רבינא: ודלמא גנוחי הוה, וקא מפסקא תרועה בין שברים
 41 לתקיעה! - דהדר עבדי תרועה שברים תרועה. - אלא רבי אבהו מאי אתקין? אי גנוחי גנח - הא עבריה, אי יולוי ילוי - הא
 42 עבריהו - מספיק ליה דלמא גנח וילוי. - אי הכי, לעבד נמי איפקא: תקיעה, תרועה, שלשה שברים ותקיעה, דלמא ילוי וגנחי!
 43 סתמא דמילתא, כי מתרע באיניש מלחא - ברישא גנח והדר ילוי. "תקע בראשונה ומשך בשניה בשתיים". אמר רבי יוחנן: שמע

נעבריהו כד - פירוש: שאיננו בידו ותקע
 1 ונעבריהו על בני שבע רבד ותקע.
 2 פירוש הקנטורס עיקר.
 3 מתשעה

1 **מתשעה** בני אדם באחד לא יצא - כך כתוב בספרים. וחקשה בקנטורס: אמאי לא יצא?
 2 הא אסיקא לעיל דתרי קלי מורי גברי משתמיני ופי' גרסתינן בתוספתא:
 3 מתשעה בני אדם באחד - יצא, ואפי' בסורין, וראא ליקים גרסא הספרים מתשעה בני אדם
 4 באחד לא יצא - משום דאין כאן בתרעא פשוטה לפניה ופשוטה אחריה, כיון שחבל בחד.
 5 והשתא גרס שפיר תקיעה מזה ותרועה מזה -

6 יצא, דהיינו הו' אחר הו' ותרועה, פי' סורין -
 7 הפסקת דרבה, שתוקע ומפסיק שמועה לעשות
 8 **לדידי** לא סבירא לי - כלומר, שהוא צריך
 9 לחזור לראש כששעה כדי לגמור כולה.
 10 ולא שיהא צריך להפסיק כשנמעי למבואות
 11 המתנפות, הלא מניח ידו על פיו וקרא קיש
 12 כדאמר ר' יוחנן בפרק מי שמתר (ברכות ד'
 13 כ"ג.) והיה נראה קריל בסורין כששעה כדי
 14 לגמור כולה אלא חזר לראש. אינו דמלני עליה
 15 בר שמואל פסקי' הירקא את המוגילה למפיעי'
 16 (מוגילה דף ט"ג.) קריל כרבי יוחנן לגבי בר
 17 ושמואל כדכונה בפ' מי שהוציאנה' (עירובין
 18 דף ט"ג.) ומיהו, כיון דרבי אבהו פליג - היה קטע
 19 נראה לפסוק כמות, כדאמר ברביא, ואינו'
 20 דאשתתא בר כוסף, דהיא מוגילה (ש"ב)
 21 דקמאר: קטס דודי בבי בך, ובר אמר אין הלכה
 22 כרבי גונא, ושמואל אמר הלכה כרבי גונא - לאו
 23 משום ולדתי הלכה כרבי באבוי? קאמר רב, אלא
 24 האמת אמר, דשמעין ליה לשמואל דהייש
 25 ליחידאה. וגם בפרק מי שמתר (ברכות דף כ"ב.)
 26 נבי היה עמד בתפלה ומינס שותחין על רביה
 27 דפליגי על חסדא ורב המנצא, ומסיק בר אשי
 28 דרבי' אם שחיה תודי לראש, והבא ברלא אחי,
 29 וקשה דחבר מאה, שהעבר ברהבי' ביט שותחין.)
 30 'אמת היציב, ומתניין לשי' ושותקין עד
 31 שיגמור 'ולותי' רמי במוך' אשמור כבאולה.
 32 ומיהו היבא את שוחן כדי לגמור כולה
 33 מתחלתה עד סוף - אין לחוש' (ברבאנא) כ'
 34 הירקא את המוגילה למפיעי' (דף ט"ג.) אלא (כרס
 35 יוסף) דאמר מדיבא דקאי לסיפא - דאם כן נתת
 36 דברך לשטרתי, ועריך לתקוע תקיעה משום
 37 דאמר בר כהנא בפ' 'החלה' (סוכה ג"ב. ושם) אין
 38 בן תקיעה לתרועה ותקיעה ולא כלום, רבי
 39 יתירה ראשון לשלשן מזה אחר. וכי קאמר רבי
 40 דוקא באמצע תקיעה תרועה תקיעה, אבל כן
 41 קרי' לקרי' - יכול לשחות פרות מבדי לגמור
 42 קרי', ולרבן דחשבי תקיעה בפני עמיה ותרועה
 43 בפני עמיה - אין לשחות בהן לו זה כדי תקיעה
 44 אחת או תרועה אחת.
 45 **כך** מוציא את הבקי - מבאן פסק בהו' דידח
 46 שטעה ולא חזיר של ראש חוש - דיי' כיון לבו
 47 התפלתו של שליח צבור מתחלה עד סוף ויוצא
 48 אפי' שהוא בקי. ואין איהא מבאן, דדא מסבית
 49 רשבי' אומר אינו מוציא אלא עם ששוחת
 50 דאיניס גמליבא, ואינו יכולין להחדיף התלמם.
 51 אבל ריעי - לא. ומיהו, בקנטורס משמע לשמן
 52 שרעה לשלשן בשלל מן לבו לכהבי', ולא שנת
 53 תלמם. וכן משמע, דומיא דהויא דברכת כהנים
 54 ולפירשי' זה מצינו לטימר דרבנור, היבא דשמיס
 55 ויצאין, וכן משמע בפרק 'תפלת הישר' (ברכות
 56 דף כ"ט.) דאמר בר אסי. טעה ולא חזירי גבורות נשמתי בתחית המתים - מחזירין אותה, שאלה בברכת השנים
 57 מחזירין אותו בו, ומשי' את, כירוד, את - בעבור, אי היב, מפני ששומעה משלח צבור מיכתי ליה וטסיק אידי ואידי ביחד, את - דאידיכר קודם שמוע תפלה, את - ולא אידיכר קודם
 58 שמוע תפלת. משמע דרבנור יוצא על ידי ש"צ. ואפי' לפי מה שפירש עם כשנודת ששומעין משלח צבור ויוצאין, אבל רבי לא - יש חלוק בין היבא דהתפלה וטעה, להיבא דלא התפלה
 59 ככל וזיע' תוס' בברכות כ"ה. דהי' טעה.

1 תשע תקיעות - תרועות נמי קאמר. מתשעה בני אדם באחד לא יצא - תרי קלי לא
 2 משתמיני. כך פירשה לפי מה שכתוב בספרים. ולא מלתא היא, דהא אוקמינא (לעיל
 3 דף כ"ג.) תרי קלי מורי גברי משתמיני וד' ג' בתוספתא: מתשעה בני אדם באחד -
 4 יצא, ואפי' בסורין, ואפילו כל היום כולם. ולא גרסתינן תקיעה מזה ותרועה מזה יצא -
 5 דהיינו ירשא, ואי גרסתינן לה - הכי אורי גרסינן:
 6 מני בני אדם באחד תקיעה מזה ותרועה מזה
 7 יצא, ואפי' בסורין כו. א"כ שהיה - כשיגמור, כדי
 8 לגמור את מולו - חזור. לדידי לא סבירא לי -
 9 מה שהפסקת, דאית ליה לר' יוחנן במסכת
 10 ברכות (דף כ"ב.) והיה קורא קריאת שמע והגיע
 11 למבואות משתפות - מניח ידו על פיו וקרא.
 12 ולא סבירא לי נמי דמשום שהיה יתא צריך
 13 לחזור. לדידי סבירא לי - שהיה חולק עליו
 14 בשותחין. דכיון דקאן בעית מזה ומה - מכלל
 15 דסבירא לי סורין מעבדי קרייה, ומבעיא לי
 16 במהו יתי סורין, תקיעות - וברכות ד"ג. אמר
 17 כגון תעויה - אין מעבדין זו את זו על בך
 18 ולא תקעי מי שבידך כו. מי נהירא לי - לשיקן,
 19 שסיחתי. וברכה. אלא חביר עיר - תבור'
 20 צבור. אבל דודי - מנכר את כולה, ואח"כ תוקע
 21 בעצמך. תקיעות, דהא ורי' הוא ספק - ורי' הוא
 22 לו שאם ילך אצל המבכין ימנא שם עשרה
 23 ויתחפל ש"צ ויציאנו ידי חובתו. ואם ילך אצל
 24 התוקעין - שטא כבר עמדו והלכו לבימה כשם
 25 שש"צ וכו'. לפה צבור מתפלים - בלחש.
 26 מדיים חסמים - אורי שנתלוק חזרו וחדו. אפי'
 27 לית - ר' חייא לרב דימי. רבא ב' בי תנה שם
 28 - דמריה דשמענתא הוא. הכי קאמר - שנתלוק
 29 עד רבן יוחנן כשאמר כן.
 30 ב'

1 **תשע תקיעות** בתשע שעות ביום, יצא, תנאי נמי
 2 הכי: שמע תשע תקיעות בתשע שעות ביום - יצא,
 3 ומתשעה בני אדם באחד - (לא יצא), תקיעה מזה
 4 ותרועה מזה - יצא, ואפילו בסורין, ואפילו כל
 5 היום כולם, וזו אמר רבי יוחנן הכי? והאמר רבי
 6 יוחנן משום רבי שמעון בן הוצריק: הבלל ובמנילה.
 7 אם שהיה פרי לגמור את פולה - חזור לראש -
 8 לא קשיא; הא - דירייה, הא - דרבייה. וירייה לא?
 9 והא רבי אבהו הנה שקלו ואילו בתייה דרבי יוחנן,
 10 והנה קרי קריאת שמע, כי מנא למבואות מתנפות
 11 אשתיקו, בחר דהלף אמר ליה: מהו לגמור? - אמר
 12 לו: אם שהיה פרי לגמור את פולה - חזור לראש!
 13 הכי קאמר ליה: לדידי - לא סבירא לי. לדידי
 14 דסבירא לי, אם שהיה פרי לגמור את פולה חזור
 15 לראש. תנו רבנן: תקיעות אין מעבדות זו את זו,
 16 ברכות אין מעבדות זו את זו, תקיעות וברכות של
 17 ראש השנה ושל יום הכפורים מעבדות. מאי מעמיקא?
 18 - אמר רבה, אמר הקדוש ברוך הוא: אמרו לפני
 19 בראש השנה מלקיב, וברכות ושופרות. מלקיב -
 20 ברי שתמליכוני עליכם, וברכות - ברי שביא לפני
 21 וברכותי למכותי, ובמה - בשופר. מי שבידך ואחר
 22 בך נתקמה לו שופר תוקע ומריע ותוקע" - מעמיקא דלא הנה ליה שופר מעיקרא. הא הנה
 23 ליה שופר מעיקרא, כי שמעו להו - אפסר ברכות שמעו להו: רב פפא בר שמואל קם
 24 לצילוי, אמר ליה לשמעיה: כי נתרוגא ליך - תקע לי. אמר ליה רבא: לא אמרו אלא
 25 בחבך עיר. תנאי נמי הכי: כשהוא שומען - שומען על הסדר, ועל סדר ברכות, במה
 26 דברים אומרים - בחבך עיר, אבל שלא בחבך עיר - שומען על הסדר, ואלא על סדר
 27 ברכות. ויחיד שלא תקע - תבירו תוקע לו, ויחיד שלא בידך - אין תבירו מברך עליו.
 28 ומצוה בתוקעין ויחר מן המברכין. כיצד? שמי עירות, פאחת התוקעין ופאחת מברכין -
 29 הולכין למקום שותקין, ואין הולכין למקום שמברכין. פשיטא: הן דאורייתא הן דרבנן!
 30 לא צריכא, דאף על גב דהא וריא והא ספק. 'כשם ששליח צבור תיב בך כל יחיד
 31 ויחיד וכו'". תנאי, אמרו לו לרבן גמליאל: לדידי, לפה צבור מתפללין? אמר להם:
 32 ברי להקדיף שליח צבור תפלתו. אמר להם רבן גמליאל: לדידי, לפה שליח צבור
 33 יורד לפני התוכיח? אמרו לו: כדי להוציא את שאינו בקי. אמר להם: כשם שמוציא
 34 את שאינו בקי - כך מוציא את הבקי. אמר רבה בר בר הנה אמר רבי יוחנן: מדיים
 35 חסמים לרבן גמליאל. ורב אמר: עדיין היא מחלוקת. שמעה (רבי') תניא בריה דרבה בר
 36 רבמי, אול איהא לשמעיה קמיה דרב הנה בר בניא. אמר ליה: הכי אמר רבי: עדיין
 37 היא מחלוקת. אמר ליה: רבה בר רב הנה נמי הכי קאמר. כי אמר רבי ויחנן ליה
 38 שמעיה - אפליג עליה ריש לקיש, ואמר: עדיין היא מחלוקת. וזו אמר רבי יוחנן הכי?
 39 והאמר רבי הנה ציפורהא אמר רבי יוחנן: תלתא פרין גמליאל. תלתא - מוקלל דפליגי
 40 ב'

1 אילימא

ראש השנה. יום טוב – פרק רביעי דף לה עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)" קמט רש"י תוספות

1 כי סליק רבי אבא מימי - ודשליג בספינה לים וחוור. כבירות של ר"ח - לקמן מפרש
 2 מרש גני. מאן מוירי - לו כבירות של רה ויהויכ רימ. וזלכה מכלל פליגי - דקאמר
 3 ר' יוחנן הלכה כרבן גמליאל בך, דמשמע מכלל דעמדו במחלוקת. רבנן - שאר
 4 החכמים, חוץ מרימ. אילימא משום דנפיש קרא - דאיכא דמוספי ריה ר"ח, ומלכות
 5 וזכרונות ושופרות. כיון שאמר ובתורתך כבוב
 6 - כלומר, כיון שאמר: נעשה ונקריב פיתך
 7 כמזוט רצונך כמו שכבת עליו בתורתך. אין
 8 צריך - לומר מקראות המוספין. אלא משום
 9 דאויש - שהרי כאן תשע, וארובות, ומטעות.
 10 דאין הכל בקיאין בהן. ורבותי מפרשין להא דרב
 11 חננאל במלכות וזכרונות ושופרות. וקשיא לז:
 12 הא דלא כרבנן ולא כר' יוחנן בן נורי, דהתן
 13 (לעיל דף לבא): אין פותחין מעשרה מלכות
 14 וכו'. ושל פריקים - מועדות. מתלתין לתלתין -
 15 שהיה מחור תלמודו כל שלשים יום. פוטר היה
 16 בו - שש"צ מוציאם. אינן בכלל בריכה - ואע"פ
 17 שעם שבשורת בכלל בריכה. הני דמצו למיחי
 18 קמי כתיב. ויפנו כתיבם אלהם וירבוים, וחד
 19 לא באו - אינן בכלל בריכה. אבל דעיר לא -
 20 משום דלא אגיסי, ויכולין להסדיד תפלתן.

הדרן עלך יום טוב וסליקא לה מסכת ראש השנה

1 כי סליק רבי אבא מימי פרשה: מורים חכמים לרבן
 2 גמליאל בברכות של ראש השנה ושל יום הכפורים,
 3 והלכה מקלל פליגי - בברכות דכל השנה. איני?
 4 והאמר רבי חנה ציפוריא אמר רבי יוחנן: הלכה
 5 כרבן גמליאל בברכות של ראש השנה ושל יום
 6 הכפורים! - אלא אמר רב נתנאל בר יצחק: מאן
 7 מורים - רבי מאיר, והלכה מקלל פליגי - ורבנן.
 8 דתניא: ברכות של ראש השנה ושל יום הכפורים
 9 - שלית צבור מוציא תרבים די חובתן, דברי רבי
 10 מאיר. ויחזיקו אומרים: כשם ששלית צבור חייב -
 11 כך כל יחיד ויחיד חייב. מאי שנא הני? אילימא:
 12 משום דנפיש קראי - והאמר רב חננאל אמר רבי
 13 כיון שאמר "ובתורתך כתוב לאמר" - שוב אינו
 14 צריך. אלא משום דאויש בברכות. גופא, אמר רב חננאל אמר רב: כיון שאמר "ובתורתך
 15 כתוב לאמר" - שוב אינו צריך. סבור מיהא: הני מילי - ביהודי, אבל בצבור - לא. אהמר,
 16 אמר רבי יהושע בן לוי: אחד יחיד אחד צבור, כיון שאמר "ובתורתך כתוב לאמר" -

שוב אינו צריך. אמר רבי אלעזר: לעולם יסדיד אדם תפלתו ואחר כך יתפלל. אמר רבי אבא: מסתברא מילתיה דרבי אלעזר
 בברכות של ראש השנה ושל יום הכפורים ושל פריקים. אבל דכל השנה - לא. איני? והא רב יהודה מסדר גלותיה ומציל!
 - שאני רב יהודה, כיון דמתלתין יומין לתלתין יומין הוה מצילי - פריקים דמי. אמר רב אחא בר עריא אמר רבי שמעון
 דתניא פוטר היה רבן גמליאל אפילו עם שבשורת. ולא מיבעיא הני דקיימי הכא? אדרבא, הני - אגסי, הני - לא אגסי,
 21 דתני אבא בריה דרב גימין בר חיאי: עם שאחורי כתיבם - אינן בכלל בריכה! אלא: כי אחא רבין אמר רבי יעקב בר אדי
 22 אמר רבי שמעון חסדיא: לא פטר רבן גמליאל אלא עם שבשורת, מאי טעמא - משום דאגסי במלאכת, אבל בעיר - לא.

הדרן עלך יום טוב וסליקא לה מסכת ראש השנה

פרמו – פרט לראוי כבמוחזק. רבי לעזר בשם רבי ניסא: בשחרפר אביו בור, והזיק בתי אביו, ונפלו לו נכסים אחר מיתת אביו, הייתי אומר: ישתעבדו נכסים לאותו נזק, לפום פן צריך מימר: פרמו – פרט לראוי כבמוחזק.

מיטב שדהו ומיטב פרמו – של מויק; דברי רבי ישמעאל. רבי עקיבא אומר: מיטב שדהו ומיטב פרמו – של ניזק. קשיא על דרבי עקיבא, ניזוק ואת אמר בן?

אלא בית דין רואין אי זהו שדהו יפה לפני הניזוק, ושומה לה כמוה, בהדא דתני: וכול אם אכלה מן העידית, שמין לו מן העידית. מן הזיבורית, שמין לו מן הזיבורית. הוה עבידא, עידית שבזיבורית טבא סנין, אם אומר את פן, נמצאת משביח את הניזוק? רואין את השדה באילו מליאה עידית ושמין לו מן העידית. וזיבורית שמין לו מן הזיבורית. נמצא, משלם מן העידית על העידית ומן הזיבורית על הזיבורית.

מניין לרבי עקיבא הניזקין שמין להן בעידית? ליתה מן התורה, איתה מן התקנה, מפני מה אמרו הניזקין שמין להן בעידית? מפני הנוזקין. שיהא אדם אומר: מה בידי גזל, מה בידי מויק, למחר רואין בית דין שדה יפה שלי, ונוטלין אותה מלפני, וכומכים אותה למקרא מיטב שדהו ומיטב פרמו ושלם.

עד בדון קרקעו. משכוננו? למד מקרקעו. מה קרקעו בעידית, אף משכוננו בעידית.

ובעל החוב בבינונית? מפני הרמאין. שלא יהא אדם רואה את שדה חבירו יפה, ומלוה אותו מעות, ועוקף ונוטלה ממנו.

מעתה, לא ישומו לו אלא בזיבורית! אמר רבי יודהן ופיני, אלא שלא לנעול דלת בפני אדם,

[דף כ"ז ע"א]

שלקחר הוא ללוות, ואינו מוציא.

דרש רבי סימאי: (דברים כד) והאיש – זה שליח בית דין. שאם נכנס המלוה, הוא מוציא את היפה. ואם נכנס הלוח, הוא מוציא את הרע. הא ביצד? שליח בית דין נכנס ומוציא את הבינונית.

רבי ישמעאל אומר: דבר תורה הוא שיכנס הלוח, דכתיב והאיש אשר אתה נושה בו יוציא אליך את העבוב החוצה.

עד בדון משכוננו. קרקעו? למד ממשכוננו, מה משכוננו בבינונית. אף קרקעו בבינונית.

פשיטא דא מילתא, מלוה שהיא נעשית בו כפרנות – אינה נשמטת. כפרנות – שהיא נעשית מלוה – משמטת. רבי ירמיה בעי: אף למידת הדין בן היא? מלוה שהיא נעשית כפרנות, גובה? כפרנות שהיא נעשית מלוה, גובה בכינונית.

אין שם אלא עידית – גובה בעידית. בינונית – גובה בכינונית. זיבורית – גובה בזיבורית.

עידית ובינונית, הניזקין – שמין להן בעידית. בעל חוב וכתובת אשה – בכינונית.

בינונית וזיבורית, הניזקין ובעלי חוב – שמין להן בכינונית. וכתובת אשה – בזיבורית.

היתה עידית שלו יפה משל כל אדם – עידית היא. בינונית שלו יפה משל כל אדם – בינונית היא. זבורית שלו יפה משל כל אדם – זיבורית היא.

היתה עידית שלו בינונית של כל אדם – רבי זירא ורבי אילא בעי. נישמעניה מן הדא: בינונית וזיבורית, הניזקין ובעלי חוב – שמין להן בכינונית. וכתובת אשה בזיבורית. וכמה דאת בעי, עידית ובינונית, ניזקין דוחין לבעלי חוב בכינונית. ודכוותה בינונית וזיבורית, ידחו הניזקין לבעלי חוב בזיבורית. רבי יוסי בר בון בשם רב הסדא: תיפתר, שהיתה לו עידית ומכרה, וכבר נדחו לבעלי חוב לגבות בכינונית. וכתובת אשה בזיבורית.

אמר רבי ירמיה: לא שנו, אלא מנה מאתים, אבל כתובת אלף דינר – גובה בכינונית. ורבי יוסי אומר: אפילו כתובת אלף דינר – אינה גובה אלא מן הזיבורת.

ואתיין אילין פלוגותא באילין פלוגותא, כל זמן שהיא בבית אביה – גובה כתובתה לעולם. כל זמן שהיא בבית בעלה – גובה כתובתה עד

[דף כ"ז ע"ב]

עשרים וחמש שנה.

רבי סימון אמר רבי יהושע בן לוי: לא שנו אלא כתובת מנה מאתים, אבל היתה כתובתה אלף דינר – גובה כתובתה לעולם. אתא רבי אבהו בשם רבי יוחנן: ואפילו כתובת של אלף דינר – אינה גובה אלא עד עשרים וחמש שנה.

ואתנייא דרבי יוסי כרבי יוחנן, ודרבי ירמיה כרבי יהושע בן לוי. דתנינן תמן: הכותב נכסיו לבניו, וכתב לאשתו קרקע כל שהוא – איפדה בתובתה. רב אמר: במזכה על ידה. ושמואל אמר: במחלק לפניה.

רבי יוסי בר חנינה אמר: מקולי כתובה שנו כאן. ותני בר קפרא: מקולי כתובה שנו. אמר רבי בא: מעמא דרבי יוסי בן חנינה, לא סוף דבר בכתובת מנה מאתים, אלא אפילו כתובה של אלף דינר – מקולי כתובה שנו.

הלכה ב' מתני' אין נפרעין מנכסים משועבדים במקום שיש בני חורין, ואפילו הן זיבורית. אין נפרעין מניכסי יתומין, אלא מן הזיבורית.

גמרא רבי יוחנן בשם רבי ינאי: אין נפרעין מניכסי יתומים קטנים, אלא בשטר שהריבית אוכלת בו. ויש אומרים: אף לכתובת אשה. אמר רבי אימי: מפני מזונות. אמר רבי מתניה: מאן חש למזונות? רבי שמעון. דרבי שמעון אמר: (במגדה) [במזונות] הדבר תלוי. מאי בדין? מפני חניה, כדי שיהו הכל קופצין עליה לישאנה. ויש אומרים: אף לגזילה ולניזקין.

אמר רבי יוסי בי רבי בון: אף אנן תנינן תרתי הן לגזילה, מן הדא, אם היה דבר שיש לו אחריות – תיבין לשלם. לניזקין מן הדא: ואין נפרעין מן הנכסים של יתומין אלא מן הזיבורית! ביני מתניתא: אין נפרעין מניכסי יתומים לניזקין אלא מן הזיבורית. והתני: עמד הבן תחת האב, הניזקין שמיין להן בעידית, ובעלי החוב בכינונית. וכתובת אשה בזיבורית! אמר רבי יוסי בי רבי בון: כאן – ביתום גדול, כאן – ביתום קטן.

הלכה ג' מתני' אין מוציאין לאכילת פירות ולשבח קרקעות ולמזון האשה והבנות מנכסים משועבדים, מפני תיקון העולם. המוציא מציאה – לא ישבע, מפני תיקון העולם.

גמרא אמר רבי חנינא: מפני שאין להן קצבה.

[דף כ"ח ע"א]

גזל שדה משמעון ומכרה ללוי. וקא שמעון ומרפה מלוי. לוי – גובה קרן ממשועבדין של ראובן. ושמעון – גובה אכילת פירות מבני חורין של לוי.

עמד לוי והשביח, לוי – גובה את הקרן ממשועבדין של ראובן. וגובה את השבח מבני חורין של (שמעון) ראובן.

רבי הויה בשם רבי יוחנן אמר: והוא – שקדם מקחו של זה לשבחו של זה. אכל אם קדם שבחו של זה למקחו של זה – לוי גובה את השבח אפילו ממשועבדין של שמעון.

רבי פא רבי הויה בשם רבי יוחנן אמר: אף באכילת פירות פה היא עבדא.

אפיק ארבעה דינרין, והוא שבה אשתא, לוי גבי ארבעתי דינרייא ממשועבדין של ראובן, וגבי תרין אהרונגיא מבני חורין של (שמעון) ראובן.

רבי אבין בשם רבנן דתמן: אין לה יורד ברשות וידו לתתונה אצל שמעון. רבי יוסי בי רבי בון בשם רבנן דתמן: אין לה יורד ברשות וידו לעלונה אצל ראובן.

ראובן שגול שדה משמעון, ומכרה ללוי. והלך לוי ונתנה מתנה ליהודה. וכא שמעון ומרפה מיהודה. יהודה לא אזיל גבי לוי – דהיא מתנה, לוי אול גבי ראובן – דהיא מכירה. ולא מתנה יהבתניה! וכל הוא מימר ליה, בעי הוינא מיתן ליה, וישלם לי טיבו.

ראובן גול שדה משמעון, ונתנה מתנה ללוי. והלך לוי ומכרה ליהודה. וכא שמעון ומרפה מיהודה. יהודה אול גבי לוי – דהיא מכרה. לוי לא אזיל גבי ראובן – דהיא מתנה. דמר רבי יוסי בשם רבנן: אין שיעבוד למתנה.

ראובן גול שדה משמעון, ומכרה ללוי, ולא הספיק לכתוב טרפו עד שמת – דמאן היא? רב הונא ותויה גריה דרב. חד אמר: אם כתב שטר טרפו – של ראובן. ואם לאו – של לוי היא. והרנה אמר: היא כתב, היא לא כתב – של לוי היא.

אמר רבי מנא: מסתברא, דלא דראובן, דכייל למימר ליה, מילח דלא דידי ובעית לה.

אמר רבי יוסי בי רבי בון: לא מסתברא דלא דלוי, דכייל למימר ליה. האי דלא קומיד, אקום לזביניה מקביאת!

מהו לגבות פרנסה מן המשועבדין? אמר רבי זעירא: רבי יוחנן לא גבי. מאן גבי? רבי חנינה ורבי אילאי גבי.

רבי יסא איתפסקד מודל דיתמיון, והווי תפון בעיניו פרנסה, אעיל עובדא קומי רבי אלעזר וקומי רבי שמעון בן יקום. אמר רבי שמעון בן יקום: לא מוטב שיתפרנסו מן של אביהן ולא מן הצדקה?

[דף כ"ח ע"ב]

אמר ליה רבי לעזר: רבי, אילו יבואו לפני רבותינו נוגעין בו ואנו עושין בו מעשה? אמר רבי יסא: אנא יהיב, ואי קמוז יתמיון ועררוי, אנא יהיב לון. אפילו בן, קמוז ולא עררוי.

גזר דין נפק, ציפור בת אבשלום. רבי סימוז ורבי יעקב בר אידי בשם רבי שמעון בר בא: אנא ורבותינו גבינו לה מן המטלטלין במנהג מקומה.

רב הנה כתיב לרבי. עברון על דעתיה דרבי הנה רבה, והנה רבי הנה כתיב ביני שימיא: עמדו היתומיון ומכרו – גובין מן הפרנסה ואין גובין מן המזונות. עמדו ושיעבדו? השיעבוד הנה איני יודע מהו? תנא לוי: אחד שיעבוד האב ואחד שיעבוד הבן – גובין מן הפרנסה ואין גובין מן המזונות. אמר רבי אבא: לית פאן בשיעבוד האב אלא בשיעבוד הבן. אם בשיעבוד האב, אם פחיי האב אינו גובה, לא כל שפן לאחר מיתת האב!

רבי קמא בר עוקבה בשם רבי יוסי בר חנינה: נישאו הבנות – אלמנה ניוזנת מהן. רבי בא בדידיה, ורבי יודה בדידיה, דארתיה דרבי יוסי בר חנינה בשם רבי יוסי בי רבי חנינה: אפילו מתו – אלמנה ניוזנת מהן.

בני בנים מה הן? רבי מנא אמר: בני בנים – הרי הן כבנים. רבי יוסי אמר: אין בני בנים כבנים. רבי שמואל בריה דרבי יוסי בי רבי בון ורבי מתנחיה, הוון יתבין, סברין מימר: היא בני בנים שפאן, היא בני בנים של הלן. אמר לון רבי יוסי בי רבי בון: בני בנים – קפצה עליהן ורושת תורה.

תפון תנינן: מנה לאבא בידה. אין לז בדי אלא חמשים דינרין – פטור, מפני שהוא כמשיב אבידה. אמר רבי לעזר: תקנה תיקנו בו בדרך שתקנו במציאה. דתנינן: המוצא מציאה – לא ישבע, מפני תיקון העולם.

אמר רבי בא: מתניתא – בשאמר לז: שני שוורין מצאת לי. אבל אם אמר לז: שני שוורים מצאתי לך, והחזרתני לך את שנייהן, והוא אומר לז: לא החזרתה לי אלא אחד – לא בזה תיקנו.

רבי פדת בשם רבי יוחנן: בזה תקנו. אבל בראשונה – דבר תורה היא. כהדא דתני: יכול, אמר לו, שני שוורים מצאת לי, והוא אמר לא מצאתי אלא אחד, יכול יהא חייב? תלמוד לומר (ויקרא ה) או מצא אבידה וקחש בה – פרט לזה שלא ביהוש.

אבל אם אמר לו: עומד הייתי בראש גג, וראיתיך מושך שני שוורים קשורים. שני שוורים קשורים משכתי לי. והוא אמר לא משכתי אלא אחד, לא בזה תיקנו. ודכוותה, עומד הייתי על אבא בשעת מיתתו ומענד מנה והודיתה לו. והוא אמר, לא הודיתי אלא חמשים – לא בזה תיקנו.

[דף כ"ט ע"א]

הלכה ד' מתני' יתומים שסמכו אצל בעל הבית או שמינה להן אביהן אפיטרופוס – חייב לעשר פירותיהן. אפיטרופוס שמינה אבי יתומים – ישבע. ושמינהו בית דין – לא ישבע. אבא שאול אומר: חילוף הדברים.

גמרא אתם – פרט לשותפין. אתם – פרט לאפיטרופוס. אתם – פרט לתורם שאינו שלו.

אתם – פרט לשותפין. והתנינן השותפין שתרכו! אלא כאן – בתרומה גדולה. כאן – בתרומת מעשר. כלום למדו תרומה גדולה לא מתרומת מעשר? אלא, כאן – להלכה. כאן – למעשה.

אתם – פרט לאפיטרופוס. והתניא: יתומים שסמכו אצל בעל הבית או שמינה להן אביהן אפיטרופוס – חייב לעשר פירותיהן; חברייה אמרין: כאן לאפיטרופין לעולם. כאן לאפיטרופין לשעה. רבי יוסי בעי: אם באפיטרופין לעולם, ודא דתני מוכר הוא עבדים אבל לא קרקעות? אלא כאן – ביתום גדול. כאן – ביתום קטן.

אמר רבי יוחנן: בתחילה אין מעמידין אפיטרופוס ליתומין לחוב להן, אלא לזכות להן. ואם חבו – חבו.

רבי יוסי בר חנינה אמר: בין בתחילה בין בסוף אין מעמידין להן בין לזכות בין לחובה.

מתניתא פליגא על רבי יוסי בר חנינה. מעמידין להן אפיטרופוס! שנייה היא בשור, שלא ילך ויזיק.

הזיק, משל מי הן משלמין? רבי יוחנן אמר: משל יתומין. רבי יוסי בר חנינה אמר: משל אפיטרופוס.

ואפילו דלא יסבור רבי יוחנן כן, לית מילתיה אמרה כן? לא, דהוא אמר לבסוף, אם חבו – חבו.

אפיטרופוס שמינהו אבי יתומין – ישבע. שאין דרבו לכהן. שמינהו בית דין – לא ישבע. שדרבו לכהן.

אבא שאול אומר: חילוף הדברים. אפיטרופוס שמינהו אבי יתומין – לא ישבע, מפני דיכיל מימר ליה טבות הוינא עבידנא לך. שמינהו בית דין ישבע, מפני שהוא בנושא שכן. אתיאי דרבי יוחנן ברבנן.

[דף כ"ט ע"ב]

והרבי יוסי בר הנניח באבא שאול. דרבי יוחנן ברבנן? ואפילו דייסבור באבא שאול, בעי הוא בר נש מיתן מהימן ומיקרייה מהימן.

והרבי יוסי בר הנניח באבא שאול? אפילו דייסבור ברבנן, אדם מברית עצמו מן השכועה, ואין אדם מברית עצמו מן התשלומין.

הלכה ה' מתני' המטמא והמדמע והמנפד, אם שוגג – פטור. ואם מזיד – חייב. הכהנים שפיגלו במקדש, מזידין – חייבין.

גמרא רבי יודן לא נחת לבית וועדא, קם עם רבי מנא. אומר ליה: מה חדתין יימרו? אומר ליה: בן אומר רבי יוסי, המטמא – אינו בעושה מעשה. מן הדא: תרומה וניטמאת! אומר ליה: תיפתר, שניטמאת מאליה, ולית שמע מינה בלום. דהיא מתניתא דן את הדיו, ויכה את החייב, וחייב את הזכאי. טימא את הפהור, טיהר את הטמא, דמר רב ירמיה בשם רב: במגיעו לידו. ושמואל אומר: במגיעו לידו. רבי יהודה ברבי אומר: בדין

[דף ל' ע"א]

היה אפילו שוגג שיהא חייב, ולמה אמרו פטור? כדי שיהא מודיע. ורבי יוחנן אומר: בדין היה שאפילו במזיד יהא פטור, ולמה אמרו חייב? משום קנס. תייליה דרבי יוחנן מן הדא: המטמא והמדמע והמנפד, בשוגג – פטור, במזיד – חייב. ואמר רבי יוחנן: ומשום קנס.

מתניתא מסייעא לרבי יוחנן. הנותן עול על גבי פרתו של חברו – פטור מדיני אדם ותייב בדיני שמים.

עד כדון, פסבור שהוא חולין, תיה יודע בה שהיא תרומה, וכסבור שפותר לטמותה? נישמענה מן הדא: הכהנים שפיגלו במקדש, מזידין – תיבין, נהא שונגים – פטורים]. מה אנו קיימין? אם פסבור כהן שהוא חולין, ויש פיגול בחולין? אלא בן אנו קיימין: בידע בהן שהן קודש, וכסבור לומר שפותר לפגל בקודש! והכא בידע שהיא תרומה, וכסבור לומר ופותר לטמותה.

רב הונא בשם רב: והוא שעירב. ניסך ועירבבה, בתחילה – והוא תיב מיתה, ולכסוף – בתשלומין.

התיב רבי אבא:

[דה ל' ע"ב]

הגע עצמך, שהרג את הנפש ושיבר את הצלוחית, בתחילה – והוא תיב מיתה, ולכסוף – בתשלומין?

מתיב רבי יוסי: הגע עצמך, שהדליק גדישו של חבירו בשבת, בתחילה – הוא תיב מיתה, ולכסוף – בתשלומין?

המטמא והמדמע והמנסף, בשונג – פטור, במזיד – תיב. ואמר רבי יוחנן: משום קנס.

הלכה ו' מתני' העיד רבי יוחנן בן גודגדא על החרשת שהשיאה אביה – שהיא יוצאה בגמ. ועל קמנה בת ישראל שנישאת לכהן – שהיא אוכלת בתרומה. ואם מתה – בעלה יורשה. ועל מריש הגזול שבנאו בכירה – שיתן את דמיו. ועל החטאת הגזולה שלא נודעה לרבים – שהיא מכפרת, מפני תיקון המזבח.

גמרא רבי חנינה בעא קומי רבי אימי: נראין דבריו בפיקחת שיש לה דעת – שהיא יוצאה בין לדעת בין שלא לדעת, וחרשת שאין בה דעת – לא תצא אלא לדעת.

ולא עדות היא? אף זו פיוצא בה. ומוסיפין על העדות? רבי חנינה סבר: בפיקחת שהשיאה אביה ואמה. רבי יוסי סבר מימר: בקמנה שהשיאה אביה ואמה ונתגרשה.

אמר רבי יוחנן: מה טעם אמרו, קמנה בת ישראל אוכלת בתרומה? מפני שיהו הכל קופצין עליה לישא מפני חינה.

אמר רבי שמוי: והוא שתהא יודעת לשמור קידושין. אמר רבי אימי: מתניתא אמרה בן: נישאת לכהן – תאכל בתרומה.

אמר רבי חנניה: מן מה דאמר רבי יוחנן: מפני הינה, הדיא אמרה, אפילו לא יודעת לשמור קידושיה.

רב המנונא בשם רבי אסי: קמנה - אין לה חופה שתאכל בתרומה. אמר רבי אמי:

[דף ל"א ע"א]

מתניתא אמרה בן: נישאת לכהן - תאכל בתרומה.

רבי אבין בעי: כשנכנסה לחופה ולא נבעלה, ושלחה לבית אביה, והגדילה, מהו שתאכל בתרומה?

נישמעיה מן הדיא: על גב חופתה הראשונה.

גזל מריש ובגאז בבירה, בית שמאי אומרים: וקעקע על הבירה ויתנו לו. ובית הלל אומרים: נותן

לו דמיו בשוויו, מפני תקנת השבין. אמר רבי לעזר: מה פליגי? בשגזלו משופה, אבל אם גזלו ושיפהו

- דמים הוא תייב לו.

גזלו ושיפהו על גב מקומו מהו? נישמעיה מן הדיא: היורד לתוך חורבה של חבירו ובגיהה שלא

ברשות - שמין לו וידו על התחתונה. ביקש ליטול עציו ואבניו - אין שומעין לו.

רבי יעקב בר אהא בשם רבי יהושע בן לוי משום רב נחמן בר יעקב בעי: אילו הפורק תכילתו לתוך

חורבתו של חבירו, והלך ליטלה, שפא אין שומעין לו? ולא שמייע דאמר רבי יעקב בר אידי משום

רבי יהושע בן לוי: משום יישוב.

יאות אמר רבי יוסי, תוינא סבר מימר: מה פליגי? בארץ, אבל בהוצה לארץ - לא. מן מה דאמר

רבי יעקב בר אהא: משום יישוב, הדיא אמרה: היא בארץ, היא בהוצה לארץ. ביקש ליטול עציו

ואבניו מהו? אמר לו: תמתן עד שיידור בתוכה. ושמואל אמר: נותנין לו מיד.

עולא בר ישמעאל: בדין הוה אפילו לא נודעה לרבים לא תכפר, למה אמרו תכפר? שלא יהא המזבח

שמים.

ריש לקיש אמר: בדין הוה דאפילו נודעה לרבים תכפר! ולמה אמרו לא תכפר? שלא יהא מזבח מקבל

גזילות.

וכמה הם רבים? גוריון בשם ריש לקיש: שלשה בני אדם. רבי אבין בשם רבי יונתן: והבאתם גזול

את הפסח ואת החולה (מלאכי א). מה פסח וחולה - בגלוי, אף כל - בגלוי.

הלכה ז' מתני' לא הנה סיקריקון ביהודה בהרוגי המלקמה. מהרוגי המלקמה ואילך – יש בו סיקריקון. ביצד? לקח מסיקריקון וְחזר וְלקח מבעל הבית – מקחו בטל. מבעל הבית וְחזר וְלקח מסיקריקון – מקחו קיים. מן האיש וְחזר וְלקח מן האשה – מקחו בטל. מן האשה וְחזר וְלקח מן האיש – מקחו קיים; זו משנה ראשונה. בית דין של אַחריהוּ אָמרו: נותן לבעלים רביעי. אימתי? בזמן שאין בידו ליקח, אבל אם יש בידו ליקח – הן קודמין לכל אדם. רבי הושיב בית דין ונמנו שאם שהה לפני סיקריקון שנים עשר חדש – כל הסודם ליקח ויקח, ונותן לבעלים רביעי.

[דף ל"א ע"ב]

גמרא בראשונה גזרו שמוך על יהודה, שכן מסורת בידם מאבותם: יהודה הרג את עשו, דכתיב (בראשית מט) יָדָה בְעֶרְף אֶבְיָדָה. והיו הולכין ומשעבדין בהו, ונזמלין שדוּתיהוּן ומוכרין אותן לאַחריים, והיו בעלי בתים באין וטורפין, והיתה הארץ חלושה ביד סיקריקון. נמנעו מליקח, התקינו: שלא יהא סיקריקון ביהודה. במה דברים אמורים? בהרוגי המלקמה לפני המלקמה. אבל הרוגים שנהרגו מן המלקמה וחילף – יש בהו משום סיקריקון.

והרוגים שלפני המלקמה לא בלאחר המלקמה הו? תפתר: שבא סיקריקון וגזל והמס, לא הכפיק לכתוב תרפו עד שיבוא סיקריקון לכל העולם, שלא תהא הלכה למחצה.

גליל – לעולם יש בו משום סיקריקון.

הממלטין – אין בהם משום סיקריקון.

תני: חכירי בתי אבות – אין בהו משום סיקריקון. היורד משם חוב ומשם אנפרות – אין בהו משום סיקריקון. אנפרות עצמה – ממתנת לבעלים שנים עשר חדש. אָמר רבי יהודה בן פזי: מכריזין והולכין ארבע שבתות לאחר שנים עשר חדש.

פתר לה תרין פתרין. נסבה מן חכור וייבבה לחכור, אתא בעי מיטרוף, אָמר ליה: וְלאו חכור את? שביק לי, ומה דאת גזי גזי נסבה מבעל הבית וייבבה לחכור, אתא בעי מיטרוף, אָמר ליה: מה הננייה לך דאת מסיבנא מיניה והוא מנסבא מינה, אָלא מה דאית לי בחיילי, אָנא יהיב לך.

עד דדון בשני שטרות. הנה שטר אחד, רבי זעירא ורבי אילא, תריהוּן אָמרי: כל שכן מקחו בטל.

והוא שלקח מן האיש והזר ולקח מן האשה. רבי תנניה ורבי ביבון, תריהון אמרין: כל שכן מקחו קיים. והוא – שלקח מן האשה והזר ולקח מן האיש. ואין כל מה שיש לאשה משועבד לאיש לאכילת פירות? רבי הונאה בשם רבי אבהו: וכיני.

[דף ל"ב ע"א]

מכר לראשון והתמה, לשני לשלישי והתמה – גובה מן האחרון. לא הספיק – גובה משלפניו. לא הספיק – גובה משלפני פניו. עלה אמר רב: בנכסים שהכניסה לו בכתובתה, אבל נכסים שהכניסה לו פרה פרנון – גובה מאי זה שתמצה.

הן אומרים: בדינו ליקח. והלוקח אומר: לאו, אמר רבי יוסי: לעולם השדה בהזקת הבעלים, שהמוציא מחבירו עליו הראייה. רב אמר: אנא הוינא ממינינא, ולא שנייא היא, היא רביע קרקע, היא רביע מעות. אמר רבי יוסי בי רבי בון: קרקע דינר אגרא, רביע מעות – סרימיסין.

הלכה ח' מתני' תרש – רומז ונרמז. בן בתירה אומר: קופין ונקפין במטלטלין. הפעולות, מקחן מקח וממכרן ממכר במטלטלין.

גמרא בן בתירה אומר: קופין ונקפין, שזכר ומשתפר. אפולות פרייא. אמר רבי יוחנן: מפני חיינה. אמר רבי מנא: אף על גב דרבי יוסי רבו גבי עיצומין. מודה באלין דיהבון בניהן לאומנותא, דאינון גבי עיצומין מפני חיי הפריות.

הלכה ט' מתני' ט' אילו דברים אמרו מפני דרכי שלום: בהן קורא ראשון, ואחריו לוי, ואחריו ישראל, מפני דרכי שלום.

מערכין בכית ישן – מפני דרכי שלום.

בור שהיא קרוב לאמה – מתמלא ראשון מפני דרכי שלום.

מציאת תרש שומה וקטן – יש בהן גזל מפני דרכי שלום. רבי יוסי אומר: גזל גמור.

מצודות הנה ועופות ודגים – יש בהן גזל מפני דרכי שלום. רבי יוסי אומר: גזל גמור.

עני המנקה בראש הוית – גזל, מפני דרכי שלום. רבי יוסי אומר: גזל גמור.

אין ממחין ביד עני גוים בלקט ובשכחה ובפיאה, מפני דרכי שלום.

[דף ל"ב ע"ב]

גמרא מילתיה דרבי שמעון בן יוחי אמר שהוא מדברי תורה. דתני רבי שמעון בן יוחי: (דברים לא) ויכתב משה את התורה הזאת ויתנהא אל הכהנים בני לוי וגו'. ואחר כך ואל כל זקני ישראל.

מילתיה דרבי יהושע בן לוי – שהוא מדבריהן. דאמר רבי יהושע: מימי לא ברכתני לפני בהן, ולא הינחתי לברך ישראל לפניו.

מילתיה דרבי חנינה אומר שהוא מדבריהן. דמר רבי חנינה: עיר שבקלה פהנים – ישראל קורא ראשון מפני דרכי שלום.

רבי אחי ורבי תנחום בר חייה בשם רבי שמלאי, עיר שבקלה פהנים, כולן נושאין את פניהן. ולמי הן מברכין? לאחיהן שבצפון ושבדרום. ומי עונה אחריהן? הנשים והקטנים.

תני אביי בר בנימין: עם העומד אחרי הפהנים – אינן בכלל ברכה. העומדים לפני הפהנים – אומר רבי חייה בר בא: אפילו חומה של ברזל אינה מפסקת.

העומדין מן הצדדין? נישמעינה מן תדא: נתכוון להזות לפניו והזה לאחריו. לאחריו והזה לפניו – הווייתו פסולה. לפניו והזה על הצדדין – הווייתו כשירה. תדא אמרה: העומד מן הצדדין – בכלל ברכה הן.

אמר רב חסדא: וצריך שיהא החזן ישראל. אמר רב חסדא: אם היה כהן אחד – אומר: 'כהן'. לשנים – אומר: 'כהנים'. ורב הונא אמר: אפילו לאחד – אומר: 'כהנים' שאינו קורא אלא השכט.

שלא תאמר איש פלוני מנגח עריות ושופך דמים והוא מברכנו! אמר הקדוש ברוך הוא: ומי מברכך? לא אני מברכך! שצאמר (במדבר ו) ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם.

מערכין בבית ישן. אמר רבי אבין: ובדיור ישן היא מתניתא.

בור הקרוב לאמה – מתמלא ראשון. והוא – שתהא אמת המים עוברת על גביו. שמואל אמר: אפילו מן הצד.

תפון אמרין: דרחיק וניהא למישתי קדים ליה, דקריב וקשה למישתי.

על דעתיה דרבנן דתמן – גיחא. תמן אמרין בשם רב נחמן בר יעקב: כל שנותנין לו אגוז ומשליכו, צרור ונמלו – המוציא בידו כמוציא לאישפה. אגוז ונמלו, צרור וזרקו – גזילו גזל מפני דרכי שלום. אגוז וצרור נמלקן ומצניעין ומביאין לאחר זמן – גזילו גזל גמור. זוכה לעצמו, אבל לא לאחרים. רב הונא אמר: בשם שזוכה לעצמו, זוכה לאחרים.

הכל מודין, שאין מתנתו מתנה. שצאמר: (שמות כב) כי יתן איש. מתנת איש – מתנה. ואין מתנת קמן מתנה. דגרי חכמים. רבי יודה בן פזי בשם רבי יוחנן: לעולם אין גזילו מחזור עד שיביא שתי שערות.

רבי אבהו בשם רבי יוחנן:

[דף ל"ג ע"א]

הדא דאת אמרת – להוציא מסנו בדין. אבל לקרבן ולשבועה – כל עמא מודה עד שתביא שתי שערות.

ברם ברבנן דהכא. רבי יוסי בעי: מעתה, אף לעצמו לא יזכה? שצאמר (שמות כב) איש אל רעהו – עד שיהא ברעהו. רבי יוסי בי רבי בון בשם רבי שמואל בר רב יצחק: וירדו לה בשיטת הפעומוט. דתנינן תמן: הפעומוט – מקהן מקה וממכרן ממכר במטלטלין. והא תנינן תמן: אבל אינו מוכה להן לא על ידי בנו ובתו תקטנים ולא על ידי עבדו ושפחתו הנכנענים, מפני שידן בידו! רבנן דקיסרין אמרין: כאן – בתינוק שיש בו דעת. כאן – בתינוק שאין בו דעת.

מצודות תיה ועופות כו'. הדא דאת אמר – באילין רברבתא, אבל באילין דקיקתא – כמאן דאינון בנו בייתה.

העני המנקה בראש היות מה שתחתיו גזל מפני דרכי שלום. רבי יוסי אמר: גזל גמור. הדא דאת אמר – בדארעא, אבל הלוקח ביד – זכתה לו ידו.

אין ממחין ביד עני גוים לקט שכחה ופיאה, מפני דרכי שלום. תני: עיר שיש בה גוים וישראל – מעמידין גבאי גוים ונבאי ישראל. וגובין משל גוים ומשל ישראל. ומפרנסין עניי גוים ועניי ישראל. ומבקרין חולי גוים וחולי ישראל. וקוברין מתי גוים ומתי ישראל. ומנחמין אבילי גוים ואבילי ישראל. ומכבסין בלי גוים וכלי ישראל – מפני דרכי שלום.

גירדאי שאל לרבי אימי, יום משתה של גוים מהו? וסבר מישרי לון מן הדא: מפני דרכי שלום! אמר ליה רבי אבא: והתני רבי חייה: יום משתה של גוים – אסור! אמר רבי אימי: אילמלא רבי אבא, כבר היינו באין להתיר עבודה זרה שלקהו, וברוך שהכדילנו מהו.

הלכה י' מתני' משאלת אשה לחברתה החשודה על השביעית, נפה וכברה ריחיים ותנור. אבל לא תבור ולא תטחון עמה. אשת חבר משאלת לאשת עם הארץ נפה וכברה, ובוררת וטוחנת ומרקנת עמה. אבל משתטיל מים – לא תגע בה, שאין מחזיקין ידי עוברי עבירה. וכוון לא אמרו אלא מפני דרכי שלום. ומחזיקים ידי גוים בשביעית אבל לא ידי ישראל. ושאלים בשלומן מפני דרכי שלום.

גמרא רבי זעירא בעי קומי רבי מנא: מתניתא בסתם, הא בפרושא – לא. אמר ליה, וסתמו לאו בפירוש היא? אמר ליה: אני אומר: נפה – לספור בה מעות. כברה – לכבור בה חול. ריחים – לטחון בה סממניו. תנור – להטמין בו אונין של פשתן.

רבי פינחס בעי: במה קנסו? במקום שזרעין

[דף ל"ג ע"ב]

ואוכלין, או במקום שזרעין ולא אוכלין? מה נפיק מביניהון? ראו אותו לוקח מן הסירקי אין תימר במקום שזרעין ואוכלין, ראו אותו לוקח מן הסירקי – אסור. ואין תימר במקום שזרעין ואוכלין, ראו אותו לוקח מן הסירקי – מותר.

רבי יוסי בי רבי חנינה בעי: על כל פירקא איתמר, או על הדא הילקתא איתמר? רבני דקיפרין בשם רבי יהודה בן טיטוס: מן מה דלא תנינן בגיטין אלא הדא הילקתא, הדא אמרה על הדא הילקתא איתמר.

תמן תנינן: נחתום שהוא עושה בטומאה, לא לשין ואין עורכין עמו. ותני עלה: לא בוררין ולא טוחנין עמו, והכא הוא אומר אבן? אמר רבי אילא: כאן לחולין כאן לתרומה.

והתנינן: נחתום, אית למימר נחתום בתרומה! חברייא אמרי: כאן – בלזות, כאן – בשאינו לזות. מתניתא מסייעא לחבריא, אבל משתטיל את המים לא תגע אצלה.

רבי חייה ורבי אימי. חד אמר: חרוש בה טבאות ואנא נסיב לה מינד בתר שמיטתא. והרנה אמר: ישר! מאן דאמר חרוש בה טבאות ואנא נסיב לה מינד בתר שמיטתא, מה שואלין בשלומן אישר. ומאן דאמר לגוי ישר, מה שואלין בשלומן של ישראל? שלום עליכם.

דלמא, רבי חייננא בר פפא ורבי שמואל בר נחמן עבדין על חד מחורשי שביעית. אמר ליה רבי שמואל בר נחמן: אישר. אמר ליה רבי חייננא בר פפא: לא בן אלפן רבי (תהלים קכט) ולא אמרו העבדים ברכת ה' אליכם, שאסור לומר לחורשי שביעית אישר! אמר ליה: לקרות אתה יודע, לדרוש אין אתה יודע. ולא אמרו העבדים – אילו עובדי פוכבים ומזלות שהן פלים ועובדים מן העולם, לא אמרו לישראל ברכת ה' אליכם. מה ישראל אמרים להן? ברכנו אתכם בשם ה', לא דייכם שכל ברכות שבאות לעולם – בזכותינו הן באות, ואין אתם אמרים לנו: בואו וטלו מן הפרכות הללו, ולא עוד, אלא שאתם מגלגלין עלינו פסים וזימיונות וגולגליות וארנוניות.

הדרן עלה הניזקין

פירק שטיי

הלכה א' מתני' האומר: "התקבל גט זה לאשתי", או "הולך גט זה לאשתי", אם רצה לחזור – יחזור. האשה שאמרה: התקבל לי גיטי, אם רצה להחזור –

[דף ל"ד ע"א]

לא יחזור. לפיכך אם אמר הבעל: "אי אפשי שתקבל לך, אלא הולך ותן לך", אם רצה להחזור – יחזור. רבן שמעון בן גמליאל אומר: אף האומרת "טול לי גיטי", אם רצה להחזור לא יחזור.

גמרא בכל אתר אתר אמר: התקבל – בזכה, הכא את אמר: התקבל – בהולך! שנייה היא, שזכין לו לאדם שלא בפניו.

התיב רבי שמי: הניע עצמה, שהיתה צווחת להתגרש! אני אומר שמא חזרה בה. הא תנינן: היא עצמה מביאה את גיטה, הוה לומר שמא חזרה בה! תפון – היא חכה לעצמה. ברום הכא – חוב לה.

רב נחמן בר יעקב אמר: אמרה הכא לי גיטי, והלך ואמר לו: "אשתך אמרה התקבל לי גיטי". אף על פי שהגיע לידה – אינו גט, שהוא סבור מדעת השליח מתגרשת, והיא אינה מתגרשת אלא מדעתה!

התיב רב הונא בר תייה: והא דתנינן האשה שאמרה התקבל לי גיטי, אינו גט עד שיגיע גט לידה. מעתה, אפילו הגיע גט לידה אינו גט, שהיא סבורה שהיא מתגרשת מדעת השליח, והיא אינה מתגרשת אלא מדעתה!

מסכת גטין פרק חמישי

א. הִיָּה צְלוּב וּמְגִיד, וְרָמַז לְכַתֵּב גֵּט לְאִשְׁתּוֹ – כּוֹתֵבֵין וְנוֹתְנֵין לָהּ כָּל זְמַן שֵׁשׁ בּוֹ נִשְׁמָה. הִיָּה חוֹלָה וּמִשְׁתַּק, אָמְרוּ: נִכְתּוּב גֵּט לְאִשְׁתּוֹ? הֲרֵכִין בְּרָאשׁוֹ, בּוֹדְקִין אוֹתוֹ שֶׁלֶשׁ פְּעָמִים, אִם אָמַר עַל לָאוּ וְעַל הֵן הֵן – דְּבָרֵי קְמִיָּן. וּכְשֶׁם שְׁבוּדְקִין אוֹתוֹ לְגִטִּין, כִּף בּוֹדְקִין אוֹתוֹ לְמַקְחוֹת, וְלַמְתָּנוֹת, וְלִירוּשׁוֹת, וְלַעֲדוֹת.

ב. 'הָרִי זֶה גִטָּךְ מֵהַיּוֹם אִם מִתִּי מִחֲלֵי זֶה', אִם מִתִּי מִחֲלֵי זֶה, וְעַמְד וְהִלֵּךְ בְּשׂוֹק וְחָלָה וָמָת – אוֹמְדִין אוֹתוֹ, אִם מִחֲמַת חֲלֵי הָרֵאשׁוֹן מִת – הָרִי זֶה גֵּט, וְאִם לָאוּ – אֵינוֹ גֵּט. 'זֶה גִטָּךְ מֵהַיּוֹם אִם מִתִּי מִחֲלֵי זֶה, וְנָפַל הַבַּיִת עָלָיו, אוֹ הִכִּישׁוּ נֶחֱשׁ – אֵינוֹ גֵּט. 'אִם לָאוּ אֶעֱמַד מִחֲלֵי זֶה, נָפַל עָלָיו בַּיִת, וְנִשְׁכּוּ נֶחֱשׁ – הָרִי זֶה גֵּט, שְׁלֵא עָמַד מֵאוֹתוֹ חֲלֵי.

ג. הָאוֹמֵר לְאִשְׁתּוֹ: 'הָרִי זֶה גִטָּךְ מֵהַיּוֹם וְלֵאחֶר מִיָּתֶהּ', רַבִּי אוֹמֵר: גֵּט, וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: אֵינוֹ גֵּט. אִם מִת, חוֹלְצָת וְלֵא מִתְיַבֶּמֶת. וְכֵן הָאוֹמֵר לְשִׁפְחוֹ: 'הִילֵךְ גֵּט שְׁחִירוֹךְ מֵהַיּוֹם וְלֵאחֶר מִיָּתֶהּ'. רַבִּי אוֹמֵר: גֵּט שְׁחִירוֹ. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: שְׁחִירוֹ עֲבָדִים כְּגִטֵּי נָשִׁים. הָאוֹמֵר: 'עֲשׂוּ לְעַבְדֵי פְלוֹנִי בֵּן חוֹרִין מֵהַיּוֹם וְלֵאחֶר מִיָּתֶהּ' – לֵא אָמַר כָּלוּם. וְכוּפִין אֶת הַיּוֹרְשִׁין לְקָיִם דְּבָרֵי הַמֵּת.

ד. 'זֶה גִטָּךְ מֵהַיּוֹם אִם מִתִּי מִחֲלֵי זֶה' – יָמִים שְׁבִינִתִּים, בַּעֲלָה זִכָּאִי בְּמִצִּיאָתָהּ, בְּמַעֲשֵׂה יָדֶיהָ וּבִהֲפֹרֶת נְדִירָהּ, וְיִוֹרֶשֶׁת וּמִשְׁמָא לָהּ. כָּלְלוּ שֶׁל דְּבָר: הָרִי הִיא כְּאִשְׁתּוֹ לְכָל דְּבָר, אֲלֵא שְׂאִין צְרִיכָה הֵימָנוּ גֵּט שָׁנִי; דְּבָרֵי רַבִּי יְהוֹדָה. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: בַּעֲלִיתוֹ תְלוּיָהּ. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: בַּעֲלִיתוֹ סָפֵק, וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: מְגִרְשָׁת וְאֵינָהּ מְגִרְשָׁת, וּבִלְבַד שְׁיָמוֹת. לֵא תַתִּיחַד עִמּוֹ, אֶפְלוּ בְנֵה הַקֶּטֶן, לְפִי שְׂאִינָהּ בּוֹשָׁה לְשִׁמֶשׁ כְּנַגְדּוֹ. רֵאוּהָ שְׁנַתִּיחַדָּהּ עִמּוֹ בְּאֶפְלָה, אוֹ שִׁישְׁנָה עִמּוֹ בְּמִרְגְלוֹת הַמֶּטָּה, אֶפְלוּ הוּא עַר וְהִיא יִשְׁנָה, הוּא יִשָּׁן וְהִיא עָרָה – אֵין חוֹשְׁשִׁין שְׁמָא

נִתְעַסְקוּ בְּדָבָר אַחֵר, וְחוֹשְׁשִׁין מִשּׁוּם זְנוּת, וְאֵין חוֹשְׁשִׁין מִשּׁוּם קְדוּשִׁין. רַבִּי יִשְׁמַעֵאל בֶּן רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: אִף חוֹשְׁשִׁין מִשּׁוּם קְדוּשִׁין. רְאוּ שְׁנַיִם שְׁנַתִּיחַדָּה עִמּוֹ – צְרִיכָה הֵימָנוּ גֵּט שָׁנִי. אָחַד – אֵינָהּ צְרִיכָה הֵימָנוּ גֵּט שָׁנִי. אָחַד בְּשְׁחִרֵית וְאָחַד בֵּין הָעֶרְבָּיִם, זֶה הִיָּה מַעֲשֵׂה, וְכֵא וְשָׂאל רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן תְּדָאִי לְחֻכְמִים, וְאָמְרוּ: אָחַד הֵן, וְאֵין צְרִיכָה מִמֶּנּוּ גֵּט שָׁנִי.

ה. 'הָרִי זֶה גִטָּךְ עַל מְנַת שְׁתַּתְּנִי לִי מֵאִתִּים זוּז', וָמָת, אִם תְּנָה – אֵין זְקוּקָה לְיָכֶם. וְאִם לָאוּ – זְקוּקָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גְּמַלְיָאֵל אוֹמֵר: תַּתֵּן לְאֲבִיו וְלְאֲחִיו אוֹ לְאָחַד מִן הַיּוֹרְשִׁים. 'הָרִי זֶה גִטָּךְ עַל מְנַת שְׁתַּתְּנִי לִי מֵאִתִּים זוּז', וְנִתְקַרַע הַגֵּט אוֹ שְׁנָאֵבָד – מְגִרְשָׁת, וְלֵאחֶר לֵא תִנְשָׂא עַד שְׁתַּתֵּן. 'לְכִשְׁתַּתְּנִי לִי מֵאִתִּים זוּז', וְנִתְקַרַע גֵּט אוֹ אָבָד, אִם תְּנָה – הָרִי זֶה גֵּט. אִם לָאוּ – אֵינוֹ גֵּט. 'הָרִי זֶה גִטָּךְ עַל מְנַת שְׁתַּתְּנִי לִי מֵאִתִּים זוּז', וְחוֹזֵר וְאָמַר לָהּ: 'הָרִי זֶה גִטָּךְ מֵעַכְשָׁיו' – לֵא אָמַר כָּלוּם. פִּיצַד יַעֲשֶׂה? יִטְלַנּוּ מִיָּדָה וְיַחֲזוּר וְיִתְנַנּוּ לָהּ.

ו. 'הָרִי זֶה גִטָּךְ עַל מְנַת שְׁתַּשְׁמִשִּׁי אֶת אַבָּא, וְעַל מְנַת שְׁתַּנִּיקִי אֶת בְּנִי', שְׁמִשְׁתּוֹ שְׁעָה אַחַת וְהֵנִיקְתּוֹ שְׁעָה אַחַת – הָרִי זֶה גֵּט. 'עַל מְנַת שְׁתַּנִּיקִי אֶת בְּנִי' – עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה חֲדָשׁ; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוֹדָה אוֹמֵר: שְׁמוֹנֶה עָשָׂר חֲדָשׁ. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גְּמַלְיָאֵל אוֹמֵר: מוֹנִין לְתִינוּק מִשְׁעַת לִידְתּוֹ. 'עַל מְנַת שְׁתַּשְׁמִשִּׁי אֶת אַבָּא וְעַל מְנַת שְׁתַּנִּיקִי אֶת בְּנִי' – הָרִי זֶה מְגִרְשָׁת מִיָּד, עַד שִׁיאֵמַר: 'לֵא תַשְׁמִשִּׁי וְלֵא תַנִּיקִי'; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: אִם נִתְקַים הַתְּנָאִי – מְגִרְשָׁת, וְאִם לָאוּ – אֵינָהּ מְגִרְשָׁת. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גְּמַלְיָאֵל אוֹמֵר: אֵין תְּנָאִי בְּכֹתוּבִין שְׂאִינוּ כְּפוּל.

ז. 'עַל מְנַת שְׁתַּשְׁמִשִּׁי אֶת אַבָּא, וְעַל מְנַת שְׁתַּנִּיקִי אֶת בְּנִי', וָמָת הָאָב אוֹ הַבֵּן, הוֹאִיל וְלֵא נִתְקַים הַתְּנָאִי – אֵינוֹ גֵּט; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: אִף עַל פִּי שְׁלֵא נִתְקַים הַתְּנָאִי, יְכוּלָּה הִיא שְׁתֹּאמַר לוֹ: 'תֵּן לִי אֲבִיךָ וְאֶשְׁמְשֶׁנּוּ, תֵּן לִי אֶת בְּנֶךָ וְאֶנִּיקְנוּ'.

'על מנת שתשמישי את אבא', ואמר האב: 'אי אפשי שתשמישנו', הואיל ולא נתקיים התנאי - אינו גט. רבי שמעון בן גמליאל אומר: אם בהקפדה אמר - אינו גט, אם ברצון אמר - הרי זה גט.

ח. 'הרי זה גט' על מנת שתשמישי את אבא שתי שנים, ועל מנת שתניקי את בני שתי שנים, ונתקרקע הגט או אבד, אפלו בתוך שתי שנים - הרי זה גט, שהאומר 'על מנת' כאומר 'מעכשור' דמי, 'לכשתשמישי את אבא שתי שנים, לכשתניקי את בני שתי שנים', ונתקרקע הגט או שאבד בתוך שתי שנים - אינו גט. לאחר שתי שנים - הרי זה גט. 'על מנת שתשמישי את אבא שתי שנים', ו'על מנת שתניקי את בני שתי שנים', ומת - יתקיים התנאי, אפלו לאחר מיתה.

ט. אנטיפרס ביהודה, כפר עותנאי בגליל, בינתים - מטילין אותו לחומרא, מגרשת ואינו מגרשת. שאני הולך מיהודה לגליל, והגיע לאנטיפרס, וחזר - בטל התנאי. 'שאני הולך מגליל', והגיע לכפר עותנאי וחזר - בטל התנאי. 'שאני הולך למדינת הים', והגיע לעכו וחזר - בטל התנאי. 'שאני מפרש לים הגדול', והגיע למקום שהספינות מפרשות, וחזר - בטל התנאי.

י. 'הרי זה גט' כל זמן שאעבר מכנגד פניך שלשים יום, היה הולך ובא הולך ובא, הואיל ולא נתחיד עמה - הרי זה גט. ולא תנשא, עד שיעבר מכנגד פניה שלשים יום.

יא. 'הרי זה גט' אם לא באתי מכאן ועד שנים עשר חדש, ומת בתוך שנים עשר חדש - לא תנשא. ורבותינו התירו לה לנשא. ואם נתקרקע גט או אבד בתוך שנים עשר חדש - אינו גט. 'לאחר שנים עשר חדש' - הרי זה גט. 'הרי זה גט' על מנת שתני לי מאתים זוז, וחזר ואמר לה: 'הרי הן מחולין לך' - לא אמר כלום. כיצד יעשה? יטלם ממנה, ויחזר ויתנם לה, ויאמר: 'הרי הן מחולין לך'.

יב. 'הרי זה גט' על מנת שלא תלכי לבית אביך לעולם, 'על מנת שלא תשתי יין לעולם' - אינו גט, שמא תלך, ושמא תשתה. 'על מנת שלא תלכי לבית אביך, מכאן ועד שלשים יום', 'על מנת שלא תשתי יין מכאן ועד שלשים יום' - הרי זה גט, ואינו חושש שמא תלך ושמא תשתה.

יג. 'הרי זה גט' על מנת שלא תעלי באילן זה, ו'על מנת שלא תעלי בכהל זה', נקצץ האילן נסתר הכהל - הרי זה גט. 'על מנת שתעלי באילן זה, ו'שתעלי בכהל זה', ונקצץ האילן ונפל הכהל - אינו גט. 'על מנת שלא תפריחי באויר', ו'על מנת שלא תעברי את הים הגדול ברגליך' - הרי זה גט. 'על מנת שתפריחי באויר', ו'על מנת שתעברי את הים הגדול ברגליך' - הרי זה אינו גט. רבי יהודה בן תימא אומר: כזה גט! כלל אמר רבי יהודה בן תימא: כל תנאי שאי אפשר לה לעשות, והתנה עמה, לא נתפון זה, אלא להפליגה, בין שאמר בפה, ובין שאמר בשטר. כללו של דבר: כל תנאי המתקיים בפה - נתקיים בשטר, כל תנאי שאין מתקיים בפה - אין מתקיים בשטר.

מִסְכַּת גִּיטִין פֶּרֶק שִׁישִׁי

א. רבי אליעזר אומר: אפלו קרוב לה מיל ובא כלב ונטלו - אינה מגרשת. ואם לאו - מגרשת. היה הוא מבפנים והיא מבחוץ, זרקו לה, כיון שיצאה מאסקופה ולחוץ - הרי זו מגרשת. היה הוא מבחוץ והיא מבפנים וזרקו לה, כיון שנקנס מאסקופה ולפנים - הרי זו מגרשת.

ב. אמר לה: 'פנסי שטר חוב זה', או שמצאתו מאחוריה, קוראה והרי הוא גטה, ואחר כך אמר לה: 'הא גטך'. רבי אומר: גט. רבי שמעון בן אלעזר אומר: אינו גט, עד שיאמר לה בשעת מתנה - 'הא גטך'. נתנו בידיה והיא ישנה, נערה קוראה, ואחר כך אמר לה: 'הא גטך'. רבי אומר: גט. רבי שמעון בן אלעזר אומר: אינו גט, עד שיאמר לה בשעת מתנה: 'הא גטך'.

ג. היתה עומדת על ראש הגג וזרקו לה, כיון שהגיע לאויר הגג - הרי זו מגרשת. הוא מלמעלה והיא מלמטה, וזרקו לה, כיון שיצא מרשות הגג, נמחק או נשרף - הרי זו מגרשת.

ד. הרי זה גטף, ונטלתו מידו, והטילתו לים או לנהר, חזר ואמר לה: 'שטר פסול הוא!' 'גבר חלק הוא!' לא כל הימנו לאסרה.

ה. בית הלל אומרים: אין אדם פוטר את אשתו בגט ישן, שלא יהא גטה גדול מבנה.

ו. כתב לשם הפרכין, לשם הורכינוס, או שהיה שם שני מלכים עומדים, וכתב לשם אחד מהם - כשר, לשם אבי אביו - כשר. לשם אבי משפחה - פסול. אם היו נקראין על שמו - כשר. גר ששנה שמו כשם העובד כוכבים - כשר. וכן אתה אומר בגיורת. גטין הבאין ממדינת הים, אף על פי ששמותיהן כשמות הכותים - כשר, מפני שישאל שבמדינת הים - שמותיהן כשמות הכותים.

ז. היה לו שתי נשים, אחת בגליל ואחת ביהודה, ולו שני שמות, אחד ביהודה ואחד בגליל, גרש אשתו שביהודה בשם שבגליל, ואשתו שבגליל בשם שביהודה - פסול. ואם אמר: אני פלוני שביהודה עם השם שיש לי בגליל. ונשוי אני אשה מגליל, או שהיה במקום אחר. נכתב למקום לשם אחד מהם - כשר. רבי שמעון בן גמליאל אומר: אפלו כתב שם דיהודה בגליל ושם דגליל ביהודה - כשר.

ח. כל עריות שאמרו צרותיהן מתרות, הלכו צרות אלו ונשאו ונמצאו אלו אילונית - תצא מזה ומזה, ושלש עשרה דברים בה; דברי רבי מאיר שאמר משום רבי עקיבא. וחכמים אומרים: אין ממזרים ביבמה. הכונס את יבמתו, והלכה צרתה ונשאת לאחר, ונמצאת זו אילונית, תצא היא מזה ומזה, ושלושה עשר דברים בה; דברי רבי מאיר שאמר משם רבי עקיבא. וחכמים אומרים: אין ממזרים ביבמה.

ט. הנותן גט לאשתו, ולא סיהדו; בית שמאי אומרים: פסלה מן הכהונה. הוליד אשתו אצל לבלר, ונטל גטה ונתנו לה, ולא אמר לה: 'הא גטף'. רבי יוסי אומר: אם עסקין באותו ענין - מגרשת. ואם לאו - אין מגרשת. אמר רבי שמעון בן אלעזר: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על המגרש את אשתו, ולנה עמו בפונדקי, משום שאין צריכה הימנו גט שני, על מה נחלקו? על שראוה שנבעלה.

י. גט פשוט שכתוב בו עד אחד, מקשר שכתוב בו שני עדים, עדין מתוכו - תצא היא ושלש עשרה דבר בה; דברי רבי מאיר שאמר משום רבי עקיבא. וחכמים אומרים: אין העדים חותמין על הגט אלא מפני תקון העולם.

יא. איזהו גט קרח? כל שיש בו שבעה קשרים וששה עדים, ששה קשרים וחמשה עדים, חמשה קשרים וארבעה עדים, ארבעה קשרים ושלושה עדים, שלושה קשרים ושני עדים, פחות מכאן - אין משלימין עליו אלא קרובין הראוין להעיד במקום אחר.

מסכת גיטין פרק שביעי

א. המגרש את אשתו ואמר לה: 'הרי את מתרת לכל אדם אלא לפלוני'; רבי אליעזר מתירה לנשא לכל אדם חוץ מאתו האיש. ומודה רבי אליעזר שאם נשאת לאחר ונתארמלה או נתגרשה, שמתרת לנשא לזה שנאסרה עליו. לאחר פטירתו של רבי אליעזר, נכנסו ארבעה זקנים להשיב על דבריו, אלו הן: רבי יוסי הגלילי, ורבי טרפון, ורבי אלעזר בן עזריה, ורבי עקיבא.

ב. נענה רבי טרפון ואמר: הרי שהלכה זו ונשאת לאחיו של זה שנאסרת עליו ומת בלא בנים, היאך זו מתיבמת? לא נמצא זה מתנה על מה שכתוב בתורה; וכל המתנה על מה שכתוב בתורה - תנאו בטל! הא למדנו, דאין זה כריתות. נענה רבי יוסי הגלילי ואמר: היכן מצינו האסור לזה ומת?

לזה? האסור - אסור לכל! והמתר - מתר לכל! הא למדנו שאין זו כריתות.

ג. רבי אלעזר בן עזריה אומר: כריתות - דבר הכורת בינו לבינה, הא למדנו, שאין זו כריתות. אמר רבי יוסי: רואה אני את דברי רבי אלעזר בן עזריה מדברי כלן. נענה רבי עקיבא ואמר: הרי שהלכה זו ונשאת לאחד מן השוק, והיה לה בנים ונתארמלה או נתגרשה, ועמדה ונשאת לזה שנאסרה עליו, לא נמצא גט בטל ובניה ממזרים? הא למדת, שאין זה כריתות. דבר אחר, הרי שהיה זה שנאסרה לו כהן ומת, המגרש אלמנה אצלו, וגרשה לכל אדם לא נמצאת? וקל וחומר מה גרושה שהיא קלה, אסורה בשביל צד גרושין שבה, אשת איש שהיא חמורה לא כל שכן? הא למדת, שאין זה כריתות. אמר לו רבי יהושע: אין משיבין את הארי לאחר מיתה.

ד. דבר אחר, את מי החמירה תורה, כלל גרושה או כלל אלמנה? חמורה גרושה מאלמנה, מה אלמנה קלה נאסרה מן המתר לה, גרושה חמורה אינו דין שתאסר מן המתר לה? הא למדנו שאין זו כריתות.

ה. דבר אחר, הלכה ונשאת לאחר, והיו לו בנים הימנה ומת, כשהיא חוורת לזה שנאסרה עליו, לא נמצאו בניו של ראשון ממזרים? הא למדנו שאין זו כריתות. רבי שמעון בן אלעזר אומר: הלכה ונשאת לאחר וגרשה, ואמר לה: הרי את מתרת לכל אדם, היאך זה מתיר מה שאסר הראשון? הא למדנו שאין זו כריתות.

ו. גט שאין בו זמן, אבא שאול אומר: אפלו כתוב בו: 'אני היום גרשתיך' - כשר. כתבו ביום שקרע פלוני שטרותיו - כשר. גט שאין עליו עדים אלא שנתנו לה בפני עדים - כשר, משום רבי אליעזר אומר: מביא עדים לבית דין, ואין צריך להביא את הגט, וגובה מנכסים משעבדים.

ז. גט שיש בו מחק, או תלוי מגופו - פסול, שלא מגופו - כשר. אם החזירו מלמטה,

אפלו מגופו - כשר. גט שחתמו עליו עדיו, אחר שאלת שלום - פסול, שלא חתמו אלא על שאלת שלום. החזיר בו דבר אחד או שני דברים מענינו של גט - כשר.

ח. כתבו בדרך זה, וחתמו עדיו בדרך שני - פסול. החזיר בו דבר אחד או שני דברים מענינו של גט - כשר.

ט. הרחיק את העדים מן הכתב מלא שתי שיטין - פסול. פחות מכן - כשר. כמה ירחיק את העדים מן הכתב ויהא כשר? כדי שיהו נקרין עמו; דברי רבי. רבי שמעון אומר: מלא שיטה אחת. רבי דוסתאי בן רבי ינאי אומר: מלא חתימת שני עדים.

י. גט שחתמו עליו חמשה עדים, ונמצאו שלשה הראשונים קרובין או פסולין - התקים עדות בשאר עדים. גט שכתבו בחמשה לשונות, וחתמו עליו חמשה עדים בחמשה לשונות - פסול. נקרע - כשר. נתקרע - פסול. נקרע בו קרע של בית דין - פסול. נמוק או שהרקיב, או שנעשה ככברה - כשר. נמחק או שנשטטש ובבואה שלו קיימת, אם יכול לקרות - כשר, אם לאו - פסול.

יא. 'אני עד, חתמתי עד', אם היה כתב ידו יוצא ממקום אחר - כשר. ואם לאו - פסול. רבי שמעון בן גמליאל אומר: תקנה גדולה התקינו שיהו העדים משימין את שמן בגטין.

מסכת קדושין פרק ראשון

א. האשה נקנית בשלש דרכים, וקונה את עצמה בשתי דרכים. נקנית בכסף בשטר ובכביאה. בכסף כיצד? נתן לה כסף או שוה כסף, אמר לה: 'הרי את מקדשת לי', 'הרי את מארסת לי', 'הרי את לי לאינתו' - הרי זו מקדשת. אבל נתנה היא לו כסף, או שוה כסף, ואמרה לו: 'הריני מארסת לך', 'הריני מקדשת לך', 'הריני לך לאינתו' - אינה מקדשת. ובשטר כיצד? אין צריך לומר בשטר שיש בו שוה פרוטה, והלא היא

ז. וקונה את עצמו בראשי אברים, וקונה את עצמו בכסף על ידי אחרים, ובשטר על ידי עצמו, מפני שהוא כנותן משמאלו לימינו; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: בכסף על ידי עצמו, בשטר על ידי אחרים, ובכבוד שיהיה הכסף של אחרים, ואומר לו: 'על מנת שאין לך רשות אלא לפדות בו'. רבי שמעון בן אלעזר אומר משום רבי מאיר: אף בשטר על ידי אחרים, אבל לא על ידי עצמו.

ה. ספינה נקנית במשיכה. רבי נתן אומר: ספינה ואותיות נקנות במשיכה ובשטר. כתב לא משף, משף לא כתב - לא קנה עד שיכתב וימשף. איזו היא משיכה? בין שמשף בין שהנהיג, בין שקרא לה ובאת אחריו - הרי זו משיכה. איזו היא מסיירה? כל שמסר לו פרומבא ומוסרה - הרי זו מסיירה. אימתי אמרו מטלטלין נקנין במשיכה, ברשות הרבים או בחצר שאינה של שניהם ברשות הלוקח, כיון שקבל עליו קנה. ברשות המוכר, עד שיגביה או עד שיוציא מרשות הבעלים, ברשות זה, המפקדים אצלו עד שיקבל עליו או עד שישפיר לו את מקומו.

ו. החליף עמו קרקעות בקרקעות, מטלטלין במטלטלין, קרקעות במטלטלין, מטלטלין בקרקעות, כיון שזכה זה - נתחייב זה בחליפיו.

ז. רשות הגבוה בכסף כיצד? גזבר שנתן מעות הקדש במטלטלין - קנה הקדש בכל מקום שהוא. ובקדייט לא קנה עד שעה שימשף. אמירתו לגבוה כמסירתו להדייט, כיצד? האומר: 'שור זה עושה ובית זה הקדש', אפלו מכאן ועד סוף העולם - קנה. ובקדייט - לא קנה עד שיחזיק וימשף.

ח. איזו היא מצות עשה שהזמן גרמא? כגון סכה ולולב ותפלין. איזו היא מצות עשה שלא הזמן גרמא? כגון אברה ושלוח הקן ומעקה וציצית. רבי שמעון פוטר את הנשים מן הציצית, מפני שהוא מצות עשה

מקדשת בדבר שיש בו שוה פרוטה, אלא אפלו כתב על חרס ונתן לה על ניר, ונתן לה - הרי זו מקדשת. ובביאה, כל ביאה שהיא לשם קדושין - מקדשת, שאינה לשם קדושין - אינה מקדשת.

ב. לא ישא אדם אשה עד שתגדל בת אחותו או עד שימצא את ההגון לו שנאמר (ויקרא יט, כט): 'ומלאה הארץ זמה' - זמה היא. רבי אליעזר אומר: זה פנוי שבא על הפנויה שלא לשם אישות. רבי אליעזר אומר: מנין שענוש לפני המקום כאלו בא על אשה ואמה? נאמר כאן 'זמה', ונאמר להלן זמה, שנאמר (ויקרא כ, יד): 'ואיש אשר יקח את אשה ואת אמה זמה הוא' וגו'. רבי אליעזר בן יעקב אומר: מתוך שבא על נשים הרבה, ואין ידוע על איזה מהן בא, וכן היא, שבאו עליה אנשים הרבה, ואינה יודעת הרבה, ואין ידוע מאיזו מהן קבלה, נמצא זה נושא את בתו וזה נושא את אחותו, נמצא כל העולם מתמלא ממזרין. יתר על כן אמר רבי אליעזר בן יעקב: לא ישא אדם אשה במדינה זו וילך וישא במדינה אחרת, שמא ידווגו זה לזה, ונמצא אח נושא אחותו, לכך נאמר: 'ומלאה הארץ זמה'. רבי יהודה בן בתירא אומר: הרי הוא אומר (ויקרא יט, כט): 'ולא תזנה הארץ', מזנין הן הפרות זה מזה, שהוא לא כהן ולא לוי, ולא ישראל, הכריעו חכמים לסייע; דברי רבי יהודה בן בתירא, שנאמר (ירמיה ג, ב-ג): 'שאי עיניך על שפים וראי איפה לא שגלת; וימנעו רכבים' וגו'.

ג. איזהו גרעון כסף? רצה לפדות את עצמו בתוך השנים האלו - מחשב את המעות ואת השנים, ונותן לרבו, מפני שיד העבד על העליונה. איזו היא חזקת קרקעות? נעל וגדר ופרץ כל שהוא - הרי זו חזקה. איזו היא חזקת עבדים? נעל לו סנדלו, התיר לו סנדלו, והולך כליו אחריו לבית המרחץ, הפשיטו, הרחיצו, סכו, גרדו, הלבישו הנעילו, הגביהו - קנאו. אמר רבי שמעון: אין לך חזקה גדולה מזו.

שהזמן גרמא. איזו היא מצות הבן על האב?
מאכיל ומשקה, מלביש ומכסה, מוציא
ומכניס ומרחיץ את פניו ידיו ורגליו, אחד
האיש ואחד האשה, אלא שהאיש ספק בידו
לעשות, ואשה אין ספק בידה לעשות, מפני
שיש רשות אחרים עליה. איזו היא מצות
אב על הבן? למולו, ולפדותו, וללמדו
תורה, וללמדו אמנות, ולהשיאו אשה. ויש
אומרים: אף להשיטו בנהר. רבי יהודה
אומר: כל שאין מלמד את בנו אמנות כאלו
מלמדו לסטות.

ט. רבן גמליאל אומר: כל שיש בידו אמנות
למה הוא דומה? לכרם שמקף גדר, ולחרין
שהוא מקף סיג, וכל שאין בידו אמנות למה
הוא דומה? לכרם שאין מקף גדר, ולחרין
שאין מקף סיג. רבי יוסי אומר משום רבן
גמליאל: כל שבידו אמנות, למה הוא
דומה? לאשה שיש לה בעל, בין שהיא
מתקשטת ובין שאינה מתקשטת, אין הכל
מסתכלין בה. ואם אין מתקשטת אינה
יראה. וכל שאין בידו אמנות, למה הוא
דומה? לאשה שאין לה בעל, בין מתקשטת
בין שאינה מתקשטת - הכל מסתכלין בה.
ואם אין מתקשטת לתוכה היא לא תהא לה
מזרע. רבי יוסי ברבי אליעזר אומר משום
רבן גמליאל: כל שבידו אמנות, למה הוא
דומה? לכרם גדור שאין בהמה וחסיה נכנסין
לתוכה, ואין עוברין ושביין נכנסין לתוכה,
ואין רואין את מה שבתוכו, וכל שאין בידו
אמנות, למה הוא דומה? לכרם פרוץ
שבהמה וחסיה נכנסין לתוכה, ועוברים
ושבים נכנסין לתוכה ורואין מה שבתוכו.

י. רבי אלעזר בן רבי שמעון אומר: כל מצוה
שנתחייבו בה ישראל קדם כניסתן לארץ,
נוהגת בארץ ובחוץ לארץ, ושלא נתחייבו
בה אלא משבאו לארץ - אין נוהגת אלא
בארץ, חוץ מהשמטת מלוח וגאלת ממכר,
ושלוח עבד עברי, שאף על פי שלא נתחייבו
בהן אלא משבאו לארץ - נוהגת בארץ
ובחוץ לארץ.

יא. העושה מצוה אחת, מטיבין לו
ומאריכין לו את ימיו, ונוחל את הארץ. וכל
העובר עברה אחת, מריעין לו ומקצרין את
ימיו, ואינו נוחל את הארץ, על זה נאמר
(קהלת ט, יח): "וחוטא אחד יאבד טובה
הרבה", בחטא יחידי שחטא זה אבד ממנו
טובות הרבה. לעולם יהא אדם רואה את
עצמו כאלו חציו זכאי וחציו חייב, עשה
מצוה אחת - אשריו שהכריע את עצמו לכף
זכות, עבר עברה אחת - אוי לו שהכריע
עצמו לכף חובה, על זה נאמר: "וחוטא
אחד יאבד טובה הרבה", בשביל חטא
יחידי שעשה זה - אבד ממנו טובות הרבה.
רבי שמעון ברבי אליעזר אומר משום רבי
מאיר: לפי שהיחיד נדון אחר רבו, והעולם
נדון אחר רבו, לעולם יהא אדם רואה את
עצמו חציו זכאי וחציו חייב, ואת העולם
חציו זכאי וחציו חייב, עשה מצוה אחת,
אשריו שהכריע את עצמו ואת העולם לכף
זכות, עבר עברה אחת, אוי לו שהכריע את
עצמו ואת העולם לכף חובה, ועל זאת
נאמר: "וחוטא אחד יאבד טובה הרבה",
בחטא יחידי שחטא זה אבד ממנו ומן
העולם טובות הרבה. רבי שמעון אומר:
היה אדם צדיק כל ימיו, ובאחרונה מרד -
אבד את הכל, שנאמר (יחזקאל לג, יב):
"צדקת הצדיק לא תצילנו ביום פשעו". היה
אדם רשע כל ימיו ועשה תשובה באחרונה
- המקום מקבלו, ואין מזכירין לו טוב
רשעו, שנאמר (שם): "ורשעת הרשע לא
יכשל בה ביום שובו מרשעו" וגו'. כל
העוסק בשלשתן, במקרא במשנה ובדרך
ארץ, על זה נאמר (קהלת ד, יב): "והחוט
המשלש לא במהרה ינתק".

מסכת קדושין פ"ק שני

א. כשם שאין האיש מקדש לבנו בו
ובשלוחו - כך אין האשה מקדשת את בתה
בה ובשלוחה.

ב. האומר לאשה: 'הרי את מקדשת לי על
מנת שאני יוסף, ונמצא יוסף ושמעון. על
מנת שאני בסם, ונמצא בסם ובורסי. על

בין שהטעמו היא - הרי זו מקדשת. רבי שמעון אומר: אם הטעם לשבח ממון - הרי זו מקדשת. כיצד? 'בדינר זה של כסף' ונמצא של זהב, רוצה היא בשל זהב יותר משל כסף. 'עני ונמצא עשיר', רוצה היא בעשירותו יותר מבעני. מודה רבי שמעון, שאם הטעם לשבח יוחסין - שאינה מקדשת.

ז. 'התקדשי לי בסלע זו', 'בפרה זו', 'בטלית זו', כיון שלקחה את הסלע, ומשכה את הפרה, והחזיקה את הטלית - הרי זו מקדשת.

ח. 'כנסי לי סלע זו שאני חייב לך', חזר ואמר: 'התקדשי לי בזו', ובשעת מתנה אמר: 'הרי את מקדשת', רצתה - מקדשת. לא רצתה - אינה מקדשת. 'הילך סלע זו שאני חייב לך' בשעת מתנה אמר: 'הרי את מקדשת לי', רוצה - מקדשת, רוצה - אין מקדשת, אם משנטלתו מידו, אף על פי ששיניהם רוצין - אינה מקדשת.

ט. 'התקדשי לי בסלע שיש לי בידך' - אינה מקדשת, כיצד יעשה? יטלנו ממנה ויחזר ויתן לה, ויאמר לה: 'הרי את מקדשת לי!' 'התקדשי לי בסלע זו', משנטלתו מידו הטלתו לים או לנהר - אינה מקדשת. 'התקדשי לי במנה' - תנם לאבא ולאביך - אינה מקדשת. 'על מנת שיקבלם לי' - מקדשת. 'התקדשי לי', ואמרה לו: 'תנוהו לפלוני' - אינה מקדשת. 'על מנת שיקבלם לי' - מקדשת. נתן לה קדושיה, ולא אמר לה: 'הרי את מקדשת לי'; רבי יהודה אומר: אינה מקדשת. רבי יוסי אומר: מקדשת. רבי אומר: אם עסוקין באותו ענין - מקדשת. רבי אלעזר בן רבי שמעון אומר: אף על פי שאין עסוקין באותו ענין.

י. 'התקדשי לי במנה זה', ונמצא מנה חסר דינר - אינה מקדשת. היתה בו דינר רע - חליף. היתה מונה ומשליך לתוך ידה ראשון ראשון - יכולה היא שתחזור בו עד שעה שיגמר.

מנת שאני בן עיר ונמצא בן עיר וכן כרך - הרי זו מקדשת. 'שאיני אלא יוסף', ונמצא יוסף ושמעון; 'שאיני אלא בסם', ונמצא בסם ובורסי; 'שאיני אלא בן עיר', ונמצא בן עיר וכן כרך - אינה מקדשת.

ג. 'התקדשי לי בזו ובזו', היתה אכלת ראשונה, אם נשמיר בידו שנה פרוטה - מקדשת. ואם לאו - אינה מקדשת. 'התקדשי בכוס זה ובמה שבתוכו', אם יש בו שנה פרוטה - מקדשת. ואם לאו - אינה מקדשת. ולא זכתה אלא בו במה שבתוכו בלבד.

ד. 'על מנת שאני עני' והיה עני והעשיר. 'על מנת שאני עשיר', והיה עשיר והעני, 'על מנת שאני בסם', והיה בסם ונעשה בורסי. 'על מנת שאני בורסי', והיה בורסי ונעשה בסם. 'על מנת שאני בן עיר', והיה בן עיר ונעשה בן כרך. 'על מנת שאני בן כרך', והיה בן כרך ונעשה בן עיר. 'על מנת שיש לי בנים', והיו לו בנים ומתו. 'על מנת שאין לי בנים' ולא היה לו בנים, ואחר כך נולדו לו - הרי זה מקדשת.

ה. 'שאיני אלא עני', והיה עשיר והעני. 'שאיני אלא עשיר', והיה עני והעשיר, 'שאיני אלא בסם', והיה בורסי ונעשה בסם. 'שאיני אלא בורסי', והיה בסם ונעשה בורסי. 'שאיני אלא בן עיר', והיה בן כרך ונעשה בן עיר. 'שאיני אלא בן כרך', והיה בן עיר ונעשה בן כרך. 'שאיני לי בנים', והיו לו בנים ואחר כך מתו. 'שיש לי בנים', ולא היו לו בנים ואחר כך נולדו - אינה מקדשת. זה הכלל: כל שמתקים בשעת קדושין, אף על פי שבטל לאחר מכן - הרי זו מקדשת, וכל שאין מתקים בשעת קדושין, אף על פי שמתקים לאחר מכן - אינה מקדשת.

ו. 'התקדשי לי בסלע זו', ומשנטלתו מידו, אמרה: 'סבור הייתי שאתה כהן, ואין אתה אלא לוי'. 'שאתה עשיר ואין אתה אלא עני' - הרי זו מקדשת. זה הכלל: כיון שנפלו קדושין לתוך ידה, בין שהטעם הוא אותה,

עמה בשנה פרוטה - מקדשת. ואם לאו - אינה מקדשת.

ה. 'על מנת שיש לי מאתים זוז' - הרי זו מקדשת, שמא יש לו בסוף העולם. 'על מנת שיש לי במקום פלוני', אם יש לו באותו מקום - מקדשת. ואם לאו - אינה מקדשת. 'על מנת שיש לי ביד פלוני', אף על פי שאמר אין לו בידי - מקדשת, שמא עשו קנוניא. 'עד שיאמר: יש לו בידי'. אם אמר 'יש לו בידי' - מקדשת ואם לאו - אינה מקדשת.

ו. 'על מנת שאראך מאתים זוז', אם הראה על השלחן - אינה מקדשת, שלא אמר להראותן אלא משלו. 'על מנת שיש לי בית כור עפר' - הרי זו מקדשת, שמא יש לו בסוף העולם. 'על מנת שיש לי בית כור במקום פלוני', אם יש לו באותו מקום - מקדשת, ואם לאו - אינה מקדשת. 'על מנת שאראך בית כור עפר', אם הראה בבקעה - אינה מקדשת, שלא אמר להראות אלא משלו.

ז. 'על מנת שירצה פלוני', אף על פי שאמר 'איני רוצה' - מקדשת, שמא ירצה לאחר שעה. 'עד שיאמר רוצה אני', אם אמר 'רוצה אני' - מקדשת. ואם לאו - אינה מקדשת. על מנת שירצה אבא, אף על פי שלא רצה האב - הרי זו מקדשת, שמא יתרצה האב לאחר שעה. מת האב - מקדשת, שמא נתרצה האב שעה אחת לפני מיתתו. מת הבן, זה היה מעשה ובאן ולמדו את האב שיאמר 'איני רוצה'.

ח. כל תנאי שיש בו מעשה בתחלתו - תנאו בטל. כיצד? 'הריני חולצך על מנת שירצה אבא', אף על פי שלא רצה האב - הרי זו מקדשת. 'הריני בועלך על מנת שירצה אבא', אף על פי שלא רצה האב - מקדשת. רבי שמעון בן אלעזר אומר משום רבי מאיר: רצה האב - מקדשת. לא רצה - אינה מקדשת, שלא היתה בעילה אלא מחמת תנאי הראשון. כלל אמר רבי שמעון בן

יא. זה אומר במנה וזה אומר במאתים, והלך זה לביתו וזה לביתו, ואחר כך תבעו זה את זה וקדשו, אם האיש תבע את האשה - יעשו דברי האשה, ואם האשה תבעה את האיש - יעשו דברי האיש. וכן המוכר חפץ לחברו והיה מונה לתוך ידו - יכול לחזור בו עד שעה שיגמר. זה אומר במנה וזה אומר במאתים, והלך זה לביתו וזה לביתו, ואחר כך תבעו זה את זה, אם הלוקח תבע את המוכר - יעשו דברי מוכר. ואם המוכר תבע את הלוקח - יעשו דברי הלוקח.

מסכת קדושין פרק שלישי

א. האומר לאשה: הרי את מקדשת לי כפקדון שיש לי בידך, הלכה ומצאתו שנגנב או שאבד, אם נשתיר בידה שנה פרוטה - מקדשת. ואם לאו - אינה מקדשת. ובמלוה, אף על פי שנשתיר בידה שנה פרוטה - אינה מקדשת. רבי שמעון ברבי אליעזר אומר: מלוה כפקדון, אם נשתיר בידה שנה פרוטה - מקדשת. ואם לאו - אינה מקדשת.

ב. האומר לאשה: 'הרי את מקדשת לי על מנת שאדבר עליך לשלטון ואעשה עמך כפועל', ונתן לה שנה פרוטה - הרי זו מקדשת מיד, עד שיאמר: 'לא דברתי ולא עשיתי'; דברי רבי מאיר. וחקמים אומרים: אם נתקיים התנאי - מקדשת. ואם לאו - אינה מקדשת. רבי שמעון בן גמליאל אומר: אין תנאי בכתובים שאינו כפול.

ג. 'על מנת שאדבר עליך לשלטון', אם דבר עמה כדרך המדברים - מקדשת. ואם לאו - אינה מקדשת. 'במה שאדבר עליך לשלטון', אם דבר עמה בשנה פרוטה - מקדשת. ואם לאו - אינה מקדשת.

ד. 'על מנת שאעשה עמך כפועל', אם עשה עמה בשנה פרוטה - מקדשת. 'בפעלה שאעשה עמך', אם עשה עמה בשנה פרוטה - מקדשת. ואם לאו - אינה מקדשת. 'על מנת שאעשה עמך בפעלה למחר', עשה

אלעזר: כל תנאי שאפשר לעשות בה ובשלוחה, והתנה עמה - תנאו קים. וכל תנאי שאי אפשר לעשות אלא בגופה, והתנה עמה - תנאו בטל. כיצד? 'הריני מגרשך על מנת שירצה אבא', רצה האב - מגרשת, ואם לאו - אינה מגרשת. 'הריני מקדשך על מנת שירצה אבא', רצה האב - מקדשת. לא רצה האב - אינה מקדשת.

ט. 'על מנת שאם מתי לא תהא זקוקה ליכם' - הרי זו מקדשת ובטל תנאו, שהתנה על מה שכתוב בתורה, וכל המתנה על מה שכתוב בתורה - תנאו בטל. 'על מנת שאין לך עלי שאר כסות ועונה' - הרי זו מקדשת, ותנאו קים. זה הכלל: כל המתנה על מה שכתוב בתורה בדבר שהוא של ממון - תנאו קים, בדבר שאינו של ממון - תנאו בטל.

י. 'על מנת שאני עשיר', אין אומרים כעשיר שבפעשירים, אלא כל שבני עירו קורין בן. 'על מנת שאני תלמיד חכם', אין אומרים כשמעון בן עזאי, ולא כשמעון בן זומא, אלא כל שבני עירו קורין בן. 'בדינך זה של כסף', ונמצא של זהב - אינה מקדשת. כיצד יעשה? יטלנו הימנה, ויחזור ויתנו לה, ויאמר: 'הרי את מקדשת לי'.

מסכת קדושין פ"ק רביעי

א. הנותן רשות לשלשה לקדש לו אשה. רבי נתן אומר, בית שמאי אומרים: יכולין שנים להעשות עדים, ואחד שליח. בית הלל אומרים: שלשתן שלוחין, ואין יכולין להעיד.

ב. האומר לשלוחו: 'צא וקדש לי אשה פלונית במקום פלוני', הלך וקדש במקום אחר - אינה מקדשת. 'הרי היא במקום פלוני', והלך וקדשה במקום אחר - הרי זו מקדשת. רבי אליעזר אומר: בכלן - הרי זו מקדשת, עד שיאמר: 'אי אפשרי שתקדשנה לי אלא במקום פלוני'.

ג. האומר לחברו: 'צא וקדש לי אשה פלונית', הלך וקדשה לעצמו - מקדשת לשני. 'מעכשיו ולאחר שלשים יום', ובא אחר וקדשה בתוך שלשים יום - מקדשת לשני. כיצד יעשו? אחד נותן גט ואחד כונס. אם היו שני אחים - נפסלה מזה ומזה.

ד. המקדש בטעות ובפחות משוה פרוטה, וכן קטן שקדש, אף על פי ששלח סבלונות לאחר מכאן - אינה מקדשת, שמחמת קדושין הראשונים שלח. ואם בעל - קנה. רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון: אף על פי שבעל - לא קנה, שלא היתה בעילה אלא מחמת קדושין הראשונים.

ה. המקדש בגזלה ובפקדון, או שחטף ממנה סלע וקדשה בו - הרי זו מקדשת. אומר לה: התקדשי לי בסלע שיש בידך - אינה מקדשת. כיצד יעשה? יטלנו מידה, ויחזור ויתן לה, ויאמר: 'הרי את מקדשת לי'.

ו. המקדש בבשר מעשר, אפלו לאחר שחיטה - אינה מקדשת. בעצמי, בגידי, בקרניו, בטפלו, בדמו, בחלבו, ובעורו, ובגיותו - הרי זו מקדשת. המקדש, בין בקדשי קדשים בין בקדשים קלים - אינה מקדשת. בהקדש במזיד - קדש מפני שמעל. בשוגג - לא מעל; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: אם יש לו בהן טובת הנאה שוה פרוטה - מקדשת. ואם לאו - אינה מקדשת. אומר רבי: נראין דברי רבי יהודה בהקדש, ודברי רבי מאיר במעשר שני.

ז. המקדש ביין נסך, ובעבודת כוכבים, ובעיר הנדחת ויושביה, בעורות לבובין, באשרה ופרותיה, בבמוס ומה שעליה, במקרקלים ומה שעליה, ובכל דבר שחל עליו אסור עבודת כוכבים, כלם אף על פי שמכרו, וקדש בדמיהן - אינה מקדשת. במי חטאת ובאפר חטאת - מקדשת. רבי יהודה

תּוֹסֶפֶת

הַשְּׁלֵם

יהולידה בן - הולד ממזר. רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון: אין ממזר אלא מן האשה שאסורה אסור ערוה וח'בין עליה כרת.

אומר: אם יש לו בהן טובת הנאה שוה פרוטה - מקדשת, ואם לאו - אינה מקדשת.

ח. האומר לאשה: 'הרי את מקדשת לי לאחר שתגירי', או 'לאחר שתתגירי', 'לאחר שאשתחררי', 'לאחר שתשתחררי', 'לאחר שימות בעליך', 'לאחר שתמות אחותך', או 'לאחר שיחלץ לך יבמך', בכלם, אף על פי שנתקיים התנאי - אינה מקדשת.

ט. 'קדשתי את בתי ואיני יודע למי קדשתי', בא אחד ואמר: 'אני קדשתי' - נאמן לכנסה. אם משכנסה, בא אחד ואמר: 'אני קדשתי' - לא כל הימנו לאסרה. 'קדשתי את בתי' - הקטנות בכלל ולא הגדולות בכלל. 'נתקדשה בתי' - אין הקטנות בכלל. 'גרשתי את בתי' - הקטנות בכלל ואין הגדולות בכלל. 'נתגרשה בתי' - אין הקטנות בכלל. 'נשבית ופדיתי', או 'שנבעלה לאחר מן הפסולין' - לא כל הימנו לאסרה. 'קדשתי את בתי', והיה לו עשר בנות - כלן אסורות מן הספק. אם אמר 'גדולה' - לא נתקדשה אלא גדולה. ואם אמר 'קטנה' - לא נתקדשה אלא קטנה.

י. שני אחים שקדשו שתי אחיות, זה אינו יודע לאיזו קדש, וזה אינו יודע לאיזו קדש - שניהם אסורין מן הספק. אם היו עסוקין בגדולה לגדול ובקטנה לקטן, אומר אני: גדולה לא נתקדשה אלא לגדול, וקטנה לא נתקדשה אלא לקטן.

יא. 'קדשתיך', והיא אומרת: 'לא נתקדשה אלא בתי' - הוא אסור בקרובות גדולה והגדולה מתרת בקרוביו, ומתרת בקרובות קטנה, וקטנה אסורה בקרוביו. 'קדשתי את בתיך', והיא אומרת: 'לא קדשתי אלא אותי' - אסור בקרובות קטנה וקטנה מתרת בקרוביו, ומתרת בקרובות גדולה וגדולה אסורה בקרוביו.

יב. כהנת ולויה וישראלית שנשאו לגר - הולד גר. לעבד משחרר - הולד עבד משחרר. כותי ועבד שבאו על בת ישראל

א רעוואלוציע אין הפצת ספרי ברסלב!

טויפנים דעם רבינ'ס רצון:

איר מעגט עוסק זיין אין אנדערע פרנסות אויך נאר דאס
זאלט איר זען תמיד צו טאן אן צו טרענקען בייער...

נעמט א חלק אין
די נייע מאסיווע
"בית הדפוס" פון

קרן הדפסה
היכל הקודש
ברסלב

בעזהש"ת

קרן הדפסה לאדענט איין איין צו ווערן א ברסלב פריים מעמבער!

אויפן פארלאנג פונעם ציבור אנשי שלומינו,
האט קרן הדפסה איינגעפדעמט א נייע פריים מעמבערשיפ פראגראם,
וואס וועט צושטעלן א געוואלד מיט נוצבארע בענעפיטן:

ועל כולם:

PRIME HOME DELIVERY SERVICE

פריים דעליווערי

סערוויס:

באקומט אלעס "צום טיר"
מיט פערזעליכע סערוויס
אויף א גאלדענעם טאץ -
דאס שנעלסטע וואס מעגליך.

עקסטערע באנוס:

אנלימיטעד 10% דיסקאונט אין ברסלב סענטער אנליין געשעפט

אריינגערעכענט הונדערטע
ספרים, קונטרסים, אויף
אידיש, ענגליש און לשון
הקודש, סידים צו הערן און
צו זען, און נאך אסאך.

צום ערשט:

באקומט "אלע" וועכענטליכע אידישע גליונות און קונטרסים פון היכל הקודש

אריינגערעכענט די וואס מען
אפערט נישט דערפאר קיין
סובסקריבשאנס, אזוי אויך די
וואס וועלן ארויסקומען
בעז"ה אין די צוקונפט.

די פרייז צו ווערן א פריים מעמבער איז \$24.99 א וואך

רופט שוין 718-387-2691 עקסטענשאן 3

בעזהש"ת

באקומט אויף די פאסט יעדע וואך בעז"ה
 בית נצחי, גליון היכל הקודש,
 עצתו אמונה, און קרית ברסלב בלעטל

\$3.96
א חודש
 (4 וואכן)

\$3.96
א חודש
 (4 וואכן)

\$11.96
א חודש
 (4 וואכן)

\$11.96
א חודש
 (4 וואכן)

718-387-2691 / 102 רופט 102

שיקט אן אימעיל צו subscribe@kerenhadfusa.org

		Standard Time	
7	ראשון Sunday	ג 3	עלות השחר _____ 5:21 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:30 סו"ז תפלה - מג"א _____ 9:33 שקיעה _____ 4:45 בבלי: ראש השנה טו • ירושלמי: גיטין כז • תוספתא: גטין ה נ"ך: שופטים יט-כ • רמב"ם: מעשה הקרבנות יב
8	שני Monday	ד 4	עלות השחר _____ 5:22 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:31 סו"ז תפלה - מג"א _____ 9:34 שקיעה _____ 4:44 בבלי: ראש השנה לו • ירושלמי: גיטין כח • תוספתא: גטין ו נ"ך: שופטים כא - שמואל א א • רמב"ם: מעשה הקרבנות יג
9	שלישי Tuesday	ה 5	עלות השחר _____ 5:24 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:31 סו"ז תפלה - מג"א _____ 9:34 שקיעה _____ 4:43 בבלי: ראש השנה לא • ירושלמי: גיטין כט • תוספתא: גטין ז נ"ך: שמואל א ב-ג • רמב"ם: מעשה הקרבנות יד
10	רביעי Wednesday	ו 6	עלות השחר _____ 5:25 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:32 סו"ז תפלה - מג"א _____ 9:34 שקיעה _____ 4:42 בבלי: ראש השנה לב • ירושלמי: גיטין ל • תוספתא: קדושין א נ"ך: שמואל א ד-ה • רמב"ם: מעשה הקרבנות טו
11	חמישי Thursday	ז 7	עלות השחר _____ 5:26 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:33 סו"ז תפלה - מג"א _____ 9:35 שקיעה _____ 4:41 בבלי: ראש השנה לג • ירושלמי: גיטין לא • תוספתא: קדושין ב נ"ך: שמואל א ו-ז • רמב"ם: מעשה הקרבנות טז
12	ששי Friday	ח 8	עלות השחר _____ 5:27 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:33 סו"ז תפלה - מג"א _____ 9:35 שקיעה _____ 4:40 בבלי: ראש השנה לד • ירושלמי: גיטין לב • תוספתא: קדושין ג נ"ך: שמואל א ח-ט • רמב"ם: מעשה הקרבנות יז
Candle Lighting 4:22 הדלקת הנרות			
13	שב"ק Shabbos	ט 9	עלות השחר _____ 5:28 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 9:36 שקיעה _____ 4:39 בבלי: ראש השנה לה • ירושלמי: גיטין לג • תוספתא: קדושין ד נ"ך: שמואל א י-יא • רמב"ם: מעשה הקרבנות יח

וְעַר עֵם אִיזוּ אַ בְּעֶסֶן, אַ גְּעֵרֶעֶגְטֶער מְעַנְטֶשׁ, אִיזוּ אַ סִימֶן אַז עַר הָאט לִיב כְּבוֹד,
 און אַפִּילוּ דִי מְצוֹת וואָס עַר טוט אִיזוּ אױף נאַר פֿאַר כְּבוֹד.

(ספר המדות אות כעס סיקון כ"ה)